

Zelena luč na Čatežu

Prišlo se je XXIII. državno šahovsko prvenstvo za posameznike, ki ga letos organizirajo v Čateških Toplicah. Kljub temu da nas od začetka tekmovalnega leta le nekaj ur, še ne vemo dokončno, kdo bo sploh sodeloval. Poizkusili bomo navesti nekatera najresnejše kandidate, izmed katerih se jih bo večina le udeležila državne prvenstva. Med kandidati so: Matulović, Ivkov, Jančević, Parma, Pirc, Bertok, Bogdanović, Bukić, Kurajica, Meštrović, Marić, Musil, Minić, Mihaljević, Nikolić, Puc, Ostojić, Krstić, Platinic, Buljović, Rajković, Antunac, Bajović, Bukal, Naretić, Cvetočić, Despotović, Dimitrijević, Djaković, Grdinić, Glikman, Ivanović, Ivković, Leban, Mašić, Mejić, Mesing, Omanović, Stupica, Sušić, Šibarević, Milonjić, Bradarović, Iljčević in Kelečević.

Na zamudna izredna priložnost, oglejmo si izro najboljše ju. goslovanskih šahistov!

Peš v Pišce in Sromlje?

V torek smo zvedeli, da morajo cesti iz Brežic v Pišce in Sromlje za nekaj časa zapreti, ker sta neprevoznici. Zima ju je tako poškodovala, da je vožnja z avtobusom postala nevarna. Pa tudi vozila se kvarijo. Občani tega ukrepa ne bodo z veseljem sprejeli, saj morajo kljub vsemu na delo in po drugih nujnih opravkih v mesto. Razen tega so od 13. februarja dalje ostali brez prevoza šolarji, ki se vozijo k pouku v Artiče. Brez povezave v Brežicami so ostale Artiče, Sromlje in Pišce.

OD 14. DO 25. FEBR.

Padavine z ohladijo, jo okrog 18. 21. in od 24. februarja dalje. Vmes izboljšanje ozroma lepo vreme. Okrog 18. februarja, najkasneje okrog 25. februarja pričetek nove zime. Dr. V. M.

VRTALNI STOLP so postavili na Marofu pri Šmarjeti. Ljudje modročejo: je spodaj nafta, plin, zlato...? Ne eno ne drugo — raziskovalna skupina Geološkega zavoda iz Ljubljane išče dobre vrelce termalne vode, ki bodo polnili bodoči olimpijski plavalni bazen na tem kraju. (Foto: S. Dokl)

Književnik Severin Šali je v četrtek, 8. februarja, odkril ploščo na hiši, kjer so novomeški rodoljubi 6. jan. 1848 prvič zaigrali Linhartov VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI. Več o slavu berite na kulturni strani današnje številke. (Foto: Tone Gošnik)

KOMUNISTI BODO POMAGALI PRIPRAVLJATI REFERENDUM

„Podajmo roko borcem in mladini!“

Pomlajevanje Zveze komunistov — trajna naloga organizacij ZK v občini — V odnosu do borcev NOV in njihove organizacije se bo marsikaj spremenilo — Konferenca se je opredelila za samoprispevek za gradnjo šol

V Brežicah je bila 10. februarja druga seja občinske konference Zveze komunistov. Nanjo so bili tokrat vabljeni predstavniki ZMS in specializiranih mladinskih organizacij ter predsedstvo Zveze združenj borcev NOV v Brežicah. S problemi mladine in nalogami komunistov pri pomlajevanju ZK je seznanil prisotne referent Franc Skinder, o aktualnih vprašanjih borcev NOV je govorila Minka Mišičeva, o pripravah na referendum za samoprispevek šolstvu pa prof. Stanko Škalcar.

Razprava, v kateri je sodelovalo veliko mladincev, je dopolnila ugotovitve v referatu, da se je Zveza komunistov preveč zaprla vase, da organizacije ZK niso pokazale razumevanja do problemov mladine, da so komunisti v praksi postopali drugače, kot so obetali v besedah itd. Nastevali so nepravilen odnos do zaposlovanja strokovnjakov, do štipendiranja, do izobraževanja mladih na vasi in do uveljavljanja mladine v samoupravnih organih. Istočasno pa so tudi pri-

znali, da mladinci niso pokazali dovolj pripravljenosti in zanimanja za usposabljanje in izobraževanje in da se niso posluževali vseh pravic in oblik za organizirano delo.

Sklepi, ki jih je sprejela konferenca, vsebujejo zahtevo po prelomu dosedanjega odnosa do mladine in so obvezni za vsakega člana Zveze komunistov v občini. Kdor jih ne bo upošteval in bo s svojim vedenjem škodoval

(Nadaljevanje na 5. str.)

Pred dnevom žena

10. februarja se je v Kočevju sestala sekcija za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL. Razpravljala je o pogojih prehoda na deljeni delovni čas in o pripravah za proslavljanje dneva žena. Več bomo o sestanku še poročali.

SE BODO ODLOČILI ZA REFERENDUM?

Samoprispevek za novo cesto?

Predvidoma naj bi občani Kočevja na bližnjih zborih volivcev odločali o razpisu referenduma o samoprispisku za modernizacijo ceste Kočevje-Delnice — Občinski predstavniki so se o gradnji ceste že dogovarjali s predstavniki republiškega cestnega sklada, ki bo glavni investitor

V kočevski občini je vedno več razprav o modernizaciji ceste Livold — Brod na Kolpi, se pravi o novi povezavi Ljubljane z morjem. Na bližnjih zborih volivcev bodo občani razpravljali tudi o samoprispisku za modernizacijo te ceste. Seveda pa gradnje ceste ne bi v celoti plačali s samopriskom, saj ne bo koristila samo občanom kočevske občine. Največ denarja za modernizacijo ceste bo prispeval republiški cestni sklad.

Gradnja te ceste ni v kratkoročnem republiškem programu gradnje cest do leta 1970. Vendar pa so predstavniki občine v razgovoru s predstavniki republiškega cestnega sklada zvedeli, da se bo modernizacija najverjetneje začela že leta 1970.

Idejni načrt za njeno gradnjo je že izdelan, potrebno pa je izdelati še glavni načrt. Po sedanjih predvidevanjih bi modernizacija potekala v treh etapah in trajala tri leta. Na slovenski strani Kolpe bo treba modernizirati okoli 22 km ceste, kar bi po sedanjih računih veljalo okoli dve milijardi S din.

Vse kaže, da bodo občinska skupščina in družbenopolitične organizacije že na bližnjih zborih volivcev predlagale občanom, naj bi v občini uvedli samoprispevek za pomoč oziroma udeležbo pri financiranju modernizacije te

ceste. Če se bo večina zborov volivcev izrekla za samoprispevek, bo občinska skupščina razpisala referendum, na katerem se bo s tajnim glasovanjem lahko vsak volivec odločil za uvedbo samopriskov za gradnjo te ceste ali proti njej. Po dosednji zamisli, ki ni še niti predlog, naj bi bil samoprispevek (seveda, če bo izglasovan), ki ga bodo plačevali občani ob že modernizirani cesti pa do Obkolpja, porabljen za modernizacijo te ceste; samoprispevek, ki bi ga plačevali občani Drage, Strug in Poljanske doline z okolico, pa za izboljševanje cest na teh območjih.

Kot direktorjeva slika...

Nešteto šal in resnih razprav je bilo ob lanski reelekciji, ko so časopisi objavljali razpise za vodilna mesta v delovnih organizacijah, toda na direktorskih stolčkih so v glavnem ostali isti ljudje. Zakonu je bilo zadoščeno, časopisi pa smo na ta račun nekaj zaslužili. Upali smo, da bo letošnja reelekcija vsebinsko boljša, a že so se začeli znova pojavljati razpisi, v katerih lahko najdemo točno opisanega sedanjega direktorja, kot da bi objavljal njegovo sliko.

Kako je to mogoče po vseh temeljitih političnih pripravah na reelekcijo, o kateri smo slišali in pisali iz vseh 9 občin Dolenjske, Spodnjega Posavja in Bele krajine?

Pred kratkim je bil objavljen razpis za direktorja neke zadrage v novomeški občini. Pogoj, ki so bili naslednji: vsaj strokovna izobrazba kmetijske smeri in 10 let delovnih izkušenj ali pa priznana srednja izobrazba z najmanj 5 leti delovnih izkušenj. Razen tega so zahtevali še splošno družbeno in politično razgledanost, pa morda še kaj.

Torej: delovna organizacija išče inženirja z 10-

letnimi izkušnjami — ali pa človeka z nekaj razredno osnovno šolo in priznano srednjo izobrazbo ter samo 5 leti prakse. Ta, drugi človek je zelo konkretno opisan. Kakor da bi že stal za oglasom... Če so se v zadruzi ravnali po navodilih, kakršne so za ocenjevanje direktorskega kandidata pričevali v nekaterih občinskih družbenopolitičnih vodstvih, se pravzaprav razpisu ne smemo čuditi. Rečeno je bilo:

»Poleg splošnih pogojev je pri oceni direktorja pomemben delovni poslovnih uspeh delovne organizacije in njen program za nadaljnji razvoj, odnos direktorja do samoupravljanja itd.«

V splošnih pogojih, ki so omenjeni le mimogrede, pa je skrita najbolj pomembna lastnost direktorja — izobrazba. Tako smo jo spet postavili na mesto, ki mu lahko pripišemo drugoten pomen.

Izobrazbena struktura vodilnih ljudi v mnogih gospodarskih organizacijah je zelo šibka. Tudi po reformi je nekaj podjetij že propadlo. Ali je res go- lo naključje, da v njih ni bilo strokovnjakov s fakultetno izobrazbo?

Dve leti Dolenjske banke in hranilnice

Nad 145 milijonov Sdin bo Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu razdelila v obliki 7 odst. dividende delovnim organizacijam, ustanoviteljicam DBH — Na zboru so sprejeli priporočilo, da bodo delovne in druge organizacije ta sredstva oročila pri banki kot vezan depozit, da bo poslovnost banke kar najboljša — V lanskem letu: skoraj 800 milijonov Sdin novih hranilnih vlog in 2754 novih varčevalcev — Število potrošniških kreditov se je zmanjšalo od 8.015 na 4.889, skupni znesek teh kreditov pa je zdaj manjši za 263 milijonov Sdin

V ponedeljek dopoldne je bil v Novem mestu četrti redni občni zbor Dolenjske banke in hranilnice, katerega se je udeležilo 58 izmed 70 ustanoviteljskih članov, ki so predstavljali 93 odst. vseh glasov v banki. Zbora so se udeležili tudi predstavniki NB, SGB, Združenja poslov-

nih bank in hranilnic SRS, SDK ter zastopniki občinskih skupščin, soustanovitelje banke.

Zbor je vodil Zdravko Petan, predsednik izvršnega odbora DBH, medtem ko je zgoščeno ter pregledno poročilo o lanskem poslovanju uspehu banke, o integraciji

skih razmerah v slovenskem bančinstvu lani ter o smernicah DBH v preteklem letu podal direktor banke Ivo Novšak. Posebej je opisal delo dveh lanskih zborov DBH, delo izvršilnega in kreditnega odbora banke ter sveta delovne skupnosti v DBH. Dolenjska banka in hranilnica

v Novem mestu je bila lani veskozi likvidna; razen tega je med letom dopolnila svojo. (Nadaljevanje na 5. str.)

Jogi
MEBLO
NOVA GORICA

V New Delhiju so zbrani predstavniki »lačnega« delavstva in razglabljujejo, kako bi prisilili »bogataše«, da bi bili manj sebični. Toda kljub vsem razglabljanjem je še vedno žalostna resnica, da so »bogati« prej pripravljeni dati orožje kot kruh. Morda zato, da bi se lačni pobijali med seboj in bi jih bilo manj... »Sovražnik je na tem, da vojno izgubi, medtem ko je bil leta 1965 na tem, da jo dobi,« je še pred kratkim govoril poveljnik ameriških čet v Vietnamu general Westmoreland. »Vojaki, vidim luč!« je vzkliknil. Po najnovejši ofenzivi narodnoosvobodilnih sil je tudi on najbrž ne vidi več. Zamera zaradi domnevne izjave zahodnonemškega zunanjega ministra Brandta, da »je de Gaulle pohlepen na oblast« (neresnične), se je v Parizu nekoliko poglobila. Na drugi strani pa se ni »Dna zvezna ministra, zveznega poslanca in državnega sekretarja« kratko malo izkjučiti z banketa — potem ko so bili povabljeni — spominja že na cesarske podatke,« piše zahodnonemški tednik »Die Zeit« o de Gaullovi nevljudnosti... Zahodnonemški kancler Kiesinger je dejal, da bo vlada strogo ukrepala proti kršilec javnega reda. To opozorilo je prišlo v času, ko študentje po vseh mestih uprizorjajo prave bitke s policijo. V Bremeu so med drugim uničili 45 avtobusov. Del javnosti jih brani, večji del jih preklinja. Najhuje je tistim, ki ne dajejo ne enim ne drugim prav, oziroma vsakomur deloma prav. Taki, ki hočejo biti »objektivni«, jih dobivajo z obeh strani... Na Kitajskem skušajo edaj spravili pripadnike »Rdeče garde«, ki so skoraj dve leti upirali nekulturno revolucijo po deželi, s pravimi kulturniki, to je s učitelji, profesorji, vzgojitelji in pisatelji in seveda tudi s tehniki in inženirji. Toda ta sprava kaže zelo slabo napreduje, zakaj slednji še niso posebili, kako so jih mladi »kulturniki« tolkli po glavi, da bi jim vcepili svoj nauk... Udeleženec znanega roparskega napada na vlak pred nekaj leti v Britaniji Charles Wilson, ki ga je policija pred nekaj dnevi ujela v Kanadi, se gotovo sprašuje, zakaj mu je bilo treba napasti vlak, saj mu zdaj za spomine ponujajo časopisi 30.000 funtov. Toda ko ne bi bil napadel vlaka, mu ne bi nič ponujali.

PRED ŠESTIM KONGRESOM SINDIKATOV

Jugoslovanski sindikati in samoupravljanje

Kaže, da je odpravljen dvom oziroma vprašanje na plenu Centralnega sveta sindikatov Jugoslavije, ali je reorganizacija sindikatov potrebna ali ne. Po večmesečnem delu je komisija pripravila prvo predkongresno gradivo pod naslovom: »Nadaljnji razvoj sindikatov«, v katerem se ne govori o reorganizaciji, pač pa se opozarja na osnovna vprašanja aktivnosti sindikatov v pogojih samoupravljanja, zlasti v komuni in delovni organizaciji.

Končne sklepe o tem bo doletel šesti kongres ZSJ, ki naj bi bil junija letos. Ti sklepi bodo lahko resnični izraz delavskega razreda le v tem primeru, če bodo prej o tem razpravljali v vseh sindikalnih organizacijah in podružnicah, če bodo delovni ljudje po vsej državi rekli svojo besedo o najvažnejših nalogah sindikatov v pogojih prizadevanj za samoupravljanje, o vsebini dela in metodah uresničevanja ciljev sindikatov.

BESEDO DELAVCEM

Kot vse kaže, bo ena glavnih odlik tega kongresa ravno v tem, da bodo delavci lahko tako, kot se nikoli doslej, povedali svoja mnenja o

vsem, kar se ovira uveljavitev in vpliv sindikatov, kot tudi o spremembah v delu sindikatov, katere terja sedanji razvoj družbeno-ekonomskih odnosov pri nas. Člani sindikatov so tudi doslej izražali svoje nezadovoljstvo, ker je bil sindikat na robu boja za koristi delavskega razreda in je včasih tudi premalo ostro nasprotoval birokratskim in protisamoupravnim silam.

■ Delavski razred danes čeda. ■ Ije bolj odloča o razširjenosti reprodukcije, njegov vpliv raste tudi v razdelitvi dohodka. Zato že lahko govorimo o novem razdobju boja za samoupravljanje. Eno od osnovnih vprašanj tega novega razdobja je, da morajo biti stvarne koristi delavskega razreda še bolj zagotovljene v sistemu samoupravljanja.

Sestava samoupravljanja, ki je bila sprejeta takrat kot ideja o samoupravljanju, je danes postala preozka. Saj je težko govoriti o nadaljnjem razvoju neposrednega samoupravljanja, če bo to samoupravljanje še naprej zgolj v okvirih delavskega sveta in upravnega odbora.

POGOJI GOSPODARJENJA

Zahteve in potrebe za združevanjem in samoorganiziranjem širših množic proizvajalcev ne spremljajo ustrezne oblike samoupravljanja. Razen tega mora biti samoupravni sistem postavljen v vertikalni smeri tako, da delavskemu razredu omogoča odločujoči vpliv na družbeni razvoj in da ima neposredni

Možje ljudskih varnostnih sil v Ha Giangu, ki budno stražijo svoje položaje, medtem tudi prizadevno uče člane pokrajinske milice in partizane uporabljati različne vrste orožja, da bi čimbolj usposobili obrambni in varnostni sistem teh področij. (Posnetek je v tork posredovala prek Varšave severnovietnamska agencija VNA iz Hanoia za UPI)

vpliv na sprejemanje sklepov.

V zadnjem času se čedalje bolj širi teorija o nekakšnih na videz različnih in nasprotujočih si interesov posameznih delov delavskega razreda — delovnih enot, delovnih organizacij, gospodarskih organov, gospodarstva in družbene dejavnosti. Med njimi včasih tu pa tam res pride do sporov, toda njihovi interesi v bistvu niso različni, ampak nastajajo spori le zaradi različnega ekonomskega položaja, neenakopravnih pogojev gospodarjenja in pridobivanja dohodka. Zato sindikati že dalj časa zahtevajo, da se vskladijo pogoji gospodarjenja in pridobivanja.

S. VUCKOVIC

tedenski zunanjepolitični pregled

Prva vliha je minila. In prva bilanca je zdaj mogoča. Medtem ko predsednik Johnson in njegov zunanji minister Dean Rusk ugotavljata, da je ofenziva narodnoosvobodilnih sil v Južnem Vietnamu spodletela, ker ni dosegla da bi se vse prebivalstvo dvignilo v upor, dokazuje bilanca dva tedna po strahoviti ofenzivi FNO, da je ta ofenziva dosegla namen.

Po podatkih hanojskega časopisa »Nan Dan« so osvobodilne sile onesposobile tretjino južnovietnamske vojske in posejale vanjo zmedo. Pobitih je bilo 40.000 nasprotnikovih vojakov, ugotovili pa so tudi množično dezertiranje južnovietnamskih vojakov. Američani se zdaj lahko še manj zanesajo nanje kot prej. Tudi saigovski upravni aparat je zdaj v razsulu. Podočelje je spet prišlo skoraj izključno pod nadzorstvo narodnoosvobodilnih sil in tako je propadel veliki ameriški načrt o pacifikaciji oziroma pomiritvi vietnamskega podočelja.

Se hušji je bil moralni udarec, ki so ga doživeli Američani. Vseh njegovih posledic zdaj še ni mogoče izmeriti. Mogoče je reči to-le: ZDA lahko še nadaljujejo vojno, ker imajo skoraj neizčrpna sredstva, toda kako dolgo bodo Američani še pripravili posiljati svoje sinove v smrt za stvar, ki jim je tuja in je ne razumejo, in kako dolgo bodo še pripravljali plačevati davke v brezdanji prepad vietnamske vojne?

Hkrati s dramatičnim zapletom v Vietnamu se je spet sprožila akcija, ki ima namen doseči mir v Vietnamu. Glavni nosilec te akcije je generalni sekretar OZN U Tani, ki je obiskal New Delhi, odondod pa je priletel v Moskvo. Ni naključje, da je dan prej generalni sekretar CK KP Sovjetske zveze Leonid Brežnev sprejel na dolg razgovor šesa južnovietnamskega predstavništva v Moskvi. Prav tako ni naključje, da je bil pred nekaj dnevi v Moskvi britanski premier Harold Wilson, ki je potem obiskal še Washington in Ottawo. Tudi on je iskal možnosti za posredovanje v Vietnamu. Upanja je malo, ker je bilo že toliko razočaranj, toda vedno znova je treba poskušati.

Pravkar je minil v Parizu državniški obisk, ki sicer ni vzbudil posebne velike sploš-

ne pozornosti, a je kljub temu po svoje pomemben. Na povabilo predsednika de Gaulle je obiskal Pariz iraški predsednik Aref. Sprejeli so ga z vsemi častmi. Na široko in na dolgo so mu pregnili rdečo preprogo. Ob cesti z letališča so vibrirale francoske

Bilancia ofenzive

in iraške zastave in uradni Pariz se je trudil, da izkaže Arefu res vso prijaznost in gostoljubnost.

Po končanem obisku v Parizu se je Aref ustavil v Kairu, kjer je zelo pohvalno govoril o de Gaulle in njegovi politiki prijateljstva do arabskih narodov. Znano je, da je de Gaulle obsodil Izrael kot napadalca v lanski junjski vojni in da je ustavil dobave orožja Tel Avivu, predvsem dobave lovskih letal mirage, ki so odigrala tako pomembno vlogo v spopadu.

Tudi poznejše izjave in dejanja francoskega predsednika so pokazala, da se skuša Francija čim bolj priljubiti Arabcem. Določeni krediti, povečana trgovina, politična podpora, vse to naj Franciji vrne tisti ugled in vpliv na Srednjem vzhodu, ki ga je nekoč že imela, toda kot kolonialna sila. Komaj dobrih deset let je minilo od anglo-francoskega napada na Suez, ko je postala Francija skupaj z Britanci najbolj osvojevalna država v arabskih očeh. Toda takrat je bil francoski premier še Guy Mollet, ki zdaj zelo kritizira de Gaullevo politiko do Izraela, in v Alžiriji je še besnela vojna med Francozi in narodnoosvobodilno fronto.

Sodelovanje z Irakom tudi lepo napreduje in Francija je sklenila z Bagdadom pomembno petrolejsko pogodbo na veliko jezo ameriških in britanskih petrolejskih interesov. Baje je bilo zdaj v Parizu govora tudi o prodaji orožja Iraku. Toda na to je legla kurdski senca. Stari voditelj Kurdov, ki živijo na severu Iraka, je poslal de Gaulle pismo, v katerem ga roti, naj ne prodaja Bagdadu tankov in letal, ki bi jih Bagdad prav lahko uporabljal proti svobodoljubnim in neukrotljivim kurdskim plemenom na severu.

TELEGRAMI

NEW YORK — Šef ameriškega generalštaba Earl Wheeler je priporočil uporabo slehernega orožja, tudi taktičnega atomskega orožja, če bi bila na primer nevarnost, da pade oporišče Khe Sanh v Vietnamu.

TEL AVIV — Na izraelsko-jordanski črti premirja prihaja v zadnjih dneh do obstreljevanja, ki je terjalo tudi žrtve med civilnim prebivalstvom.

AMERIKANCI V EVROPI (iz časopisa Die Zeit)

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ KONGRES ZVEZE MLADINE JUGOSLAVIJE. Konec prejšnjega tedna je bil v Beogradu kongres ZMJ, ki se ga je udeležilo 747 delegatov iz republik, predstavnikov 46 organizacij in gibanj iz tujine in številni ugledni predstavniki našega javnega življenja, med njimi tudi tovariš Tito. Za predsednika predstava, ki je zdaj najvišji organ ZMJ, so izvolili Slovenca Janeza Kocijančiča. Predsedstvo ima začasen značaj in mora v enem letu uveljaviti organizacijske in vsebinske sklepe, ki jih je sprejel kongres. Gre predvsem za to, da je nujno povečati vlogo in odgovornost republikanskih vodstev, uveljaviti demokratičnost, opustiti oblike liderstva, karierizma, birokratizma itd.

Na kongresu je govoril tudi predsednik Tito. Med drugim je poudaril, da reforma ustreza stremljenjem mladine. Zavzel se je za več zaupanja do mladih, ki jim je treba privzgajati marksistični pogled na svet. Obsodil je nekatere oblike škodljivega vplivanja na mlade ljudi. Na koncu je dejal, da je nujno utrjevati bratstvo in enotnost naših narodov, ki je mladim tako zelo pri srcu.

Kongres je dal načelno podporo samoupravljanju in reformi. Podprl je tudi predlog za večje prostovoljne mladinske delovne akcije. Spre-

jel je nova programska načela, statut in resolucijo.

■ POGLOAVITNE REZERVE: LASTNE SILE. V republiški skupščini so te dni zasedali vsi zbori. Obravnavali so oceno razvoja v letu 1968, predlog republiškega prora-

Več zaupanja do mladih

čuna in ustrezne predpise. Imenovali so skupno komisijo vseh zborov za ustavna vprašanja, ki jo bo vodil predsednik skupščine Sergej Kraigher.

Referat o temeljnih ekonomskih politike v letošnjem letu je podal predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič. Po njegovem sodijo v okvir neposrednega delovanja v tem letu naslednje naloge: izvoz, bolj ekonomska in racionalnejša delitev osebnih dohodkov, bolj premišljene in rentabilne investicije ter integracija. Letos se bo realni družbeni proizvod povečal za 5-6 odstotkov, vlaganja v osnovna sredstva od 7-8 odst., nominalni osebni dohodki za 8 odst., realni

osebni dohodki za 5 odst. in izvoz za 9-11 odstotkov.

Predsednik Kavčič je med drugim dejal, da se ne smemo zapirati v republiške meje, temveč se moramo vključevati v širše jugoslovanske in svetovne tokove. Poudaril je, da ne gre za to, da bi decentralizirali zvezni centralizem, kajti tudi republiška etatična smer razvoja bi bila zelo nevarna. Poglavitno je, da naredimo več prostora za samoupravo in v tem okviru tudi za občine. Ne smemo le kritizirati instrumente, temveč tudi predlagati, kako stanje izboljšati. Predvsem pa ne bi smeli videti rešitve samo v spremembi predpisov, kajti naša poglavitna rezerva je v orientaciji na lastne sile.

■ VII. OBČNI ZBOR SLOVENSKIH SINDIKATOV. Če na kratko povzamemo vsebino občnega zbora, potem je moč izluščiti iz bogate, žive in mestoma tudi kritične razprave tale sklep: sindikati se bodo usmerili k članstvu in bolj podo delovali v njihovem interesu. Opuščali bodo oblike forumskega dela in se bolj približevali neposrednim proizvajalcem.

Za novega predsednika republiškega sveta sindikatov Slovenije so izvolili Toneta Kropuska, dsedanega sekretarja mestnega komiteja ZK v Mariboru.

Razvojne možnosti Slovenije

Ponatiskujemo uvodnik, ki ga je za 2. številko revije TEORIJA IN PRAKSA napisal Stane Kavčič, predsednik izvršnega sveta Slovenije. (Revija lahko naročite v Ljubljani, Titova c. 102; letna naročnina za zasebnike: 30 Ndin, polletna 15 Ndin, posamezen izvod 3 Ndin).

Začeli smo se pripravljati na izdelavo programa dolgoročnega gospodarskega in tudi družbenega razvoja Slovenije. Za nami so nekatere prve načelne razprave, dani so nekateri najbolj splošni politični in gospodarski elementi, prve konture, ki naj bi pomagale pri izdelavi programa. Izvršni svet je že imenoval komisijo, ki naj to delo organizira, povezuje in vodi. Za zdaj še nismo daleč; v ekonomskem inštitutu pa že snujejo izhodišča za delovno zasnovo, ki naj bi pomenila začetek te pomembne naloge. Poglavitno delo je pred nami; ne bo kratkoročno in lahko, v njem pa bo potreben temeljit delovni angažma naših ekonomistov, gospodarstvenikov, politikov in vseh tistih kvalificiranih kadrov, ki bodo pripravljali sodelovati pri snovanju in izdelavi zamišljenega projekta. Vrata so odprta; dobrodošli so vsi, ki žele kaj prispevati.

Že precej na začetku se srečujemo z vprašanjem, zakaj govorimo o programu, o konceptu razvoja in ne preprosto o planu. Poudariti moram, da ne gre zgolj za terminološko, ampak za vsebinsko razliko.

Vse do danes je imelo in še ima naše planiranje nekatere prvine, ki zdaj niso več vzdržne in uporabljive. Planirali smo naturalno, spremljali samo naturalna gibanja, zanimali so nas predvsem indeksi splošne bilance in povečanje proizvodnje. Poglavitno merilo nam je bil indeks rasti. Prika-

zovali in razdeljevali smo na administrativni način ustvarjeno visoko akumulacijo. Notranje ravnotežje smo poskušali ustvarjati na avtarktičnih temeljih. Se do nedavnega smo imeli za največji nacionalni uspeh to, da smo doma proizvajali čimveč izdelkov, to pa je največja manifestacija avtarktičnosti nekega nacionalnega gospodarstva. Deloma smo tako delali zaradi objektivnih razmer, v katerih nam je bilo naloženo graditi socializem; deloma je to vpliv in pomen tudi naših objektivnih spoznanj, bolj rečeno raznih vzorov in izkušenj administrativno-planskih modelov. Čeprav smo bili zelo zgodaj kritični do takih modelov, pa je vendar naše planiranje bilo (vštevši sedanji srednjeročni plan) vse preveč pod vplivom subjektivnega odločanja in vmešavanja. Na tej podlagi je tudi nujna samosvoja delitev akumulacije, posledice pa so danes na dlani. Reči pa je treba, da je, žal, še danes delitev v subjektivni presoji in ni vedno najbolj racionalno usmerjena. Z izdelavo programa pa se hočemo odmakniti omenjenim pomanjkljivostim planiranja in priti bliže in prodreti globlje v objektivno stanje, odnose in zakonitosti našega gospodarstva in tudi vse družbe. Če bomo s tem dali nov prispevek teoretičnim in tudi praktičnim izkušnjam sistema v Jugoslaviji — toliko bolje, tudi ta cilj imamo pred očmi. Toliko o planu in programu. (Nadaljevanje prihodnjic)

Kje naj bi tekla nova hitra cesta Šentilj - Maribor - Ljubljana - Gorica?

1. in 2. februarja je bilo v Mariboru zanimivo in koristno posvetovanje o nacionalnem in mednarodnem pomenu hitre ceste Šentilj - Maribor - Ljubljana - Gorica, ki ga je pripravila Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije. Udeležila se ga je vrsta znanih arhitektov, gradbenikov, urbanistov in ekonomistov, ki so predvsem ugotovili nesporno resnico: Slovenija nujno potrebuje sistem hitrih cest kakor tudi dejstvo, da mo-

ramo zavarovati možnosti za njihovo graditev. Zlasti velja to za predvideno hitro cesto Šentilj - Gorica. Na tej mednarodno pomembni cesti je že zdaj dvoje tesnih grl, ki hromita ves promet: to sta odseka sedanje ceste I. reda od Silvnice do Levca pri Celju ter znani odsek Vrhnika - Postojna. S posveta bodo poslali sklepe izvršnemu svetu SRS.

■ Za naše bralce bo zanimivo zlasti vprašanje, kje naj bi potekala nova hitra cesta. Načrt predvideva takole pot:

■ Od Šentilja gre trasa nove ceste proti jugu v smeri obstoječe ceste po dolini Cirknice, doseže Pesnico in poteka skopi Maribor do Hoč. Od tam zavije nova cesta mimo Spodnje Polskave, Križnega vrha, Spodnjih Taz in ob železniški progi Ljubljana - Maribor do Ponikve, od tam pa mimo Proseniskega. Hudinje in severno mimo Celja do Levca.

■ Levec - Ločica je odsek v spodnjem delu Savinjske doline; od Ločice dalje sta predvideni dve možnosti; prek Trojan in skozi Motniško dolino ter prek Zlatega polja do Domžal.

■ Zveza Domžale - Ljubljana je projektirana glede na rešitev ljubljanskega promet-

nega vozila s priključkom hitrih cest na ljubljansko cestno omrežje pri mostu čez Savo.

■ In od Ljubljane do Gorice? Cesta naj bi tekla od Dolgega mostu preko ali pa mimo barja do Vrhnike, od tam pod Stampetovim mostom skozi kraške gozde mimo Logatca in Unca do Postojnskih vrat in Postojne. Od Postojne do Razdrtega naj bi nova cesta prečkala Pivško polje, šla mimo Hraš in Hruševja do Razdrtega. Tu bi se spustila proti Vipavi, obšla Ajdovščino, Sv. Križ in Črniče ter dosegla državno mejo blizu Sempetra pri Gorici.

Vsi so poudarili, da je treba to cesto zelo hitro zgraditi, sicer nas bodo sosedji prehiteli in ostali bomo ujeti — kakor v pajkovi mreži.

Ugodnost za vse tuje državljane

Od 1. januarja od 1. novembra letos lahko brez jugoslovanske vize prestopijo naše meje vsi tuji državljani, ki imajo veljavni potni list svoje dežele, osebni, družinski ali skupni potni list. Te olajšave veljajo tudi za državljane tistih držav, s katerimi Jugoslavija nima diplomatskih ali konzulskih odnosov.

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih! Razprodajte jih in pomagajte si z denarjem, ki ga boste dobili na ta način! Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popusta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem Vam najbolj učinkovito pomaga oglas v lokalnem tedniku!

Napredek slovenske telefonije

Letos bodo vključili v mednarodni promet koaksialni kabel Ljubljana - Maribor - Avstrija, kar bo v znatni meri povečalo število mednarodnih pogovorov in izboljšalo gospodarnost poslovanja PTT podjetij. Letos bodo tudi zaključena dela na takem kablu med Ljubljano in Trstom. Še bolj veseli pa smo lahko dokončne avtomatizacije telefonije na mariborskem in celjskem področju. Zaradi vseh teh novih zmogljivosti računajo, da se bodo letos PTT

storitve v Sloveniji povečale za pribl. 12 odstotkov.

Nova revija: »MODERNA ORGANIZACIJA«

Višja šola za organizacijo dela v Kranju je začela izdajati novo revijo »Moderna organizacija«. To je zdaj edina revija te vrste na Slovenskem, ki se peča predvsem z organizacijskimi vprašanji in obravnava organizacijo kot sodobno samostojno vedo.

Res le tako kot sta delala oče in ded?

Ob novi slovenski strokovni reviji SODOBNO KMETIJSTVO

Še vedno lahko govorimo o dveh vrstah kmetov na Slovenskem: o tistih, ki gledajo z nezaupanjem na vse novo, in o drugih, ki se s pridom oklepajo novega, kar prinaša tehnika in splošni napredek tudi na vas, v kmetijsko proizvodnjo. Žal imamo Slovenci v svojem jeziku le malo strokovnih knjig, ki obravnavajo kmetijska vprašanja. To je slabo, to nam škoduje! Nekateri pridelovalci kmetijske znanosti sploh ne poznajo, hkrati pa se seveda zanimajo za napredek in pravijo: »Gospodari! bom tako, kot je gospodaril moj oče, moj ded...«

Mnogo več je k sreči takih, ki želijo spoznati naprednejše načine gospodarjenja v kmetijstvu. Vedo, da garanje od zore do mraka ne koristi veliko. Zavedajo se, da je znanje osnovna moč za

naprednejšo in cenejšo proizvodnjo tudi v kmetijstvu.

Vsem kmetovalcem ni dano, da bi se izločili v kmetijskih šolah. Tudi niso seznanjeni s tem, kaj je po svetu novega v kmetijski znanosti. Maloštevilni kmetijski strokovnjaki, ki delajo na določenem območju, tudi ne morejo prenesti svojega znanja vsem kmetovalcem. Za uspešno kmetijstvo pa kmetovalci morajo poznati nekaj osnovnih načel, oziroma pravil o pridelovanju in spremljanju, kaj je novega v kmetijski znanosti. To pa je najlažje prek strokovnega kmetijskega časopisa.

Odsej bomo imeli v Sloveniji dva strokovna kmetijskega časopisa. Kmetijski glas vsi dobro poznamo. Razen tega pa bo namesto sedanje revije Socialistično kmetijstvo izhajala revija Sodobno

kmetijstvo. Vsaka številka bo imela 64 strani in bo izhajala enkrat na mesec. Kot lahko beremo v prvi številki, bo revija obravnavala vsa najvažnejša vprašanja. Razen agrarno-političnih in agrarno-ekonomskih sestavkov bo prinašala še članke o pripravi in obdelovanju zemlje, o gnojenju, varstvu rastlin, o strojih in drugem. Obravnavala bo vprašanje iz vseh panog, tako poljedelstva kot travništva, živinoreje, sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva in gozdarstva. Prinašala bo tudi nasvete o gradnjah, načrte za ureditev prostora,

hlevov in skladišč, silosov, gnojnih jam, okolice in prizidavo hiš. Nekaj pa bo tudi sestavkov o tem, kako se pridelki spravljajo, skladiščijo, pakirajo in pripravljajo za porabnike.

Del prostora bo namenila še pridelavi kmetijskih pridelkov.

To pa pomeni, da bo revija Sodobno kmetijstvo obravnavala vse probleme, ki danes rabljali vsi kmetijski proizvajalci. S pridom jo bodo uporabljali vsi kmetijski proizvajalci, posebno pa kmetovalci, ki se zavzemajo za to, da bi proizvedli čim več blaga za prodajo.

Inž. TONE GUBENSEK

Kmetijski nasveti

Lani se je močno zaredil kapar

Podoba je, da smo končno dvignili roke od boja s sadnimi škodljivci. Se pred petimi, šestimi leti smo v Sloveniji računali, da pozimi poškrbimo večino sadnega drevja. Kaj pa zdaj?

Brez zimskega škropljenja si sadjarstva ni mogoče predstavljati, ker le škropljenje lahko omeji propadanje. Na milijone sadnih dreves podleže škodljivcem, posebno ameriškega kaparju; mi pa — kot da smo samo trdosrčne priče tega smrtnega boja.

● Sadno drevje je lahko škropimo od novembra do marca, če le ni prehud mrz. Najbolje je škropiti tik pred napenjanjem brstov. Delo je treba temeljito opraviti, ker škropivo deluje le če se škodljivca dotakne. Škropimo od tankih vej proti debelejšim.

Katero škropivo je najcenejše in najboljše? Ze dolgo so v rabi rumeni pripravki, to so dinitrokrezolni preparati, ki prihajajo na trg pod različnimi trgovskimi imeni: rumesan, kreozan, nitrozun itd. Če imajo pri imenu tudi besedo olje pomeni, da vsebuje tudi mineralno olje.

Velika hiba teh škropiv je, da so močno strupena. Po škropljenju je treba ostanke škropiva zakopati v zemljo, ne pa zlit v potok ali reko. Običajno uporabljamo dvodostotno raztopino; ki jo pripravimo tako, da rumesan pasto stopimo v vroči vodi in vse skupaj vlijemo v pripravljene čebur z vodo.

● Ker se škodljivci na stalno uporabo enega škropiva sčasoma privadijo, je dobro zimskim škropivom dodajati tudi paration, diazinon ali mineralna olja. Rumesan dobro nadomešča tudi paration, ki je veliko manj strupen in ne obarva obleke ali kože, kot to dela rumesan. Paration uporabljamo v 4 odst. raztopini.

Za vsa škropiva velja, da jih porabimo približno toliko litrov za eno drevo, kolikor je to drevo staro. Škropiv ne smemo hraniti na mrazu. Letos je na sadnem drevju veliko kaparjev, zato moramo škropiti, s tem pa uničujemo tudi listne uši, bolšice, mah in lišaje.

Inž. M. L.

Prve zamisli statuta Zveze komunistov Slovenije

Šesti kongres bo sprejel statut Zveze komunistov Slovenije — O predlogu bodo pripravili širšo javno razpravo

Komisija CK ZKS za organizacijo in razvoj Zveze komunistov Slovenije je imenovala posebno komisijo, ki bo pripravila gradivo za statut ZKS. Že prve razprave so bile bogate misli in predlogov. Želja je, naj bi statut odseval vlogo ZKS kot sodobno organizirane idejnopolitične organizacije, a da bi se pri tem izogibal krutim šablonam, ki bi dušile prožnost in mobilnost akcije komunistov.

Prve razprave so poudarjale nujnost čimprejšnje vsebinske raznežitve odnosov ZKS in ZKS. Prevladovalo je mnenje, da ZKS sicer mora imeti nacionalno obeležje, vendar samo kot organski, ne mehaniški sestavni del Zveze komunistov Jugoslavije.

Razmišljanja o načinu sprejema novih članov so se do-

taknila tudi načela prostega vpisa. Medtem ko so poudarjali, da mora biti poudarek na osebni želji posameznika, so bili zvečine proti prostemu vpisu. Nasprotniki tega načela so menili, da je pred sprejetjem v članstvo vendarle nujno preveriti, ali kandidat izpolnjuje potrebne pogoje. Zagovorniki načela so, narobe, poudarjali dosedanje izkušnje, ki kažejo na to, da »preverjanje« tudi doslej ni bilo kaj prida uspešno. Po njihovem je odločilno delovanje — šele to lahko pokaže, ali kdo lahko izpolnjuje pogoje za članstvo ali jih ne izpolnjuje.

Vnovič »pogrevajo« staro temo: kako naj bodo organizirani komunisti? Medtem ko eni omenjajo obe, že doslej znani načeli — delovno in te-

ritorialno, spet drugi zatrjujejo, da gre v bistvu samo za eno, to je družbeno integracijo oziroma samoupravno načelo. Dilema je tudi v tem, ali izvirajo pravice in dolžnosti iz članstva v ZK ali iz zavesti in sposobnosti komunistov.

Doslej je lahko postal član Zveze komunistov le občan, ki je izpolnil osemnajsto leto. Po novem, tako predlagajo, naj statut ne bi določal starostne meje. To se pravi, da bo moč sprejeti v ZK tudi fanta in dekleta s sedemnajstimi leti ali celo šestnajstimi leti, odvisno pač od sposobnosti prevzemanja dolžnosti in pravic.

Tudi za organe ZK naj bi veljalo načelo rotacije oziroma reelekcije. Po dosedanjih

razmišljanjih nihče ne bi mogel biti član, na primer centralnega komiteja, dvakrat zapovrstjo. Vsake toliko časa bi volilna telesa preverjala svoje naloge ali jih je treba zamenjati.

V razpravah o statutu smo slišali predlog, naj bi v prihodnje zadržali samo še kazeno opomina in izključitve. Posebne vrste ukrep bi bila razrešitev funkcije zaradi nezadovoljivega opravljanja dolžnosti. Kontrolna komisija naj bi bila v prihodnje organ komiteja; obravnavala bi predvsem vprašanja kazni in staža, komite pa bi jo lahko zadalil tudi za druge posele.

O prvem osnutku statuta ZKS bodo razpravljali na enem izmed prihodnjih plenarnih CK ZKS. Predlog statuta bodo dali nato v široko javno razpravo, v kateri naj bi sodeloval čimširši krog komunistov.

F. Setine

SKRIVNI POHOD ŠTIRINAJSTE

1. NADALJEVANJE

Tiste mule, ki so nosile težke topovske cevi, so večkrat obstale v blatu, da so jih morali izvleči, večkrat pa nositi težki tovor na rokah po več sto metrov daleč. Vedno bolj se je trgala obleka, blatna obutev pa je začela razpadati. Tovorna živina je izgubljala kovanje in kopita so se razmakala. Se huje je bilo, kadar je deževalo.

Ko je blatna kolona utrjena prispela do vasi Gornji in Dolnji Veleševac ter Gornja in Donja Ruča, je doživela veliko in prijetno presenečenje. Borci so namreč pričakovali dekleta v belih predpasnikih. Vsaka je imela velik s pisanim prtom pokrit jerbas. Vsak partizan je dobil iz dekletovih rok kos belega kruha, sira in slanine.

Divizija so domačini v dveh velikih dolnih kmalu prepeleli čez Savo. Prevoza so spremljale množice prebivalcev obsevnih vasi. Zadnje čete so se izkrcale 14. januarja ob sedmih in petinštirideset minut. Tomšičeva brigada se je nastanila v vasi Prečno, Serčerjeva v Dubrovčaku, Bračičeva in štab divizije pa sta se ustavila v Prevcu.

Velika ovira — reka Sava je bila tako srečno obvladana. Sedaj se je razkrilo, da Štirinajsta ne namerava v Bosno. Partizani in prebivalci so začeli ugibati, kam je divizija namenjena. Mnogi so sumili, da gredo proti Štajerski. Pravi cilj in smer Štirinajste pa sta vendarle še naprej ostala zavita v kopreno tajnost.

Sedaj je bila divizija na varnem področju med reko Savo in obema glavnima komunikacijama iz Zagreba proti Slavonakemu Brodu. Na vsaki strani so torej bile ovire in divizija bi se bila znašla v neugodnem položaju,

če bi jo napadli. Zato je zvečer 14. jan. nameravala zapustiti prijazne gostitelje in nadaljevati pot. Zvečer se je zbrala v Dubrovčaku, vendar je odhod odložila, ker je zvečala za velike premike nemških čet in motorizacije po cesti in železnici od Beograda proti Zagrebu. Zato se je utaborila v vasi Dubrovčak in Topolje, naslednje jutro, t. j. 15. januarja ob 5.30 pa je odkorakala skozi gozdove Žutice šume v vas Vezliše, kamor je prispela ob enih popoldne. Po kosilu je odšla naprej in je ob enajstih ponoči pri vasi Križ prečkala cesto in železniško progo Zagreb — Slavonški Brod. Zaseda Bračičeve brigade se je na zavarovanju dlje tolkla z Nemci. Privozil je tudi oklopni vlak, pa je bil prepozno, ker je divizija že vsa bila čez progo. Pri zavarovanju je bil hudo ranjen komandir čete Bračičeve brigade in je naslednji dan podlegel ranam.

Tako je Štirinajsta sedaj imela za seboj vse največje ovire in se je 16. januarja 1944 začela vzpenjati proti Moslavčki gori, ki je kakih tristo metrov visoka in ugodna za obrambo. V njenem podnožju sta Tomšičeva in Bračičeva brigada zasedli vas Rečico, Serčerjeva brigada in štab divizije pa Kompator. Podnevi so počivali, zvečer pa so nadaljevali pohod proti severu skozi Moslavino, ki so jo enote II. operativne osvojele in držale trdno v svojih rokah.

Medtem se je v tem delu Hrvaške marsikaj spremenilo. II. operativna zona je bila prav takrat, ko je prihajala Štirinajsta, odpravljena. Namesto nje so ustanovili deseti korpus NOV in POJ »Zagrebiški«, ki se je formiral 19. januarja 1944. Imel je XXXII. in XXXIII. divizijo ter zahodno grupo odredov (Kalniški, Zagorski in Zagrebiški). Moslavinski in Bjelo-

Viktor Avbelj-Rudi, namestnik političnega komisarja glavnega štaba NOV in POS (spredaj na konju) na pohodu s Štirinajsto. (Iz arhiva Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani, foto: J. Petek)

varski partizanski odred sta sodila pod poveljstvo XXXIII. divizije. Korpus je imel 8193 partizanov.

Divizija je 17. januarja slovesno vzkorakala v Čazmo in se razmestila: Tomšičeva v Cerini, Bračičeva v Prokljuvanah, Serčerjeva in štab divizije pa v Čazmi. Partizane so po hišah pazmeščali narodno osvobodilni odbori in določili, koliko borcev mora prehraniti vsak dom. Ljudje so kar tekmovali v gostoljubnosti. »Naši intendantje in komoras«, piše Franc Sterle, »so takat preživljali rajске dni svojega poklica, pa tudi ostali smo takrat bili brez skrbi, saj so nas celo varovali in stražili prebivalci sami. Nikjer ni bilo sledu o takolmenovani NDH oblasti: Pavličevih kum nihče ni maral, ustaše in Nemce pa so imenovali ... banda.«

Hrvaško ljudstvo je z navdušenjem pozdravljalo Štirinajsto in jo povsod gostilo s mastno hrano. Svinjskega mesa in prekajenih klobas je bilo na pretek. Zene in dekleta so partizanom prale perilo, krpale obleko in nogavice. Čepprav je bil pohod po mastnem blatu in v slabem vremenu naporen, ni bilo veliko bolnikov.

17. januarja zvečer je divizija priredila v Čazmi ob imenitnem razpoloženju ljudstva velik miting. Bratenja med partizani in civilisti ni bilo ne konca ne kraja. »Bratstvo Hrvatov in Slovencev je triumfalno«, je zapisal kronist Štirinajste. Miting je bil v neki veliki okrašen dvorani, polni vojakov in civilistov. Vzklikov naši diviziji, slovenskemu narodu, bratstvu obeh sosednjih narodov ni hotelo biti ne konca ne kraja. Množica je hotela pesmi še in še.

Štirinajsti se je v teh krajih kar dobro godilo, a morala je dalje. Za potovanje iz Vivodine je porabila že deset dni, pot pa je bila še dolga.

V Dubravi so borci Štirinajste pozdravili z godbo

Po enodnevnem počitku je divizija odšla proti severu. Ker je bilo vse ozemlje osvobojeno in ker so civilni obveščevalci imeli pod kontrolo vsa sovražnikova gibanja, ni bilo nevarnosti za presenečenja. Tako je 19. januarja Štirinajsta ob osmih zjutraj že korakala skozi Dubravo, kjer so jo navdušeno sprejeli z godbo. Tomšičeva in Bračičeva brigada sta nadaljevali pot in se ustavili v Srpski Kapeli. V Dubravi je bil veki sprejem. Povsod so bili napisli: Živela braća Slovenici! Živela slovenačka di-

vizija! Prebivalstvo je prek mestnega poveljstva zahtevalo, naj divizija ostane pri njih en dan. V kino dvorani so zvečer zavrteli kulturni film, nakar so nastopili pevci in kulturniška skupina divizije. Potlej je bil miting. Med drugim je govoril tudi Lampret, a hrvaško ljudstvo mu je navdušeno vzklikalo.

Ob enajstih zvečer sta štab divizije in Serčerjeva brigada krenila v Srpsko Kapelo. Na poti ju je spremljala godba na pihala. Od tam je Štirinajsta odšla na dolgo pot proti Kalniku. Ob 13. uri 20. januarja 1944 je zapustila vas Srpska Kapela in šla skozi Haganj. Pri kraju Sv. Ivan-Zabno je brez boja prekorčila cesto in progo Križevci-Bjelovar in nadaljevala pot skozi vas Sv. Petar.

Tomšičeva se je 21. januarja ob desetih dopoldne ustavila v Raščanih, Serčerjeva v Sesvetih. Bračičeva pa v Busidih. Po kratkem počitku so šli naprej in ob 13. uri čez progo in cesto Križevci-Koprivnica, nakar se je Tomšičeva ustavila v Donji Glogovnici, Serčerjeva v Ivanu, Bračičeva pa v Gor. Glogovnici in Marinovcu. Serčerjeva brigada, ki je prebila noč na 22. januar v Sesvetih, je odbila napad ustašev.

Ves dolgi pohod se je odvijal v toplem sončnem vremenu.

Stiki in sodelovanje s poveljstvom X. korpusa

Tako je Štirinajsta po trinajst dnevnem pohodu dosegla podnožje Kalniškega gorja in s tem široko gozdnato in nizkogorsko področje med Dravo in Zagrebom. Od tam sta komandant Štirinajste in Viktor Avbelj - Rudi obiskala poveljstvo X. korpusa, ki je bilo v Rasini, kakih 8 km zahodno od Koprivnice. Tukaj so se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju. Poveljstvo korpusa je dalo diviziji za pomoč in spremstvo komandanta zahodne grupe odredov Radeta Bulata in sekretarja varaždinskega komiteja KPH Ivica Gredića. Divizija sta spremljala do Zagorja in ji zagotavljala vso možno pomoč partizanskih enot in političnih organizacij.

Sedaj so že skoraj vsi vedeli, da gre divizija na Štajersko. Ker so na doseženih položajih enote Štirinajste dije ostale, so vsem borcem povedali smer in cilj pohoda. Začelo se je intenzivno politično delo v četah. Franc Sterle poroča o tem:

... po enotah smo imeli sestanke, na katerih so nam povedali, da gremo na Štajersko. Na sestanku partij-

ske celice čete smo govorili o tem, kaj nam je storiti v zvezi z načrti, ki jih mora izvršiti divizija. Dvigniti je bilo treba borbena moralo, pripraviti borce na težave in skrbi, da bosta v redu orožje in strelivo. Jas (sekretar skojevskega aktiva) sem moral sklicati sestanek aktiva, kajti skojevci in partije smo morali biti tisti, ki smo venomer vse navduševali za boj, ki smo hrabri malodušneže in tiste, ki jih je bilo strah sovražnika... Popoldne smo imeli politično uru. Komisar nam je pripovedoval, kako trpi štajersko ljudstvo, in nas pozval, naj se junško borimo za njegovo osvoboditev. Tovarš Imre je dejal, kako so Nemci trmoglavni in predrzni. Zato jih moramo že takoj spočetka naklestiti, da jim naše nemo strah v kosti, potem se nam ne bo več treba bati njihove nadežnosti. Vsi smo mu navdušeno pritrdjevali.

Nagel pohod za 180 km naporne poti

Taka politična priprava na bližnje srečanje s Štajersko je bila tudi v drugih brigadah.

V teh krajih je divizija shranila del rezervnega streliva in pustila za stražarje nekatere partizane.

Sklepi: Štirinajsta je 9. januarja 1944 zapustila Vivodino, v noči na 14. januar šla čez

dobro organiziran in discipliniran. Odlično in varno je bil s pomočjo prebivalstva izveden prehod čez Savo.

2. PROTI SOTLI

Najbolj naravno bi bilo, da bi Štirinajsta z vznožja Kalnika tedaj po najkrajši poti udarila na Štajersko — proti zahodu. Divizija je tudi zares nameravala nadaljevati pohod v smeri Huma. Ne predvideni dogodki pa so jo prisilili, da se je vzpela na Kalnik in se tam dolgo zadrževala. Vzrok je namreč bila iznenadna zasedba ceste Zagreb — Varaždin. Tu so ustaši 22. januarja postavili vzdolž ceste zasede, ki bi na prvi pogled lahko pomenile veliko grožnjo. Ali je bila na cesti postavljena zapora naperjena proti slovenski diviziji, da bi ji zaprla pot proti zahodu? To bi pomenilo, da so Štirinajsto naposled odkrili in ji postavili prvo oviro, nakar bi sledila resnejša akcija. Vendar na srečo ni bilo tako. V začetku januarja so bili namreč XXXII. divizija, Kalniški in Zagorski odred zelo aktivni. Širokopotezno so začeli osvobajati Hrvaško Zagorje.

Ustaši so zato 21. januarja začeli akcijo s šifro »Dubrovnik«, katere smoter je bil uničiti enote NOV na območju Kalnika in spet vzpostaviti promet na cesti Zagreb — Varaždin. Sodelovalo je 1700 ustašev. Osrednji napad se je začel iz Varaždinskih Toplic. Ustaši so za-

Komandant XIV. divizije Jože Klanjšek-Vasja (na desni) in njegov namestnik Tone Vidmar-Luka (Arhiv Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani)

Savo in nato korakala skozi osvobojeno ozemlje Moslavine ter se že 21. januarja znašla na območju Kalnika. Do tu je iz Vivodine potrebovala 13 dni. Pohod se je odvijal hitro in disciplinirano in ni preveč utrujal borcev. Le blatna turopoljska ravnina jim je prizadejala nekaj težav, ker sta se obutev in oblačila preveč trgala.

Spotoma jo je prebivalstvo lepo spremljalo in skrbelo za prehrano.

Divizija se na poti ni močno spopadala, kar je bilo v skladu z njenimi načrti. Sovražnik je ni napadal, iz česar bi bilo moč sklepati, da je na svojem ozemlju še ni prav zasledil.

Z vznožja Kalnika ni bilo več daleč do štajerske meje in podoba je bila, da jo bo divizija s pohodom proti zahodu kmalu dosegla: kos poti okoli Zagreba je bil že za njo, saj je prehodila dobrh 180 km poti.

Ves pohod doslej moramo označiti kot izredno nagel (povprečno 13 km na dan),

sedli Novi Marof in prodrli v Sudovec. Brigada bratov Radičev in Kalniški odred sta se močno spopadla zlasti na zahodnem pobočju Kalnika pri Humu. Ustaška hajka se ni posrečila. Partizani so sovražnikove kolone pregnali v njihove garnizone. Divizija se ni, razen v manjših primerih, ko sta bila uporabljena 1. in 2. bataljon Serčerjeve brigade, udeleževala teh bojev.

Divizija je bila sedaj na pragu ozemlja, ki bi ji, če bi bilo treba, bilo lahko za zaledje in kamor bi se v silil zatekla. Njena zveza s štabom X. korpusa je bila trdna, pa tudi s hrvaškimi partizanskimi enotami na terenu se je sproti povezovala.

Tajnost pohoda divizije je prišla v nevarnost

Zasedba ceste Zagreb — Varaždin na odseku Sv. Ivan Zelina — Varaždin je Štirinajsti povzročila velike skrbi.

Med pohodom Štirinajste je bil komandant glavnega štaba NOV in PO Slovenije Franc Rozman-Stane (v sredini), načelnik glavnega štaba NOV in POS Dušan Kveder-Tomaž (na levi), Peter Stante-Skala (na desni) pa je bil sekretar pokrajinskega komiteja KPS za severno Slovenijo (Iz arhiva Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani)

»POET TVOJ NOV...« Spominski dan smrti velikega slovenskega pesnika Prešerna, naš kulturni praznik, je za mnoge skoraj neopazno minil. Nemara so ga najprizorčnejše proslavili učenci na šolah! Na sliki: v razredu osnovne šole Janeza Trdine v Stopičah. (Foto: Darko Pavlin — Agfa Isopan Ultra 27, šestdesetinka, zaslonka 2,8 — prva nagrada za fotografijo tedna)

Dve leti Dolenjske banke in hranilnice

(Nadaljevanje s 1. str.)

Banka je lani znatno povečala obseg svojih poslov, uspešno pa je povečala tudi njem devizno-valutnih poslov.

Banka je lani znatno povečala obseg svojih poslov, uspešno pa je povečala tudi njem devizno-valutnih poslov.

lamo o njenem delu v kratkem obsejnejše posebej poročati, naj omenimo tu zlasti lepe uspehe, ki jih je DBH dosegla pri denarnem varčevanju: število vlagateljev pri domači pokrajinski banki se je lani povečalo za 2754, hranilne vloge vseh vrst pa kar za 794 milijonov Sdin!

Zgoščena ocena poslovanja Dolenjske banke in hranilnice je delegate — ustanovitelje banke kot goste hkrati z že prej razdeljenimi obsejnejšimi poročili prebrala, da je DBH lani aktivno sodelovala v gospodarski reformi na svojem področju. Njeno delo je, kot je to potrdila tudi razprava na zboru, sestavni del napredka širše kot ožje družbene skupnosti. Zdej, ko je omrežje poslovnih bank v Sloveniji dokončno vzpostavljeno, pa bo Dolenjska banka in hranilnica tako kot že doslej imela obilo priložnosti za še tesnejše poslovno sodelovanje z novo osrednjo slovensko banko, ki bo nastala s pridružitvijo SGB ljubljanski Kreditni banki. Zbor ustanoviteljev DBH je dal za tako sodelovanje vso podporo, saj se dobro zaveda, da smo sestavni in neločljivi del enotnega gospodarskega koncepta Slovenije.

Na zboru so potrdili zaključni račun DBH za 1967, sklepali o njeni poslovni politiki za 1968, potrdili načrt dohodkov in izdatkov ter izvolili polovico novih članov

v izvršilni odbor banke, imenovali pa so tudi nov kreditni odbor DBH.

FOTOGRAFIJA TEDNA

10.000 Sdin spet Pavlinu!

Ta teden smo prejeli za »Fotografijo tedna« samo 7 posnetkov. Vsi, razen Goršetovega iz Dragatusa, so bili tehnično zadovoljivi; predvsem smo bili spet veseli Pavlinovega »POET TVOJ NOV...«, premalo splošni in zanimivi za vse naše bralce pa so Dimitrijevi in Doklovi posnetki. Tudi fotografija, ki obravnava zelo ozko, lokalno problematiko, se lahko poteguje za najvišji naslov, mora pa biti zato oblikovno (umetniško, če hočete) bolj dognana. Na razstavi novinarske fotografije v Mariboru je prejela nagrado fotografija neke prometne nesreče: zelo od blizu je bil posnet razbit avtomobil in roka žrtve! Fotoreporter je v zraku ujel kapljico krvi, ki je spolzela z mrtve roke proti tlom. Taka fotografija je dovolj pretresljiva in razumljiva, da pravzaprav podpis sploh ne potrebuje!

Žirija uredništva je tokrat prisodila prvo nagrado za »Fotografijo tedna« (10.000 Sdin) Darku Pavlinu iz Novega mesta druge nagrade ni podelila, tretjo, 3.000 Sdin, pa je dobil Slavko Dokl iz Novega mesta za »Le ZA LAS...«

Prosimo, da ne pošiljate fotografij, ki so manjše kot 13 x 18 cm in nimajo primerne podpisa s podatki,

- datum posnetka,
- kraj posnetka,
- kdo ali kaj je na sliki,
- kako je bila posneta (film, osvetlitveni čas, zaslonka).

Na hrbtni strani fotografije naj bo samo ime in naslov avtorja, vsa drugo pa napišite na poseben list papirja!

Do ponedeljka, 19. februarja, je naslednji rok za »Fotografijo tedna«! Vaši posnetki morajo biti v uredništvu »Dolenjskega lista« ta dan do 12. ure. Mnogo iznajdljivosti in ostro oko vam želj!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

FOTOGRAFIJA TEDNA

„Podajmo roko borcem in mladini!“

(Nadaljevanje s 1. str.)

ugledu ZK, bomo moral zapustiti njene vrste.

Konferenca se je izrekla tudi za prelom v odnosu do Združenj borcev NOV. ZK je nekoliko zanemarila delo z organizacijo borcev, zato bo utrdila povezavo z njo in jo vključila v nadaljnji družbe-

ni razvoj kot aktivno družbeno silo. Sprejela je tudi sklep, naj se materialni položaj borcev z zakonom enotno uredi za vso Slovenijo, ker sedanje razlike med priznavalninami niso opravičljive.

Nazadnje so navzoči prevzeli tudi obvezo za sodelovanje pri pripravi akcije za re-

ferendum. Vsi so se zavestno opredelili za samopriskopek, ki bo omogočil mladim rodovom sodobno vzgojo in izobraževanje.

Tudi na cesti smo ljudje...

Potniki na avtobusnem postajališču v Dolenji vasi so nestrpno čakali avtobus iz Kočevja in poskušali preganiti mrz, ki je skoz obleko neusmiljeno prodiral do teles. Ko so avtobus le dočakali, je ta s precejšnjo hitrostjo odpehnil mimo postajališča in šele 10 do 20 metrov naprej naglo zavrl, ne da bi nakazal smer. Blizu za njim je vozil kombi in le s skrajnim naporom je vozniku uspelo zavreti in se izogniti trčenju. Potniki, ki so pritekli do avtobusa, so se med vožnjo komentirali dogodek, češ da bi moral voznik nakazati smer, ko je ustavljal, in tako opozoriti voznika za seboj. Šofer avtobusa je nekaj časa poslušal, potem je potnikom prišel ugovarjati, nazadnje pa je besno zavpil: »Kaj se pa vmešavate, jaz že vem, kako je prav! Smernik je treba spreminjati le pri spreminjanju smeri vožnje, tu pa sem ustavil na cesti in nisem spreminjal smeri!«

Ča pokliči šofer (avtobusa) ne pozna prometnih predpisov, bi bil lahko vsaj vljudnejši... (19)

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

INDUSTRIJE OBUTVE NOVO MESTO

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

- visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu v industrijskem podjetju, ali
- višja strokovna izobrazba ekonomske smeri ter 8 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v industrijskem podjetju.

Razen navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno družbeno in politično razgledani ter imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe s kratkim življenjepisom ter z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah je treba poslati razpisni komisiji podjetja v 15 dneh po objavi razpisa.

Kmetijska zadruga »KRKA« — Novo mesto

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

ZA PRODAJO OSNOVNIH SREDSTEV:

- 2 traktorja Ferguson
- 2 traktorski prikolici
- 4 kosilnice BCS
- 2 Diesel motorja »Aran«
- 2 mlatilnici
- in več drugih strojev in priključkov

LICITACIJA bo v soboto, 17. februarja 1968, na delovišču Draškovec pri Sentjerneju.

Za socialistični sektor bo licitacija od 8. do 9. ure, takoj nato pa za zasebne interese.

Ostali pogoji bodo objavljeni pred začetkom licitacije.

Sejmišča

Precej prometa s prašički

Na novomeškem sejmišču je bilo v ponedeljek, 12. februarja, naprodaj 889 pujskov, kupili pa so jih 712. Kupci so bili pretežno iz sosednjih občin, plačevali pa so manjše pujske od 13.000 do 19.000 Sdin, večje pa 20.000 do 29.000 Sdinarjev.

OD 7. DO 13. FEBRUARJA:

1.868 novih!

KO NE BI BILO ODPOVEDI v decembru in januarju, bi danes tiskali vsak teden že nekaj nad 30.000 izvodov Dolenjskega lista! Tako pa se tej številki le počasi približujemo: ta teden smo pridobili 161 novih naročnikov; največ jih je iz Šube krajine ter iz krške občine. — Stanje v torek opoldne:

BREZICE:	211
GRNOMELJ:	118
KOČEVJE:	185
KRSKO:	150
METLIKA:	47
NOVO MESTO:	275
RIBNICA:	96
SEVNICA:	157
TREBNJE:	104
Razne pošte:	443
Inozemci:	82

ZIMSKA ODJUGA: eldpe delavcev cestnega podjetja iz Novega mesta so imele te dni dovolj dela s čiščenjem cest. Med drugim so morali v nedeljo odstraniti tudi zemeljski plaz, ki je na avtomobilski cesti pri Medvedjeku zaprl pol cestišča. — (Foto: Vid Bauer)

Koristno uporabljene počitnice

Med pravkar minulimi poletnimi počitnicami je Zavod za prosvetno-pedagoško službo Novo mesto organiziral dvodnevni seminar za učitelje, ki poučujejo slovenski jezik v višjih razredih osnovnih šol.

Prvi dan dopoldne (1. februarja) je predaval prof. Viktor Smolej, univ. predavatelj iz Ljubljane, o pouku slovenskega jezika na osnovni šoli. Omejil se je predvsem na vprašanje, kako bogatiti učencem besedni zaklad in kako jih je treba uvajati v osnove dobrega sloga. Poudaril je pomen natančne razlage beril in potrebo po slogovni razčlenitvi prebranega literarnega dela. Svoje misli no bogato in oblikovno dovršeno predavanje je prof. Smolej strnil v naslednjo misel: obravnava beril terja temeljito pripravo in načrtno delo, učitelj pa mora vrh tega neprestano spremljati nove izsledke literarne in jezikoslovne vede, za to pa je potrebno veliko volje in truda.

Predmetna učiteljica Marija Velikonja iz osnovne šole Trebnje je pripravila referat o slovenskih šolskih nalogah. Obravnavala je pripravo na šolsko nalogo, tematiko, pisanje, korekturo in ocenjevanje nalog, popravo in obravnavo vsebinskih, jezikovnih in slogovnih napak. Predavateljica se je pri svojih ugotovitvah večkrat oprla na članke in razprave iz

revije Jezik in slovstvo, ki prinaša že vrsto let koristne napotke tudi za osnovnošolski jezik. Žal je na naših šolah ta časopis premalo razširjen, čeprav je naročnina razmeroma majhna (20 novih dinarjev).

V pouk moramo stalno vnašati nove oblike in tehnike. Za to je prof. Jožko Zupan z osnovne šole Sentrupert govoril na seminarju o skupinskem pouku in o možnostih, ki jih za to obliko daje slovenski jezik v osnovni šoli. Obravnaval je psihološke osnove in organizacijo skupinskega pouka, oblikovanje skupin po sociometrični metodi, zgradbo učne ure pri skupinskem pouku in njegov vzgojni pomen.

Popoldne je predaval Ivan Bizjak, svetovalec Mladinske knjige iz Ljubljane, o uporabi mladinskega tiska v šoli. Pokazal je, kako se da

pri različnih oblikah pouka s pridomo uporabiti tudi periodični mladinski tisk, v prvi vrsti Pionirski list in Pionir, ki postaja že prava ljudnoznanstvena revija. Sestavke iz teh listov lahko uporabimo pri govornih vajah, pismenih sestavkih in jezikovnih vajah. Tudi to predavanje se je odlikovalo po izčrpnosti in nazornosti.

Drugi dan nam je prof. Zupan prikazal smeri in glavne predstavnike slovenske poezije po l. 1945. Izvajanja je ponazoril z branjem značilnejših primerov, tako da je bilo predavanje res zanimivo in privlačno.

Končno je tov. Marta Aleksič, ravn. osnovne šole Ivana Cankarja na Vrhniki, udeležencem s sročeno in tekočo besedo spregovorila o tem, kako so pri njih organizirali tekmovanja za bralno značko in kako vsako leto preverjajo znanje tekmovalcev. Ker smo letos tudi pri nas uvedli tako tekmovanje, so nas njena izvajanja še posebno zanimala. Ko je potem odgovarjala v razpravi na razna vprašanja in povedala, da pri njih s tekmovanjem nimajo gmotnih težav, saj jih močno podpirajo i oblastveni organi i delovne organizacije, smo z grenkobo ugotovili, da pri nas ni tako...

Seminar je bil dobro pripravljen, program in vsebina predavanj bogata, zato upamo, da bodo nova spoznanja obogatila tudi naše delo na osnovnih šolah.

A. S.

Prešernov dan v Sodražici

V četrtek 8. februarja, so priredili pionirji osnovne šole v Sodražici zelo uspešno proslavo v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Recitacije odlomkov iz Prešernovega življenja so spremljali z glasbo, kar je obogatilo govorni prikaz. Dvorana je bila ozvočena, zato je bil užitek ob poslušanju še večji.

ANICA SMOLIC

Proslava v Prešernov spomin

Učenci osemletke v Dolenjskih Toplicah so priredili 8. februarja, ob obletnici Prešernove smrti, akademijo, s katero so počastili slovenski kulturni praznik. Zapeli so nekaj pesmi, recitirali nekaj Prešernovih umetnin in poslušali govor o življenju velikega pesnika. Proslava je bila v prosvetnem domu.

D. G.

Werner Berg: ZIMSKI MESEC (lesorez — z lanske razstave v Kostanjevici)

Prešernova beseda in naš čas

Kdor izmed vas se bo prepočil s Prešernom, bo imel zanesljiv kompas, ki ga bo vodil proti jasnim ciljem, da bo sodoben, moderen, ne da bi letal za vsako najnovejšo modu, dejaven, ne da bi se silil za hipnim uspehom (Oton Župančič)

Letos so v Novem mestu slovenski kulturni praznik 8. februarja še posebno slovesno proslavili. S Prešernovo besedo, ki po toliko letih še vedno tako živo sega v naš čas in življenje, smo se srečavali vsepošod. Slovenska mesta so se ovila v plašč slovestnosti. Igralci so z n-va posegli po drobni knjižici Vrbjanovih Poezij.

Novo mesto je v počastitev velikega umetnika pripravilo več slovesnih prireditev. V spodnjih prostorih Dolenjske galerije so v torek, 6. februarja, odprli razstavo »Julija Primic in njen rod.« Razstava, ki jo je Dolenjskemu muzeju v Novem mestu posredoval kranjski Prešernov spominski muzej, je zanimiva za vsakega Novomeščana. Julija Primic, ki je zadnja leta svojega življenja prežvela v Novem mestu, se nam na razstavi odkriva v svoji podobi, v spramni besedi Crtomira Zorca, kustosa Prešernovega spominskega muzeja iz Kranja, pa je bilo tej podobi dodano še nekaj več: dobrota in ljubeznivost skrbne matere ter razumevanje pesnika, čigar pesmi je prebirala, nam kar rušita že

ustaljeno mnenje o visoki Juliji, ki je pesnika zavrnila. Spretno menjavanje dokumentarnega in likovnega gradiva daje razstavi poseben čar. Razstava v Dolenjski galeriji je nasledek plodnega sodelovanja dveh muzejev. Del razstavnega gradiva je prispevala novomeška Studijska knjižnica Mirana Jarca.

Naslednjega dne je bila ob sedmih zvečer v Domu kulture Prešernova proslava, ki jo je pripravil Odr mladih. V izbrani recitalu Prešernovih pesmi je število občinstva (to so bili v pretežni meri dijaki novomeških šol) prisluhnilo pesnikovim mostrovinam. Žal pa je bila scena pomaknjena preveč v notranjost odra, da bi poslušalci lahko pesnim dobro sledili. Pred recitalom je govoril literarni zgodovinar prof. Alfonz Gspan o Linhartu.

Slovenski kulturni praznik je bil v Novem mestu tudi dan slavnostnega odkritja spominske plošče Linhartovega delu Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Revolucionarna veseligr je bila v Novem mestu uprizorjena prvič na Slovenskem. Novo

mesto se je s to ploščo oddolžilo rodoljubom, ki so 6. januarja 1848, se pravi pred 120 leti, postavili to delo na oder. Ploščo na cesti Komandanta Staneta 10 je odkril v imenu občinskega sveta za kulturo, občinske Zveze kulturno-prosvetnih organizacij ter Slavističnega društva književnik Severin Šali. Spregovoril je še profesor Gspan, znani poznavalec Linhart, ki je v nekaj besedah poudaril pomembnost slovestnosti. Promet je za nekaj minut prenehal utripati, številni dijaki, njihovi vzgojitelji, predstavniki kulturne skupščine pa so kljub nalogi vztrajali pred hišo, kjer je bila plošča odkrita, do konca slovestnosti.

Prešernova beseda in naša hotenja se prepletajo.

PETER BREŠČAK

V VSAK SLOVENSKI DOM KNJIGE PREŠERNOVE DRUŽBE!

Letošnji Prešernovi nagrajenci

V dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani je 7. februarja predsednik upravnega odbora Prešernovega sklada prof. Boris Ziberl podelil nagrade letošnjim Prešernovim nagrajencem. Prešernovo

nagrado so prejeli Janko Glazer za pesniško esejistično in literarno-zgodovinsko delo, Janko Ravnik za skladateljstvo, pianistično in pedagoško delo in mž. arh. Bojan Stupica za gledališko delo. Nagrade Prešernovega sklada pa so letos prejeli: Milka Badjura za ustvarjalno delo pri montaži slovenskih filmov, slikar Jože Čiuh, sopranistka ljubljanske opere Hilda Hözl, pisatelj Marjan Kolar za roman Išči pol-dan, inž. arh. Gregor Košak (za grafične opreme), Mirč Kragelj z RTV Ljubljana, inž. arh. Branko Kraševac za delo na področju oblikovanja v industrijski estetiki, Jožko Lauček za vlogo v Pirandellovi komediji, »Saj ni zaresa, inž. arh. Milan Mihelič za razstavne paviljone v Ljubljani, Dušan Moravec za knjigo Pričevanja o včerajšnjem gledališču, slikar Ivo Šubic, Danilo Svava za suito iz Baleta Nina, kipar Drago Tršar in Iva Zupančič za vlogo v Pintarjevi drami Vrnitev.

Prešernove nagrade, ki jih vsako leto podeljujejo na predvečer kulturnega praznika slovenskega naroda, so največja slovenska priznanja za dosežke na kulturnem polju.

K. W.

Poslednji mož na Vinici

V nedeljo, 4. februarja, so Viničani spet napolnili dvorano osnovni šoli, kjer je domača igralska skupina KUD »Oton Župančič« uprizorila »Poslednjega moža«. Ta skupina nastopa redno vsako leto in je najbolj delavna v vsej občini. Z zadnjo predstavo na Vinici je bilo občinstvo zadovoljno in je nastopajočim močno ploskalo.

Seja odbora za bralno značko

V sredo, 14. februarja, je bila v prostorih Medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo druga seja odbora za Župančičovo bralno značko. Na seji so govorili o poteku tekmovanja v posameznih šolah ter o izdelavi bralne značke.

Nori Pust ima svoj dan

(Odlomek iz romana Udari na gudalo, Jandre!)

(Nadaljevanje)

Drugo jutro so hlapci in dečurlija vodili medveda po mestu, takoj za njim pa je prišla gruča našemljenih oračev in koscev. Pesek in kamenje sta škrtala in odletavala izpod rala in zarjaveli kosci, toda ti, ki so jih držali v rokah, so bili neustrašni. Ko so bili preorali in pokosili Drage, Požeg in oba trga, so se ustavili pred mestno hišo, posedli kar na cesti in si iz čemerov in cajn privlekli obilo dopoldnevo. Na stavili so svoje čutare, pa tudi ljudje so jim prinesli pijače iz Kopašičeve krčme. Kljub temu

pa so kosci na kraju pričeli vpiti in tolči ob kose, dokler nista prišla mestni sodnik in starešina in jim odinila prisluženih novcev za dobro pokosene trge in ulice.

Glavno je bilo kajpak prihranjenje za pustni torek. To jutro so tu ki, ko pa je zazvonilo poldan, so in tam še delali nekateri obrtniki delavnice za tisti dan zaprle. Vsak je urno zmetel jed vase in nil četrt ure ni minilo, ko so se na ulicah in zbirališčih že prikazale prve mačkore. Zbirale so se doli pri Obrhu, na Šrangi in Cencenberku, od koder bo ves pustni sprevod krenil skozi mesto. Dudaši so že stali na cesti, ki se

je vzpenjala nad Metliko, in ko so zapiskali v lepi gončni popoldan, je tako veselo zapelo čez strehe, da je zadnje meščane kar dvignilo izza miz. Vsak je kar na hitro pogoltnil poslednje zalogaje, da bi bil čimprej zunaj sredi mačkor in pustnega veselja.

Res so vale nato pričele z vseh zbirališč hiteti mačkore na Požeg; jezile so na konjih in oslih, se vozile ali hodile peš, za njimi pa so pritisnili stari in mladi, meščani, kmetje in tlačani... Piskacem so se huj napela lica; poprijeli so še drugi godci, in ko se je sredi črnih zamorov pripeljal na Požeg sam nori Pust, je zavalovalo med ljudmi in je dečurlija zavriskala od veselja.

Takoj nato se je vse skupaj raztegnilo v veseli sprevod.

Na čelo je zajezdil pustni benderaš z rdečo zastavo, okiteno s

pisanimi trakovi, za njim pa so se zvrstili našemljeni jezdec, dudaši, piskači, godci s flautami, goslimi in tolkali. Stirje možaki so peljali na verigah medveda in opico, za katero so se podile in vresčale tenkonoge, krivonose in debelobučne mačkore in se kriče zaletavale v druge. Za njimi so prišle bebast, smešne, divje in hkrati strašljive; renčale so, zamahovale okoli sebe, se zaganjale med gledalce, pa spet urno odskočile, če je kdo katero hotel zgrabiti.

Stari Ipsič je delal gaz med ljudmi in kar naprej vikal:

»Ajte, ajte! Prostora, ljudje božji! Nori Pust je prišel med nas, da nas nasiti z mestnico in naliže v vinom! Njegov in naš da je danes! Stran, dečurlija, stran!

Ljudje so se razmikali in hkrati ugibali, kdo je skrit za temi krpani in pisanimi nalčnicami. Časa za ugibanje pa ni bilo preveč,

kajti za hodečkimi mačkoram so vale pritisnili vozovi: tisti z mlinom za stare babe pa drugi s somdom za smolo in turškim topom, voz s špansko streljačo, vozilo s štokljo, nojem in faraonom, z dvojčkoma v zibki, ki sta ju oče in mati nenehno napajala z vinom, voz z bolnikom, z apokaliptično zverino pa še novi vozovi z egipčarskimi eigan, Kitajci in drugimi barvanimi ljudmi. Prišel je voz, na katerem je kazalo, kako hudič grajskega iz kože devlje, nato zibajoči se voz z jajčastimi kolesi in junaškimi požeruhi, med katerimi je bilo po glasu takoj spoznati kovaškega mojstra Urhata. Ta se je, oblečen v kozla, držal še huje kot Ipsič, pa še meketal je zraven in razdiral krepke žalitve, da je gledalcem od smeha naganjalo solze v oči.

(Konec prihodnjic)

Malo snega — veliko tekmovalcev

Pri posameznikih zmagala Ljudmila Eralh (Pionir) in Peter Henčič (INIS) — Med ekipami za občinski pokal pa Krka (Marjan Šonc in Darko Blažekovič) — Za medobčinski pokal zmagala ekipa Novega mesta — V sledi za snegom — Pomanjkanje snega pripeljalo smučarje na Gače — Več kot 80 tekmovalcev iz občin Črnomelj, Krško, Novo mesto in Trebnje

Dež in odjuga nista prizanesla niti snegu odeli v Črnomlju. Zato so se organizatorji znašli pred vprašanjem, ali tekmovalci bodo prišli ali pa se bodo odpravili na Gače, kjer se je sneg nabral neprijetno zadnjih dni. Sprejeto je bila druga odločitev. Več kot 80 smučarjev iz štirih dolenskih občin se je odpravilo na snegom in ga nasledilo na Gače. Priredili so se usposobili blizu 300 m dolga tekmovalna proga, po kateri so se moški spustili dvakrat, dekleta pa samo enkrat.

Udeležba na tem medobčinskem tekmovalstvu v veleslalomu je pressegala pričakovanja. Razen iz Kr-

škega so bili tekmovalci od druge polovice študijskega leta. Tekmovalci so bili zelo kvalitetni. Nekateri tekmovalci so presenetili z izrednimi vožnjami. Zlasti moramo pohvaliti Eralhovo, Bategelovo, Henčiča, Šonca in Rebernika.

Rezultati tekmovalstva: Moški — posamežno: 1. Henčič (INIS) 50,6; 2. Šonc (Krka) 51,0; 3. Rebernik (Novoles) 51,1; 4. Rozman (Kanjarica) 52,1; 5. Brdar (Novoles) 55,8; 6. Zibret (Prosveta-Krško) 57,0; 7. Mohorič (OS Žužemberk) 57,1; 8. Blažekovič (Krka) 58,6; 9. Kos (Krka) 58,7; 10. Knez (GO Črnomelj) 64,5; 11. Pretnar (Krka) 64,7; 12. Celik (IMV) 67,1; 13. Verček (Pionir) 68,3; 14. Vidmar (Krka) 72,0; 15. Japelj (GO Straz) 76,9. Ženske — posamežno: 1. Eralh (Pionir) 22,0; 2. Bategel (Krka) 25,0; 3. Kuralt (Krka) 36,4; 4. Sladič (Pionir) 50,0; 5. Koprivec (Pionir) 53,2.

Moški ekipno za medobčinski pokal: 1. Novo mesto 132,7 (Henčič, Šonc, Rebernik), 2. Črnomelj 202,6 (Rozman, Knez, Lipar), 3. Trebnje 349,3 (Rukovec, Mlakar, Lazar).

Moški ekipno za pokal občinskega sindikalnega sveta Novo mesto: 1. Krka I. (Šonc, Blažekovič) 109,6; 2. Novoles I. (Rebernik, Golob) 135,9; 3. osnovna šola Žužemberk (Mohorič, Kastelic) 138,2; 4. IMV I. (Celik, Kršćina) 160,2; 5. Pionir I. (Znidaršič, Lapajna) 182,5; 6. Krka II (Vidmar, Kozina) 186,6; 7. Pionir III (Zupanc, Slapšek) 193,9; 8. Iskra-Sentjerne (Butar, Mlekuš) 198,6; 9. Iskra-Zužemberk (Bavdek, Štor) 213,9; 10. Novoles II (Aš, Glavan) 230,3.

Za najboljše posameznike in ekipe so organizatorji pripravili nagrade.

S. Dokl

MEDOBČINSKO SLOJSKO SMUČARSKO PRVENSTVO

Mladi na smučeh

Kljub pomanjkanju snega so v Črnomlju ob koncu turistične proge z velikimi težavami izvedli medobčinsko osnovnošolsko prvenstvo v veleslalomu. Dilekcijski srednji šol in strokovnih šol pa so imeli tekmovalce na vrhu Gač.

Udeležba je bila zadovoljiva, saj se je na startu prijavilo 10 pionirjev in 8 pionirk. Največ je bilo tekmovalcev iz Novega mesta, prišli pa so tudi iz Črnomlja, Trebnja, Smarjete, Otočca, Sentjerne, Dol. Toplice, Vavje vasi in domači pionirji.

Rezultati: veleslalom (250 m, 20 vrtec) — pionirji: 1. Marjan Šonc (Nm) 21,0; 2. Zdravko Jahn (Trebnje) 21,3; 3. Marko Švent (Nm) 21,9; 4. Andrej Švent (Nm) 23,0; 5. Sergij Thorševski (Nm) 24,9; sledijo Alojz Fabjan (Črnomelj), Ivan Blažič (Smarjeta), Viktor Turk (Črnomelj), Boris Hovnar (Nm), Tone Avsec (Nm) itd.

Pionirke — ekipno: 1. Katja Rupena I (Nm) 2. Katja Rupena II (Nm) 3. Trebnje, 4. Črnomelj, 5. Dol. Toplice, 6. Sentjerne itd.

Pionirke: 1. Vesna Saje (Nm) 24,0; 2. Maja Lavrič (Nm) 48,9; 3. Nevenka Lovka (Nm) 54,3. Med ekipami je zmagala OS Katja Rupena, Novo mesto.

Mladinci — posamežno: 1. Janez Novinec (poklicna šola Novo mesto) 25,9; 2. Rudi Kušer (ESS) 27,8; 3. Matjaž Verbič (gimn.) 28,8; sledijo Bukovec (29,3), Spilcer (29,8), Šila (33,0), in M. Legan 49,0 (vsi tekmovalci so iz gimnazij).

Ekipno je zmagala gimnazija Novo mesto. Smučarsko prvenstvo v Črnomlju in na Gačah je bilo v izvedbi Zavoda za prometno-pedagoško službo v Novem mestu, ki bo zmagovalce tudi nagradil z diplomami.

Prof. J. Glonar

Ribiči za tesnejše sodelovanje

V nedejo so se sestali v Novem mestu predstavniki ribiških druščin iz Dolenjske. Šhod je imel na men polskati možnosti za tesnejše sodelovanje in koordinirano delo ribiških organizacij. Predstavniki RD Soča, Novo mesto, Brežice, Črnomelj, Brestanica, Metlika, Krško, Sevnica in Kostanjevica so izrazili željo, da bi bilo sodelovanje tesnejše in da bi se dejavnost koordinirala v interesu večje razmahna ribiškega turizma. Dogovorili so se, da bi bila skupščina zveze ribiških druščin Dolenjske predvidoma v maju.

ad

Obvestilo bralcem

V današnji številki ste pozorni bralci prav gotovo opazili, da smo pri razporedu strani napravili majhno spremembo — zamenjali smo ustaljeni mesti športne in bralne strani (s podlistkom SODNIKOVI). Delno smo se za ta premik odločili zaradi lažjega urejevanja strani, na katerih sodelujemo s celjskim TEDNIKOM in pomurskim VESTNIKOM, delno pa tudi zaradi tega, ker je šport tako zanimivo in pomembno področje človekovega udejstvovanja, da spada v prvo polovico časnika, ki smo jo namenili predvsem aktualnim in za vse bralce zanimivim prispevkom. V drugi polovici bodo na vedno istem mestu (tako za sredino) komunske strani po stalnem vrstnem redu: v I. izdaji Brežice, Krško, Sevnica in Trebnje — v II. izdaji pa Kočevje, Ribnica, Črnomelj in Metlika.

Prepričani smo, da vam bo tak razpored všeč in da boste še lažje našli svoje priljubljene strani in rubrike.

UREDNIŠTVO

VESTI

Gimnazija — Partizan 3:1

Tudi odbojkaški tekmi med črnomaljskimi gimnazijami in odbojkarji Partizana so zmagali gimnazijci s 3:1. Tekma je bila v telovadnici stare osnovne šole v Črnomlju. Za gimnazijo so igrali: Fortun, Glaser, Tkalčič, Simonovič, Gavrilovič, Jančar in Lazič. Za Partizana pa samo štirje igralci: Zunič, Satošek, Logar in Cop.

— LAN —

Ulični tek v Sevnici

Mladinski aktiv Sevnice — ten, turistično društvo in društvo TVD Partizan Sevnica priredijo v torek, 20. februarja, tek po ulicah Sevnice. Za mladince bo start ob 17. uri izpred doma TVD Partizan, za mladince pa s križišča v Smarju. Vabljene so ekipe mladinskih aktivov z območja občine Sevnice, sosednjih občin, poleg tega pa sta povabljeni tudi AK Novo mesto in Rudar (Trbovlje). Želijo, da bi ta prireditel postala tradicionalna, saj so atletika tekmovalca v Posavju zelo redka. Pokrovitelj prireditve bo predsednik občinske skupščine Sevnica Franc Molan.

A. 2.

Občina zmagovalec v odbojki

V telovadnici osnovne šole so bile odigrane odbojkaške tekme v okviru delavskih športnih iger finalne borbe. V igri za peto mesto je Iskra (starejši) premagala Iskra (mlajši) s 3:0. Zmagala je odpravila Elektro s 3:0 in naslednja tretja mesto. V borbi za prvo mesto je Občina gladko premagala Rudnik s 3:0.

Zadnji dan so bile na sporedu črnomaljske občine. Sodelovali so ekipe iz petih delovnih organizacij. Ekipe so bile razdeljene v dve skupini. V prvi skupini je zmagala ekipa Občine, ki je svoja nasprotnika premagala s 3:1, druga je bila ekipa Zore, tretja pa staroška ekipa Iskre iz Sevnice. Druga skupina je bila po kvaliteti slabša. V tej skupini je zmagala Rudnik iz Kanjarice pred Elektro in mlajšo ekipo Iskre iz Sevnice. V tej skupini bi moral

nastopiti tudi »Kovinar«, vendar je odstopil. Končni vrstni red: 1. Občina, 2. Rudnik, 3. Zora, 4. Elektro, 5. Iskra I. in 6. Iskra II. Tekme so vodili Weiss, Fortun in Glaser.

A. LATERNER

ŠSD na osnovni šoli

Na osnovni šoli v Metliki se je letošnje šolsko leto razvilo živahno športno delovanje. Učenci so pridobili na različnih tekmovalnih velikih priznanjih. Na občinskem prvenstvu so osvojili tri pokale, nekaj plaket in diplom. Na šoli je bilo tudi mednarodno šolsko tekmovalstvo. Zmagal je 8. a razred in prejel prehodni pokal.

Zaradi živahnosti na športnem področju je bilo ustanovljeno šolsko športno društvo. Na ustanovnem shodu so učenci izvolili svoje vodstvo, se pogovorili o namenu in nalogah ŠSD. Odločili so se, da ustanovijo košarski krožek ter da bodo še naprej sodelovali v rokometni, šahovski in namiznoteniški sekciji. Novoustanovljenemu ŠSD ter njegovemu mentorju tov. Moztetiču želimo veliko športnih uspehov!

ŠAH

Kmetec prvak Senovega

Hitropotezna šahovskega prvenstva v počastitev krajevnega praznika se je udeležilo rekordno število šahistov. Naslov hitropoteznega prvaka je osvojil Branko Kmetec, točko za njim je postal Robert Ceglar, tretje mesto pa je dosegel Janex Ceglar.

Končni vrstni red: 1. Kmetec 14 točk, 2. R. Ceglar 13, 3. J. Ceglar 12, 4. M. Jankovič 11, 5. Mirč 9,5, 6. Kožar 8,5, 7. do 10. Fabjančič 8, 9. do 10. Brezovšek, J. Jankovič 7,5, 11. Avsenak 7 itd.

J. K.

Igrali vsi učenci

V drugem letniku gimnazije v Črnomlju so se v šahu pomerili vsi učenci tega razreda. V konkurenco osmih šahistov je zmagal Laterner.

Vrstni red: 1. Laterner 5,5, 2. do 3. mesto Marinc in Hutar 5, 4. Flek 4, 5. Krizmanič 3,5, 6. Nemanic 2,5, 7. N. Skrbinec 2, 8. Vardijan 0,5.

— LAN —

KMETIJSKA ŠOLA GRM Novo mesto

razpisuje po sklepu sveta šole USTNO LICITACIJO za prodajo naslednjih osnovnih sredstev in drobnega inventarja:

traktor Ferguson 35 s priključki, en par vprežnih konj z opremo, gumi voz, težke sani, razni vprežni stroji (grablje, obračalnik, plugi itd.), selektor za žito, razno orodje in priprave (škropilnice, živinska tehnična, mlin za grozdje), razni inventar (klavir, hladilnik, televizor Orion in drugo), več glav mlade plemenske živine (telice).

LICITACIJA bo 26. februarja ob 9. uri na dvorišču šole. Interesenti morajo položiti pred začetkom licitacije 10-odst. kaviro.

Kmetijska šola Grm prodaja tudi 1 ha vinograda, 2 ha sadovnjaka in zidanico v Smolenji vasi.

Interesenti naj se pisмено prijavijo na upravi šole, kjer dobe tudi vse potrebne informacije.

jm

Pionir MARJAN ŠONC iz Novega mesta je na smučarskih tekmah zadnji dve nedelji dosegel pomembne uspehe: najprej je zmagal na conskem pionirskem prvenstvu, to nedeljo pa še na pionirskem medobčinskem šolskem prvenstvu. (Foto: S. Dokl)

Tekmovalstvo vajencev v Kočevju

Učenci kovinarske šole v Kočevju, ki jo vodi tukajšnja delavska univerza, ima v učnem načrtu tudi telesno vzgojo. Pred kratkim so imeli mednarodna tekmo-

vanja v namiznem tenisu, košarki, streljanju ter v dviganju uteži. Skupno je tekmovalo nad 75 tekmovalcev.

REZULTATI:

Namizni tenis — posamežno: 1. Oražem (II. c), 2. Adlešič (I. d), 3. Jakovac (I. d); ekipno: 1. II. c, 2. I. d, 3. III. a.

Košarka 1. II. c, 2. I. d, 3. II. a.

Dviganje uteži — posamežno: 1. Volt (II. a) 172,5 kg, 2. Ozanič (II. a) 160 kg, 3. Pirc (II. a) 160 kilogramov; ekipno: 1. II. a 492,5 kilograma, 2. II. c 345 kg.

Streljanje — posamežno: 1. Ročevar (II. a) 109 krogov, 2. Ložar (II. a) 102 kroga, 3. Dular (II. c) 93 krogov; ekipno: 1. II. a 809 krogov, 2. II. c 774 krogov, 3. I. d 593 krogov.

Tekmovalstvo je pokazalo, da se delavska mladina zelo zanima za šport. Težave so v tem, ker nimajo v domu telesne kulture več možnosti za vadbo (šole so namreč vse brez telovadnic, kljub temu da imajo nad 2500 dijakov in učencev). Ožko in neobsežno gledanje na potrebe prostorov za šolsko vadbo je začela postajati resen problem, kar posledice so očitne. Vsem potrebam pri takem številu učencev in dijakov dom ne bo mogel zadostiti.

A. Aržo

Dva poraza za Ribničane

Rokometni Ribničani, ki tekmujejo v A skupini republiškega zimskega rokometnega prvenstva v Ljubljani, so si zadnji nedelji prigrabili kar dva poraza: z ekipo Kranja so izgubili 13:10, z najboljšo ekipo na turnirju Celjani pa z rezultatom 25:12. Tokrat gre rokometnaš Ribnice izredno slabo!

UPRAVA DOL. LISTA

V zelo močni konkurenci smučarjev iz štirih dolenskih občin je PETER HENČIČ (INIS — Novo mesto) zmagal pred tekmovalcem Krke MARJANOM ŠONCEM in DRAGOM REBERNIKOM (Novoles). (Foto: S. Dokl)

LJUDMILA ERLAHOVA, članica Pionirja iz Novega mesta, je s pogumno vožnjo na nedeljskih smučarskih tekmah v Črnomlju navdušila številne smučarje in gledalce. (Foto: S. Dokl)

KEGLJANJE

Sevnica — Krško 1216:1233

V Sevnici je bilo prijateljsko srečanje med kegljari KK Sevnica in KK Krško. Srečanje je bilo dobro pripravljeno in zelo borbeno. V zadnjih lučah so imeli gostje nekaj več arce in so se uspešno zmagali ter se tako oddaljili za poraz v Krškem.

Rezultat 1233:1216 kaže, da je bilo srečanje do konca zanimivo in borbeno.

J. Bias

Par Lutman — Gričar zmagal

Na tekmovalstvu kegljaških parov v Novem mestu je v finalnem tekmovalstvu zmagal par Lutman-Gričar (vseh devet), pred parom Mesarič-Barbič (Luknja), Vesel-Hrastar (Vseh devet) in Kebe Avbar (Luknja). Na tekmovalstvu je sodelovalo 34 parov.

jm

Danes v Šentjerneju

Na današnjem zboru volivcev v Šentjerneju bodo med drugim razpravljali o davkih, socialnem zavarovanju, krajevnem samoprispevku in drugih vprašanjih. Občani bodo lahko povedali, kaj se jim zdi prav in kaj ne, predlagali, kako naj bi uredili posamezne zadeve itd. Vsekakor je bolje, da povedo danes kot pa kasneje občinskim in drugim organom, ki jih bodo službeno obiskali.

P. MIKLIČ

Grmski osnovni organizaciji združeni

Ustanovne konference združenih osnovnih organizacij ZKS na Grmu 7. februarja se je udeležilo 87 članov. Izvolili so novo vodstvo in organizacijsko kadrovske komisije. Sekretar združene osnovne organizacije, ki šteje okoli 140 članov in je največja v Novem mestu, je postal Jože Suhadolnik. Na konferenci so sklenili, da bodo v enem mesecu pripravili delovni program in uredili blagajniško poslovanje, od občinskega komiteja ZKS pa zahtevali, naj pokliče na odgovor krivce za zastoj v organizaciji v letu 1967.

Še devet zborov kmečkih zavaro-vancev

Preteklo nedeljo je bilo v novomeški občini šest zborov kmečkih zavaro-vancev, na katerih so razpravljali o zdravstvenem zavarovanju kmetov oziroma volili nove člane skupščine.

To nedeljo pa jih bo še deset, in to na Dvoru, v Smarjeti, Beli cerkvi, Brusnicah, Gabrju, Žužemberku, Mirni peči in Orehovici.

Šentjernej: že letos vodovod

Predsednik ObS Novo mesto Franci Kuhar in svetovalec ter analitik za urbanizem in gradbene zadeve pri občinski skupščini inž. Slobodan Novaković sta prejšnji teden izročila članom krajevnih skupnosti in odbornikom v Šentjerneju prve načrte za vodovod v naseljih Sela, Smarje, Dol. Brezovica, Šentjernej in Šmalčja vas. Zajetje za ta vodovod bo na Drči. Vodovod bodo začeli graditi, brž ko se bo vreme izboljšalo. Vsaka hiša v omenjenih vaseh bo za vodovod prispevala 500 Ndin.

Najprej odborniki, potem volivci

V petek, 9. februarja, so v klubu odbornikov občinske skupščine v Novem mestu razpravljali o gradivu, ki ga te dni pretresajo tudi na zborih volivcev. Obravnavali so predlog odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, proračunsko problematiko z osnutkom odloka o prispevkih in davkih občanov, predlog za komunalno takso na motorna vozila in oceno gospodarskega razvoja občine v letu 1968.

V Kandiji: »METALKA«

Prejšnji teden smo poročali, da bo Kandija morebiti že letos dobila novo trgovsko poslovalnico, vendar te ne namerava odpreti mariborska tovarna METALNA, kot smo prvotoma objavili, marveč trgovsko podjetje METALKA iz Ljubljane. Resni pogovori o izgradnji te poslovalnice so se torej pričeli s predstavniki METALKE in ne METALNE, kot se je končala objavljena vest. Prosimo, da nam ne ljubite napake oprostite.

Novoletna okrasitev trgovine se je morala tudi pri novomeški MANUFAKTURI umakniti iz izlozbe bolj aktualni spomladanski. Najprej pa je le treba pomiti šipe. Je menila prodajalka in se opravila na delo. (Foto: Milovan Dimitrić)

Šentjernejske borce zanimajo pravice

Predlagajo, naj bi v ZB včlanili tudi nekdanje borce za severno mejo

V nedeljo, 4. februarja, je imela krajevna organizacija ZB v Šentjerneju občni zbor. Udeležilo se ga je 92 članov, občinsko organizacijo pa je zastopal Franc Škof iz Novega mesta. Med prebiranjem poročil o delu v minulem obdobju so poudarili, da je imela ZB dobre odnose z vsemi družbeno-političnimi organizacijami in tovarno ISKRO, v kateri je zaposlenih tudi nekaj nekdanjih borcev. Pohvalili so tudi sodelovanje šole, ki nosi ime narodnega heroja Martina Kotarja.

Navzoče je v razpravi zanimalo, ali se lahko uveljavijo dvojno delovno dobo. Spraševali so tudi, kaj je s pravicami do družbene pomoči (priznavalnin). Povedali so, da prejema priznavalnice le 13 članov od 229, kolikor jih šteje organizacija. Mnogi priznavalnin niso do bili, čeprav so v roku predložili potrebne dokumente. Na taka vprašanja so priza-

deti dobili odgovor, naj uveljavljajo pravice prek svoje krajevne organizacije.

Eden redkih še živčih koroških borcev in udeležencev NOV je predlagal, naj bi se koroški borci združili v ZB.

Franc Škof je odvrnil, da bodo o tem vprašanju razpravljali na občinski konferenci ZB.

Šentjernejski borci so sklenili, da bodo letos popravili vse spomenike NOB.

3. FEBRUARJA V DOLENJSKIH TOPLICAH

Podpora reelekciji in integraciji

Družbena obrt še ne more zaposliti večjega števila novih delavcev

Reelekcijo vodilnih kadrov je treba dosledno izvajati, pri tem pa upoštevati vsa merila za pravilno kadrovsko politiko v delovnih organizacijah. Reelekcija daje pomembne naloge tudi sindikatom. Taka stališča so sprejeli na občnem zboru občinskega odbora sindikata storitvenih dejavnosti 3. februarja v Dolenjskih Toplicah.

Navzoči predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic iz 24 trgovskih, komunalnih, obrtnih in gostinskih delovnih organizacij so se na občnem zboru dogovorili za nov

način dela strokovnega sindikata — za delo v tistih delovnih organizacijah, ki jim težje gre.

Zatem so obravnavali področja, katerih predstavniki

so se udeležili občnega zbora. Kakor je bilo slišati, naj bi sindikati pozivili sodelovanje med trgovskimi hišami, se zavzemali za specializacijo prodajal in odpirali integracijo, če bo potrebna. Občinsko skupščino bodo opozorili, naj z večjim posluhom daje lokacije za nove prodajalne različnim trgovskim podjetjem. S tem bi po mnenju udeležencev občinske skupščine zavrla, ne pa pospeševala neželjeno konkurenco med trgovskimi podjetji.

Enotno mnenje so navzoči oblikovali tudi glede potrebne integracije v gostinstvu in komunalni dejavnosti. Glede obrti so povedali, naj bi občinska skupščina opustila nekaterih dejavitev zlasti tiste obrtne organizacije, katerih dejavnost se ni dovolj razvila, je pa za občino neizogibna. Taki obravnavi obrti bo potrebno prilagoditi tudi kreditno politiko do družbene obrti. Povedali so tudi, da družbena obrt še ni sposobna zaposliti večjega števila novih delavcev, čeprav od nje to pričakujemo.

MARJAN TRATAR

ZB — levi breg pripravlja spomenico

Letošnje skrbi: prapor, pokojnine članov in šolanje otrok

Krajevna organizacija ZB Novo mesto — levi breg je imela občni zbor 8. februarja zvečer. Predsednik Jože Flavec je poročal o delu odbora in komisij in posebej poudaril skrb organizacije za člane in njihove otroke. Omenil je, da prejema družbeno pomoč okoli 160 borcev, precej pa je bilo narejenega tudi za njihova stanovanja. Zaskrbljivi so pojavi, da delovni kolektivi predčasno odpuščajo borce, medtem ko mnogi otroci borcev ne dobi-jo službe, čeprav imajo enake pogoje kot drugi otroci. V razpravi so povedali, da tudi pogrebi umrlih članov niso bili povsem v redu, da se spominskih svečanosti, proslav in drugih prireditvev udeležuje premalo pionirjev in mladincev, kar je spričo toliškega števila šol v Novem mestu precej nerazumljivo.

Novemu 13-članskemu odboru je občni zbor naložil veliko nalogo. Tako bo moral poskrbeti za razvitje prapora ZB, sodelovati pri urejanju

pokojskih zadev članstva in pomagati otrokom borcev, da se bodo lahko šolali na višjih in visokih šolah. Obdaritve, socialne in druge pomoči, prireditve in podobno bo treba obravnavati v sodelovanju z drugimi družbeno-političnimi organizacijami. S tem je soglašal tudi zastopnik občinskega združenja ZZB Franc Škof in poudaril,

da bi tako prešli na skupno delo v skrbi za človeka. Občni zbor je imenoval posebno komisijo in ji naročil, naj sestavi spomenico z navedbo preživelih in neurejenih vprašanih borcev ter jo prek občinskega združenja pošlje republišnemu glavnemu odboru ZZB.

Obisk iz Milanovca

5. februarja je obiskala Novo mesto delegacija iz občine Gornji Milanovac v Srbiji. V delegaciji, ki se je zanimala predvsem za organizacijo uprave javne vrnosti pri nas, so bili: predsednik in tajnik občinske skupščine, dva načelnika, javni tožilec in predsednik občinskega sodišča. Predsednik ObS Novo mesto Franci Kuhar je povedal, da bo delegacija novomeške občine, sestavljena enako kot srbska delegacija, obiskala Gornji Milanovac. Z izmenjavo delegacij bosta občini še bolj utrdili sodelovanje in se bolj spoznali razmere druga druge.

REFORMIRAJMO TUDI LIK KOMUNISTA!

Zakaj ni bilo udeležbe?

Ob reorganizaciji Zveze komunistov je bilo posebej poudarjeno, da v procesu reorganizacije ne gre toliko za organizacijske, pač pa za vsebinske spremembe. Zveza komunistov mora preurediti svoje vrste tako, da bo delovala v središču najpomembnejših družbenih dogajanj, da bo nosilec zdravih pobud in da bo Zveza postala torišče boja za dobre samoupravne odnose v naši družbi.

Uresničenje naštetih nalog zahteva večjo javnost dela ZK. Javnost dela pa naj bo v tem, da ZK pove svoja stališča in da zmaguje v idejnem boju s prepričljivostjo svojih stališč. Organizacija se mora torej bolj odpreti navzven, s tem pa bo postala mikavnejša tudi za mlade ljudi. Čas, razvoj in vedno kvalitetnejši samoupravni odnosi odklanjajo anonimnost in

zahtevajo javen, odkrit in prepričljiv nastop. Vse to pa morajo uresničevati komunisti, ki so člani zveze.

Vemo torej, da se mora ZK uveljaviti kot vodilna, živa, ustvarjalna idejno-politična sila v občini. Vse to bomo dosegli samo, če bomo komunisti bolj razgledani in bolj informirani. Eno izmed stališč, sprejetih na občinski konferenci ZK Novo mesto, je bilo, da je družbenoekonomsko izobraževanje obvezna metoda dela v ZK.

Poročali smo že o izobraževalnem programu, ki ga je za komuniste v novomeški občini pripravila komisija za

družbeno-politične odnose in idejno-politične probleme. Izmed 800 komunistov, ki žive v Novem mestu, pa se je prvega predavanja iz tega programa (Bogdan Kavčič: »Samoupravljanje v naši družbi«) udeležilo le 107 komunistov, drugega predavanja (inž. Franc Razdevšek: »Gospodarski razvoj SRS v letu 1968«) pa okoli 130 komunistov.

Ob dejstvih, da je izobraževanje obvezno in da je brez znanja in široke razgledanosti nemogoč javen in učinkovit nastop, se moramo pač vprašati, kako mislijo komunisti, ki se dosedanjih predavanj niso udeležili!

Te dni bo odprl „Obrtnik“

Ob koncu tega ali v začetku prihodnjega tedna bodo pri lekarni ob Cesti komandanta Staneta v Novem mestu odprli poslovno hišo ljubljanskega podjetja OBR-TNIK. V tej sodobno zgrajeni in opremljeni hiši, zrasli na prostoru, ki je bil dolgo po vojni ograjen s plotom in je kvaril mestno podobo, bodo prodajali otroško konfekcijo, moško in žensko perilo, pletenine, vojaško opremo, usnjeno galanterijo in raznovrstno športno konfekcijo z opremo za razne spor-

te. Bogato bo založen oddelk s posteljino. Novo za kupce bo tudi to, da si bodo v konfekcijskem oddelku lahko naročili obleke ali plašč po meri. OBR-TNIKOV prodajalni v ulici na trg in ob Cesti komandanta Staneta (poleg VARTEKSA) bodo kasneje zaprli.

Deset dni jamstva

»Nikoli ne vem, kakšno okvaro ima televizor, ki mi ga prinesejo popraviti,« je povedal SLAVKO PETRE v svoji pred meseci odprti delavnici na Partizanski cesti v Novem mestu.

Petre dobi vsak dan poprečno po deset televizorjev v popravilo. Devetdeset odstotkov vseh televizorjev popravi na domu, v delavnici pa le televizorje z večjimi napakami. »Najtežje je popraviti televizor, ki ga je imel v rokah sušmar,« je pristavil.

Televizorjev popravi Petre več kot radijskih sprejemnikov. Delo pri popravilu radia je manj zamudno, preprostejše. Televizor pa lahko popravi le strokovnjak.

Ni lahko biti strokovnjak za televizorje, in vendar se je Slavko Petre odločil dati za vsako popravilo desetdnevno jamstvo.

»LE ZA LAS...« Tako se je tokrat srečno končalo na novomeškem mostu v Kandiji. Voznik kamiona iz Karlovca, ki ne pozna naše stiske, se je zagostil na prezkem mostu z avtobusom, ki je imel prednost. Novomeški most je vedno bolj pereče prometno grlo, za gradnjo novega pa ni nobenega upanja... (Foto: Slavko Dokl, tretja nagrada za fotografijo tedna)

NOVOMEŠKA KOMUNA

Dvajset let zadružnik

10. februarja je praznoval 50-letnico življenja Jože Pelko, upravnik ekonomske enote za kooperacijo in trgovino pri novomeški kmetijski zadruzi. Srečanje z Abrahamom je proslavil v družbi najbližjih sodelavcev in prijateljev, delovna skupnost zadruge pa mu je izrekla iskrene čestitke z željo, da bi še dolgo delal v zadružništvu.

Poleg življenjskega obhaja tovariš Pelko tudi delovni jubilej: 20 let dela v zadružništvu. Začet je v prvih povojnih letih, ko je postal upravnik kmetijske obdelovalne zadruge v Topliški dolini. Kasneje je bil upravnik KZ Dolenjske Toplice do njene združitve z novomeško zadruzo. V novi delovni organizaciji se je Pelko predvsem posvetil kooperaciji na področju reje živali. Kot upravnik EE za kooperacijo in trgovino pa je zagnal organiziral in razvil pogodbeno rejo živali tako, da je vključil v sodelovanje čimveč zasebnih rejcev.

Jubilant Pelko ima poleg omenjenega za seboj tudi 19 let odbojnikovanja kot član KNOG, KLO, OBLO, OLO in OBS. Delal je tudi na drugih javnih področjih, v krajevnih in občinskih družbeno-političnih organizacijah, društvi itd. Kot aktiven družbeno-političen delavec ga poznamo tako v Novem mestu, kjer dela, kot v Dolenjskih Toplicah, kjer je doma.

Letos prehoditi Trdinovo pot!

Dolgoletnega predsednika planinskega društva v Novem mestu Rudolfa Jerba je zamenjal novoizvoljeni inž. Franc Moretti

V četrtek, 1. februarja zvečer, je imelo novomeško planinsko društvo v dvorani zavoda za izobraževanje kadrov redno letno skupščino, na kateri so sklenili, da bodo vse letošnje delo posvetili 75-letnici Slovenske planinske zveze. Predstavnik te zveze in urednik Planinskega vestnika prof. Tine Orel je izročil Milošu Kobetu in Lojzetu Zupancu, zaslužnima članoma novomeškega društva, srebrno planinsko odlikovanje. Za novega predsednika novomeških planincev je bil izvoljen inž. Franc Moretti, ker je bil dosednji dolgoletni predsednik Rudi Jerb na lastno željo te dolžnosti razrešen.

Predsednikovo, tajnikovo in druga poročila, prebrana uvodoma na skupščini, so opisala bogato in pisano delo novomeškega Planinskega društva v preteklem letu. Posebej je bilo poudarjeno, kaj so planinci naredili v tem letu in kaj pridobili. V razpravi so znova omenili, da so lani uredili planinski dom Vinke Padersiča na Gorjanjih, da so odprli Trdinovo,

pot, organizirali številne izlete v domače gore in podobno. Povedali so tudi, da so dolenjske planinske poti čedalje bolj privlačne tudi za planince iz drugih krajev domovine. Na skupščini so sklenili, da mora letos vsak član prehoditi 164 km dolgo Trdinovo pot. V jubilejnem letu Slovenske planinske zveze pa bo društvo predvsem skrbelo za pridobivanje članov. Na

V torek, 20. februarja, ob 19.30, bo v novomeškem domu kulture redna predstava za abonente. Mestno gledališče ljubljansko bo tokrat uprizorilo komedijo »Bog je umrl zaman«, katere pisec je Radivoje Lola Djukić. »Bog je umrl zaman« je ocenjena kot ostra, grenka, aktualna satirična komedija, zgrajena na sijajnem gledališko-literarnem domisleku. — Na sliki: prizor iz Djukićeve komedije.

skupščini so povedali, da bo treba nove člane poiskati predvsem med mladino v šolah in delovnih organizacijah.

Po skupščini so udeleženci videli okoli 150 barvnih diapozitivov, ki so jih člani društva posneli na poti od Baltika mimo dolenjskih gričev do Jadrana.

Zbori volivcev o prispevkih

Do 18. februarja bodo na sedežih krajevnih skupnosti v novomeški občini zbori volivcev. Obravnavali bodo predlog o prispevkih in davkih občanov in druge proračunske zadeve za leto 1968, razpravljali o uvedbi taks za motorna vozila in o predlogu odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Na zborih volivcev bodo navzoče občinske strokovne službe, da bodo na vprašanja občanov lahko takoj dajale odgovore.

Komunalna taksa za motorna vozila bo pomemben proračunski vir za modernizacijo cest v občini. Prispevek za uporabo mestnega zemljišča, o katerem bodo razpravljali v Novem mestu, Straži, Dolenjskih Toplicah, Žužemberku in Sentjerneju, bi porabili namensko za ureditev ulic, kanalizacije, parkov, zelenice in otroških igrišč v teh krajih.

Jutri o žužemberškem Partizanu

Na jutrišnjem občnem zboru bo TVD Partizan v Žužemberku sprejemalo delovni program. Delo tega društva v prihodnje je predvideno po sekcijah. Pričakujejo, da bodo na tem zboru spregovorili o pozitivni vseh dejavnosti v okviru TVD Partizan.

Predavanja na podeželju

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost čela bo v sodelovanju s krajevnimi konferencami SZDL v občini Novo mesto organiziral ciklus predavanj za podeželske centre. V letošnji sezoni so se skupno z občani in družbeno političnimi organizacijami dogovorili, da bodo predavanja v naslednjih središčih: Hrnjani, Otočec, Orhovec, Gaberju, Brusnicah, Bol, Topli-

cah, Žužemberku, Straži in v Novem mestu. V letu središča bodo ciklus predavanj s področja kmetijstva, zdravstva, vzgoje itd.

V tem tednu bodo naslednja predavanja: Hrnjani 18. 2. — Cerkev v sodobnem svetu (Dušan Zupanc); Otočec 18. 2. — Sadjarstvo in vinogradništvo (Tit Dobrščak); Orhovec 21. 2. — Prehla in posledice (dr. Božo Oblak); Gaberje 16. 2. — Šola in dom (prof. inž. Ivo Zobeč); Brusnice 16. 2. — Sadjarstvo in vinogradništvo (Tit Dobrščak).

Taka gostilna ne pospešuje turizma!

Tovariš urednik! Urejeno ali neurejeno, čisto ali nesnažno stranišče je človekovo opredelo. To velja tudi za gostilniško stranišče.

3. februarja sem prišel v gostilno Marije Novak ob Cesti Herojev v Novem mestu. Ko sem vstopil, sem komaj presodil, da stojim res na parketnih tleh, tako so bila umazana. In kakšno je bilo šele stranišče! Umazanje ni najbrž po novem letu še nihče odstranil.

Gost, ki se napoti najprej v tako stranišče, tudi v gostilni ne bo dolgo ostal. Ne hote začne razmišljati o čistosti v kuhinji, o pomivanju kozarcev in podobnem.

Če bi to videl v ponedeljek zjutraj, bi se razumel: bila je nedelja in gostje so se zadržali pozno v noč, pa ni bilo časa pospraviti. 3. februarja je bila sobota...

Morda javnosti to niti ne zanima, toda kaj bodo rekli turisti? Vprašujem, ali ve za ta primer sanitarni inšpektor?

IVAN ODLAZEK

Novomeška kronika

■ **DOM JLA JE KUPILO** pred kratkim Podjetje za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij za razmeroma majhno vsoto. Kupel so povedali, da bodo starbo obnovili in jo usposobili za kulturne in druge prireditve mesta. Menijo, da bodo morali imeti za obnovo vsaj 130 milijonov Sdin, ki bi jih v stavbo vlagali postopoma.

■ **ODBOR ZA UREDITVE** Kodeljevega hriba je naročil pri Podjetju za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij načrte za kanalizacijo in dohodne poti. Precej denarja za kanalizacijo bodo pripravevali prebivalci.

■ **20. FEBRUARJA BODO** polnili zadnji načrt za območje Ragovske ceste in naselja »Majda Silca«. Načrt je bil že razstavljen, ker pa je svet za urbanizem in gradbene zadeve zavrnil obe pripravljeni varianti, bodo morali strokovnjaki vnesti spremembe osiroma dopolnitve. Zazidalni načrt bo potem znova razstavljen ob koncu februarja v Podjetju za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij.

■ **96 ODBITKOV ANKETIRANIH** srednješolcev in mladincev ter mladinc in delovnih organizacij je napisalo, da je v Novem mestu mladinski klub zelo potreben. Iz ankete je razvidno, da bi klub obiskovalo 79 odstotkov mladine; vanj bi prihajali predvsem zato, da bi poslušali plošče, se pogovarjali o vprašanjih, ki jih zanimajo, brali knjige, revije in časopise itd.

■ **TRIDNEVNI IZLET V MILANO** bo organiziral KOMPAS 1. marca. Za udeležence je predviden skupen obisk v tamkajšnji »Scala«, kjer bodo 2. marca uprizorili Puccinijevo opero »La bohème«. Cena polovanja je 340 Ndin za osebo, vnaprej pa je treba plačati akontacijo 150 Ndin in s prijavo predložiti veljaven potni list. Prijave sprejema do 20. februarja tudi KOMPASOVA poslovalnica v Novem mestu.

■ **NA TRŽNICO PRODIRA** pomlad: saj je bilo v ponedeljek že mogoče kupiti zvončke, teloh in

»Ena gospa je rekla, da kar privoščim Urbanu zelezno kole tam doli za cesto — kdor drugemu jamo kopije, sam vanjo pada...«
»Pa tudi Zolokar so je ustili! Pravijo, da bo moral podreti drvarnico na Koštalovi, za katero nima gradbenega dovoljenja, čeprav ima dobre zveze...«

IVO PIRKOVIĆ balada krakovskih močvirij

»V katerega psa krepelec prileti, tisti pa zacvili.« za-brusi vdova Banički v obraz. »najrjši vidim, mati, da kar greste.«

Samo Zamešcan, ki »je požrl toliko naših ljudi,« kot so govorili v Zakrakovju, ni uganjal nobene hinavščine. Če je srečal vdove ali matere v črnih rutah, je potuhneno pogledal v tla in se brez pozdrava požuril dalje.

Zamešcan je krenil sedaj na pot, na kateri se mu ni nikoli izpolnila goreča želja, da bi kdaj pasel in kosil po Fakinovi zemlji. S semenišničnikom in Baničem je slekel italijansko uniformo in z obema v nekaj dneh obklesal logistično. Dobili so čine, ki »so si jih zaslužili z zameškimi grobovi«, kot so jim očitali Zakrakovci. Zbrali so svoje pristase, mnogo pa jih prisilili tudi z grožnjami. Češ da imajo samo dve poti: v legijo ali internacijo. Pretili so tudi z novim streljanjem, če ne gredo z njimi, kot se je zgodilo tudi Jožetu Jarkoviču s čistega brega št. 1. Zamešcan jih je odpeljal v Gracarjev turn pod Tolstimi vrhom, kamor je dva dni prej, 17. septembra, nasilno vdrl in se utrdil Kranjčev drugi bataljon tako imenovane Milizia volontaria anticomunista-prostovoljska protikomunistična milica. Ljudje niso tega italijanskega uradnega imena nikoli uporabljali. Poznali so samo »belo gardo« s slabo obetajočim prizvokom iz ruske oktobrske revolucije. Zamešcan je postal takoj deseter v drugi četi in dobival 65 italijanskih centezimov dnevne plače. V njegov oddelek je stopil tudi bogoslovec Rabzelj.

Lenuhu Baniču je bilo v legiji prenaporno. Rajši se je vrnil zopet v staro službo k Italijanom v Zameško. Rojakom je prizadel še dosti gorja. Ko so na Stefanovo po božiču ponoči zgrabili Jožeta Jordana, begunca z Malih Malenc, mu Banič ni dovolil niti, da bi se oblekel. V samih gatah in srajci ter bosa se je v mrzli zimi izročil čez mejo Nemcem. Banič pa je pohtel k Jordano-vemu dekletu povedat, da fanta ne bo več videla. Šele v celjskem »pisniku« je neznana jetnica, baje neka lekarnarica iz Mokronoga, ki so jo Nemci pozneje ustrelili, priskrbel Jordanu hlače in copate.

V Zakrakovju so si ljudje polagoma opomogli od prestanega strahu. Postreljenih očetov in bratov pa niso pozabili. Vdove so jim zložile žalostinko. Moški so vse glasneje godrnjali:

»Človeku se ne spodobi, da leži kakor pes v tistem močvirju.«

Zahtevali so, da jim dovolijo žrtve prepeljati k Miklavževi podružnici na samotnem Otoku na drugem bregu Krke pri Dobrovi. Italijani so se nazadnje vdali in naročili:

»V soboto, 7. novembra, naj bodo sorodniki s krstami v Zameškem!«

Prišli so s krstami, rjuhami in žalnimi venci. S seboj so pripeljali starega Božiča iz Dobrove in begunca Slo-venca s Skopice na Krškem polju, ki naj bi spoznala trupla. Italijani so obe pričli in vence zavrtili. Začu-gali so:

»Ce bo kdo poskusil fotografirati, se bo sam znašel med trupli.«

Ob odprtem grobu so pogrebelci videli, da grozljive govornice o streljanju v Zameškem niso bile prazne. Mladi bosonogi Jože Jordan iz Koprivnika se je v grobu oklepal krepkega Levičarja. Hlačnico je imel vso zdrgnjeno nad koleno noge, s katero je še živ v zemlji grebel. Mlado življenje se je brezupno upiralo uničenju.

Vseh okoliščin delavci niso utegnili preverjati. Na temne gozdove je legal mrak.

S talci so odkopali še dvojce trupel: Miho Fakina s čistega brega in pa partizana Jožeta Jordana iz Ostroga, ki je 22. avgusta padel v napadu na Italijane v zameški dolini.

Bila je že trdna noč, ko je vrsta voz s trinajstimi krstami priskrivala v Dobrovo. Tja se Italijani in beli zaradi partizanskih patrolj niso več dosti upali. Most na Krki je bil zopet porušen. Iz vode so štrleli le še oporniki. Preko koz brez mostnice sta ležala dva tramu, ki sta ljudem služila za brvi čez reko. Vozniki s krstami so spregli in na sebi vlekli vozove po majavih tramovih. Ob straneh so jim na kozah svetili z baklami iz slamnatih otefov, da bi kateri od voz ne zgrmel v reko.

Krste so položili v otoški cerkvi na tla.

»So vse tu?« je vprašal župnik.

»Ena je zunaj, partizanova,« je nekdo odgovoril.

»Prinesite jo noter, mar partizan ni človek?« veli duhovnik.

Ob pokopališčem obzidju so v širokem loku stali tisti z baklami. V krvavo rdeči luči gorečih otefov so grobarji hitei. Do jutra, ki ni bilo več daleč, je moralo biti vse končano. Tako so jim ukazali.

1 Alojz Jordan — Zamešcan, roj. 9. 6. 1917 v Zameškem. Je prišel iz 2. čete kmalu v bataljonski štab. V dec. 1942 in prva meseca v letu 1943 ga najdemo na italijanskih plačilih seznamih kot komandirja bataljonskega komandnega voda na Brezovici pri Sentjerneju. Dobival je še po 20 lir na dan, ki mu jih izplačuje italijanski podpolkovnik Ubaldi, načelnik od-delka MVAC pri diviziji Isonzo v Novem mestu. (Prostak je prejel po 8 lir.) Na dan napada na Pieterje, 18. februarja 1943, odpeljejo Zameščana v italijansko vojaško bolnišnico O 54 (Ospedale 54) v Novem mestu. Ob koncu vojne je Zamešcan z Nemci zapustil domovino in se pozneje izselil v Argentina. — Pozneje je odšel v belo gardo, mogoče v decembru 1942, in sicer v 2. četo II. bat. MVAC, tudi njegov brat Jože Jordan. V zadnjih bojih z Nemci pred koncem vojne je nek-je obkolen padel. — Tudi bogoslovec Janez Rabzelj, roj. 14. 3. 1919 na Pristavi pri Rakci, je leta 1945 sbežal s sovražnikom z rodne zemlje in se zatekel v Avstralijo.

**elitni ples
dolenjskih
študentov
Z
brucovanjem
17. feb. ob 20h
otočec**

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost! Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v vasi najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

Izredna priložnost za ugoden nakup!

V vseh prodajalnah

NOVOTEHNE
12

mesečni kredit

- brez obresti
- brez porokov
- brez pologa

za superavtomatske
pralne stroje

Gorenje

PS - 275 in PS - 652

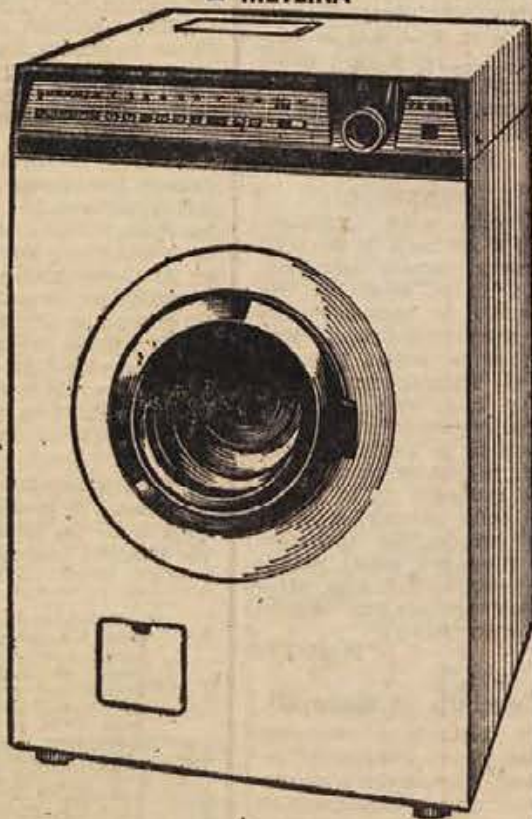
6

mesečni kredit

pod enakimi pogoji za
vse štedilnike

Tovarna **Gorenje** iz VELENJA daje

12-mesečno garancijo in po želji kupca priključuje pralne stroje.

Pri sedmi jami se je odprlo...

Če Tone Račič iz Drnovega 76 pri Krškem ne bi tako zelo ljubil sadjarstva, bi slovenska arheologija ostala prikrajšana za dragoceno pridobitev: za rimski vodnjak v Neviodunumu, današnjem Drnovem - Po prvih ocenah je vodnjak star kakih 2000 let - Spomladi se bodo strokovnjaki iz Zavoda za spomeniško varstvo odločili za zaščito najdbe, ki spet razširja podobo nekdanje neviodunumske nekropole

Raziskovanje preteklosti vasi Drnovo sega še v 16. stoletje. Kmalu zatem pod takratni meščan Krškega J. V. Valvasor utemeljeno lokacijo Neviodunuma (»v okolici Krškega, in sicer v vasi Drinovu«) in omenja najdbo 4000 novcev ter vrsto spomenikov, med njimi take, ki jih za njim ni videl nihče. Sam pravi:

»V vasi in okoliških poljanah izkopljejo ljudje ogromno opeke. Pred tem so našli velike steklene posode, polne zemlje in oglja; prav tako najdejo še danes svinčene cevi in zelo veliko spomenikov. Dan na dan se v omenjeni okolici vidijo ajdovski novci in pod zemljo veliko starih židov ter obokov. Iz tega sklepamo, da je stalo tu v davnihi mesto...«

(T. Knez, P. Petru in S. Škaler: **MUNICIPIUM FLAVIUM LATOBICORUM NEVIODUNUM** - opis antičnega mesta in njegove predzgodovine. Izdala Dolenjska založba 1961)

Drobne zelene knjižice NEVIODUNUM, ki so jo 1961 napisali za Dolenjsko založbo tovariši Knez, Petru in Škaler, pri Račičevih v Drnovem 76 najbrž nimajo. Prav gotovo tudi niso brali »Poročila o raziskovanjih suburbanih predelov Neviodunuma v letih 1960-1963«, ki so ga za Arheološki vestnik pri SAZU za 1960 pripravili arheologi Peter Petru, Tone Knez in Anja Uršič - pa vendar je TONE RAČIČ, delavec v tovarni čokolade IMPERIAL, z ženo Marjijo in očetom Vinkom Račičem lani decembra dobro vedel, kaj je njegova dolžnost. Bilo je takole:

»Novembra in decembra sem kopal jame ob novi hiši, kamor sva se z ženo lani vselila, da bom zasajal sadno drevje. Ne morem videti prazne gmajne: tu naj rastejo murve, slive in orehi. Senca

bo krog hiše, perutnina pa pod drevjem vedno kaj najde...

No, decembra kopljem sedmo jamo, lepo po vrsti. Kar na lepem opazim, da zemlja nekam uhaja. Siplje se in siplje. Nekaj sem zasumil. Oče mi je dal kol, malo smo luknjo razširili in naleteli na kakih 300 kg težko skalo. Bila je prehuda za naju z očetom. Prišel je še brat Bojan iz Zadovinka - in ko smo jo z muko odvalili, da bi dobil prostor za novo drevesce, je pred nami zazijala globoka luknja: bil je star vodnjak. En dan sem čistil vhod, čez teden dni smo se že spustili vanj. Tri in pol do 4 metre globoko je šla lestev - potem pa smo se odločili: oče je šel povedat v Krško k tovarišici Uršičevi v knjižnico, kaj smo našli...

Potem je šlo hitro: okoli 10. januarja, sredi najhujšega mraza, so prišli k Račičevim dr. Peter Petru, Marjan Uršič in prof. Stanko Škaler iz Brežic. Strokovnjaki, naši znani arheologi in stari znanci Drnovega, so bili kmalu enotni v oceni: - Rimski vodnjak. Starost okoli 2000 let. Izredno dobro ohranjen. Spomladi izvesti zaščitna dela, vnesti v kompleksen plan Neviodunuma in njegove okolice...

Zdaj je rimski vodnjak na vzhodnem koncu Drnovega - Račičeva domačija stoji v Grobljah - že malo globlji. Tone Račič ga je začel čistiti in je potegnil na svetlo precej vedric črne zemlje, pa tudi »kugla«, okroglega kamena iz rečne struge. Lestev v vodnjak je dolga že dobrih 8 metrov. Vodnjak je širok meter in 10 cm, stene pa so iz lepega lomljenega kamena; so tako čvrste, kot da bi ga zidar obložil lani ali predlanskim. Z deskami ga je zavaroval, da ne pride do nesreče, lestev pa je ostala v vodnjaku. Račičevi bodo počakali na pomlad in na drugi obisk strokovnjakov.

»Tudi kosti so bile med zemljo, ko je Tone čistil vodnjak.« je pristavil oče Račič in že odšel v svojo hišo. Vrnili se je z zavrtkom in ga položili na tla: kaže, da gre za živalske kosti, ker so vmes prašičji okli. No, tudi o tem bodo povedali zadnje besedo znanstveniki.

Pred vojno in štiri leta po vrnitvi iz pregnanstva v Slezijo so Račičevi na tem kosu zemlje tudi orali; kakšno kamenje je vedno prišlo pri tem na dan, vendar na skalo, s katero je bil vhod v rimski vodnjak zadelan, niso nikoli naleteli. Gledamo po njivah pa Račičeva spet pravita:

»V tem punktu je še marsikaj skrivnega...« in namigneta na malo vzdignjeno zemljo blizu njive, kjer stojimo.

»Kaj bi bilo pa tole?« se vpraša starejši Račič in odviže iz časopisnega papirja kosček bronaste glavice - morda je del okrasja, kakega ro-

čaja? Odgovora ne vemo, toda tudi na Drnovem še vedno živi zgodba o...

»... pravi, da je bilo tu okoli večših devet vodnjakov, v enem pa je zlato tele...« doda nasmejani Vinko Račič, ko spet zavije oblikovani kosček bronaste glavice in ga varno shrani v žep.

»Tovariš Račič, treba vas je pohvaliti, da ste najdbo tako lepo očuvali in takoj prijavili na občini, tako bi moral vsakdo narediti!« pravim Tonetu, ko spravjam fotografski aparat.

»Ta vodnjak je res nekaj finega, kaj takega tod okoli še ni bilo!« doda oče, Tone pa pove:

»Vodo pri hiši potrebujemo in na pomlad sem hotel kopal jamo, da bomo vanjo zabili šepih - toda tale rimski naj le ostane, vsak naj bi si ga ogledal...«

Po Račičevi zaslugi je Drnovo pri Krškem bogatejše za nov spomenik davne preteklosti. TONE GOŠNIK

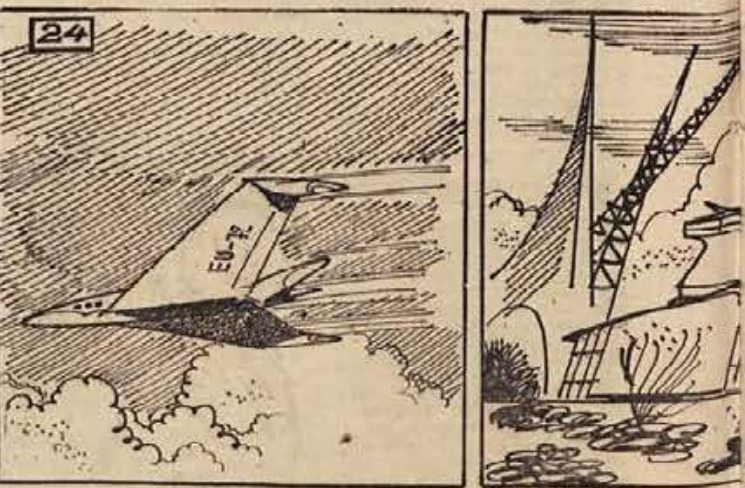

Marjanca Uršič, arheologinja v Krškem: »Spomladi bo treba vodnjak kompletno očistiti, zrisati in vrisati v celotni plan Drnovega; verjetno bo treba razširiti tudi zaščitni pas naselja. Kaj vse bo treba narediti, o tem bomo še govorili...«

Račičeva družina ob nepričakovano odkritem rimskem vodnjaku delavec v tovarni čokolade IMPERIAL v Krškem, z ženo Marjijo, sinčkom Tonijem, na desni oče Račič iz Drnovega št. 76. Tone: »Prav tu sem hotel vsaditi sedmo drevesce: raje vidim, da kaj okrog hiše prazno in pusto...« No, v sedmi jami ne bo rastle pripravljene rimski vodnjak vsakomur pokazati... (Foto: T. Knez)

POLJE »OMEGA«

24. Posebno letalo vesoljskega centra se je s tovorom vrnilo v Evropo. Zgodba naših vesoljcev je dohivala svoj razplet za okni prostranih poslopij Baze. Tu so stikali glave najsodobnejši znanstveniki centra. Elektronski računalniki so prebavljali tisoče in milijone števk. Vesoljske ladje so vzletale in se vračale. Odhajale so v področje Omega. Prinašale so presenetljive podatke.

In na osnovi teh je rasel v dvoranah Baze nenačuden stroj. Stroj, ki mu ni bilo para v svetu. Ko bi človek gledal vse to vrvenje v Bazi, ko bi videl, kako

**Kada
morā**

Leopold
va žena
že 15 let
ka. Gospo
za delo in
trezen. Po
Tedaj žen
rejo ostal
streho.

Vidmar
sodišču
ljubil, da
toda beže
noči se
ter za s
sredoval,
ha: Vidm
graja in

Enalnd
lani je b
len. Zemi
da jo b
grožnje
čeru stoj
da jo b
bila pros
morala
Ker se
je moža

Na ra
skim sod
stu se
Vidmar
nje ni m
vinjenem
ve, kaj
vinjen tu

Senat
Vidmarje
upošteval
na 20 d
za 2 leti

se dvig
mogel v
cenih k
njiju!
Sicer
nalniko
ali so š
ni bil
dokler
njena, k
Priše

r je pijan,
jo bežati

Vidmar in njegova
Pani sta poročena
in imata dva otro-
dar je miren, dober
družino, kadar je
gosto pa se opije.
in otroci ne mo-
z njim pod isto

eva sta že bila na
tedaj je oče ob-
se bo poboljšal,
nje od doma sredi
onavlja. Tudi Cen-
cialno delo je po-
vendar brez uspe-
ar pije dalje, raz-
pije.

ajsetega avgusta
še posebno nasti-
je ves dan grozil,
spravil s sveta,
a so se proti ve-
njevale. Rekel je,
zadavil. Zena je
rašana in je spet
otrokom bežati.
e tega naveličala,
prijavila.

pravi pred občin-
šcem v Novem me-
obtoženi Leopold
govarjal, da groz-
šili resno in da v
stanju sploh ne
lela. Prišel pa je
il na sodnijo!

okrožnega sodišča
ega zagovora ni
Obsodili so ga
i zapora, pogojno

aku: Tone Račič,
n poldrugoletnim
nam je povedal:
aste kot pa da je
nič: Račičevi so
one Gošnik)

v višino ogromno ogrodje aparature, bi ne
erjeti, da se dogaja vse to le zaradi dveh drob-
ozmonavtov. In res se ni dogajalo le zaradi
pa, nihče še ni vedel, ali so bili računi raču-
dovolj natančni. Nihče ni mogel prerokovati,
e misli znanstvenikov v pravo smer — dokler
zadnji vijak pritrjen v orjaški mehanizem,
ni bila zadnja pajčevinasta žica v njem stak-
akor mora biti staknjena!
je dan X. Pred srepim kovinskim očesom

ZELENO CARSTVO NAZNANJA! Po trinajstih letih »kulturnega molka« so se spet zganili novomeški študentje in pripravili za soboto zabave željnemu dolenskemu občinstvu elitni ples z brucovanjem na Otočcu. Preteklo soboto so to po mestu tudi javno razglasili, ko so se na častiljivih kočljah (bruci pa v gnojnem košu!) peljali skozi mesto. (Foto: Mirko Vesel)

„Nedeljski izlet“ se je končal z begom

6 »junakov« iz Brežic je v Sevnici pretepalo nič hudega sluteče domačine, nato pa pred milico bežalo več kilometrov daleč do Blance

Sest mladih objestnežev iz Brežic je prejšnjo nedeljo zvečer stopilo v kolodvorsko restavracijo v Sevnici. Pi-jača, to je hudičev dar! Komaj so se razgrele glave, že je bilo »treba ostrič« enega izmed treh domačih fantov, ki so sedeli v lokalu. Beseda je dala besedo, do pretepa pa je le še malo manjkalo.

Ko se je eden od doma-čih odpravil domov, je sko-čil Brežičan za njim na ce-sto in ga udaril s pištolo plašilko po glavi. Sevnčanu

se je le posrečilo pobegniti do domače hiše, kjer pa so ga objestneži dohiteli in ga hudo pretepli. Po tako op-ravljenem delu so se vrnili proti restavraciji in premi-kastili še preostala dva, ki sta bila očitno bolj vajena knjig kot večšin s pestmi. Objestneži niso priznali niti fantu, ki je šel slučajno mimo po cigarete v restav-racijo. Potegnili so mu z očl očala in ga pretepli ter zasmejevali.

Junaštva pa je bilo hitro konec, ko se je pojavila mi-

lica. Tudi najbolj pogumni, Lado Špihar, Mariko Fuks in Eki Ornc, so jo ucvrli v beg, ki se je končal šele na sosednji železniški postaji.

Prestopniki bodo za svoja dejanja odgovarjali pred sod-nikom za prekrške.

Mali Johan iz Ponikev je star komaj 5 let, pa že igra na harmoniko. Tudi njegov oče je dober har-monikaš, a pravi, da ga bo sin kmalu prekosil. (Foto: Cveto Križ)

Udarec s palico stane precej

Marija Jenič iz Podgrada obsojena zaradi tepeža

Kadar se ženske tepejo, je pravzaprav težko ugotoviti vzrok, ker dejanje navadno spremlja plaa besedi, pome-šanil z žaljivkami. Tako je bilo tudi 25. maja lani v Podgradu. Najprej je bilo med Marijo Jenič in Ano Lukšič nekaj jezikanja za-radi kleti in vina, nato sta jezo kuhali čez noč.

Drugo jutro je šla Jeni-čeva iz hleva, mimo pa je prišla Lukšičeva in spet bruhala »lažnjivke« in še hušje besede. Pobrala je ce-lo poleno, Jeničeva pa je tedaj zgrabila palico in z njo udarila nasprotnico. Tr-

čili sta še enkrat, ko je šla Jeničeva s košem na ramah in otrokom v naročju na nji-spremlja plaa besedi, pome-šanil z žaljivkami. Tako je bilo tudi 25. maja lani v Podgradu. Najprej je bilo med Marijo Jenič in Ano Lukšič nekaj jezikanja za-radi kleti in vina, nato sta jezo kuhali čez noč.

Končno je zadevo obrav-navalo novomeško občinsko sodišče zaradi udarca z bu-kovo vejjo, s katerim je Jeni-čeva Lukšičevi povzročila lažjo telesno poškodbo. Ma-rija Jenič je bila obsojena na 15.000 Sdin denarne kaz-ni, pogojno za 1 leto, plačati pa mora stroške postopka in oškodovanke 10.000 Sdin za bolečine.

1 NOGOMET NA JAROSLAV HAŠEK BAVARSKEM

Hašek, eden najboljših čeških humoristov in satirikov, se je rodil 1883 v Pragi, umrl pa 1923 v Lipnici pri Havi. Brodu. Bil je ena najoriginalnejših figur praške boheme, človek, ki je zaničeval urejeno življenje in se vse do smrti ni mogel nikjer usidrati. Miselno se je gibal med anarhizmom in ni-hilizmom. Pisal je drobne humoreske, v katerih se je norče-val iz malomeščanske družbe in ironiziral c. kr. oblast. Med vojno je bil ujetnik in nato legionar v Rusiji. Tam se mu je zasnoval njegov poglavitni spis »Prigode vrliga vojaka Svejka v svetovni vojni« (I. — IV., 1920—1923), eno največ-jih del svetovne satirične literature in nemara najčudovitejše slovstveno maščevanje Čehov nad političnim in vojaškim si-stemom habsburškega cesarstva. Hkrati je to najoriginalnejši roman o vojni 1914—1918. Češki Svek kot prototip priso-ljenega vojaka, neprebrčnega državljana in zvitega upornika, je postal nesmrtna figura kakor Sancho Pansa in drugi njemu sorodni literarni liki. Haškov humor je zajedljiv, veren izraz pisatelja, ki je sam doživel premnoge komične spo-prijeme z ljudmi in naravi svojega okolja.

Bavarski mesti Tillingen in Hochstädt ob Donavi sta hudo sprti. V srednjem veku so odrinili Tillingani na svo-jih ladjah s posadko svojih vojščakov in obilno zalogo go-riva proti Hochstädtu, ki je po takšnih obiskih nekateri-krat pogorel. Seveda pa so Hochstädtčani kdaj pa kdaj zapodili Tillingane kakšnih štirideset kilometrov nazaj in se imenuje hrastov drevored, ki se vleče svojih deset kilometrov daleč od Hochstäda proti Tillingenu: »K obe-šenim Tillinganom.«

V tem je bilo med obema mestoma nekaj razločka, kajti Tillingani so utapljali svoje hochstädske sosedje v Donavi kakor mlade mačke, in ko je neki hochstädski mestni svetovalec prišel Tillinganom v pest, so ga razče-terili. Četrtno so poslali po posebnem odposlancu v Hochstädt, kjer so le-tega pripeli na grajska vrata, čeprav je protestiral, češ da je kot odposlanec nedotakljiv.

Tako je to bilo vse do tedaj, ko so mestom vzeli privilegije do takih in podobnih iger in zabav, kajti nova doba je omilila grozote ekspedicij in jih omejila na pre-tepe v krčmi »Pri angelu varuhu«. Ta krčma je bila dvajset kilometrov daleč od Hochstäda in prav toliko do Tillingena. Tu je bila meja med obema sovražnima področjema.

Semkaj so se hodili pretepat sleherno nedeljo in praznik. Fantje so prišli peš, odpeljali pa so jih v obe smeri na lojtraktih in gnojnih vozovih, z razbitimi glava-mi in polomljenimi rebri, ampak navadno zadovoljne, ker je spet enkrat vse tako lepo minilo.

Obe stranki sta si prizadevali, da bi navdili ohranili sloves vodilnega mesta v teh stoletnih bojih in zatorej pretepi »Pri angelu varuhu« niso bili nič manj vroči kakor tačas, ko so Tillingani plezali po lestvah z gorečimi smolnatimi plamenicami na Hochstädske okope, branilci teh pa so jih s stofuntnimi cepci zbijali v mestne jarke.

Prav tako vroč je bil boj, ko so Tillingani z ovnom razbijali mestna vrata in so jih Hochstädtčani polivali z vrelo smolo.

Nobena stranka ni mogla nikoli reči, da je bila po-polnoma premagana, dokler ni naposled delitev v okrožja spravila Hochstädtčane pod oblast Tillinganov. Hoch-städske okrožje so torej odpravili in Hochstädt dodelili tillingburškemu okrožju. V Hochstädtu je bilo okrajno, v Tillingenu pa okrožno sodišče. Hochstädtčani so samo zasliševali svoje meščane in jih pošiljali z akti vred k okrožnemu sodišču v Tillingen, ki jim je sodilo strogo in okrutno. Hochstädtčani so morali v Tillingen na nabore, v vseh uradnih zadevah je bil Tillingen vedno na prvem mestu. Hochstädt pa za njim. Potemtakem so bili Hoch-städtčani na cel črti prizadeti, ponižani in užaljeni. In ko so neko nedeljo »Pri angelu varuhu« slavno pretepli Tillingane, je bilo naslednjo nedeljo toliko orožnikov iz tillingškega okrožja, da tega pri najboljši volji niso mogli ponoviti.

Posihmal so le še po naključju trčili skupaj in so Hochstädtčani podlegli premoči, ker jih je od vsepovsod obdajal sovražni val, in tisti, ki so prišli od vojakov, so rekli, da se v takih okoliščinah sploh ni več mogoče pre-tepati, in so doma ostale imeli za strahopetce. Kazalo je, da Hochstädt nikoli več ne bo mogel zasenčiti svojega tekmeča — tedaj pa je nova doba prinesla v južno Nem-čijo nogomet.

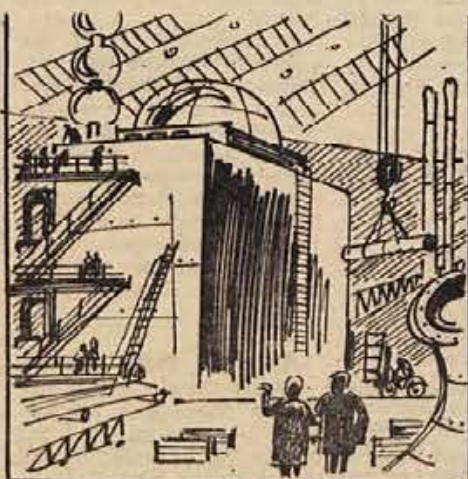
Le kako bi se bil mogel klub »Tillingena« izpočetka postaviti hochstädskega moštvu po robu!

Napadalci »Hochstäda« so bili občudovanja vredni. Naskakovali so žogo tako ostro, kakor so njihovi predniki lovili Tillingane pred mestnimi vrati. Tako neubranljivo so zabijali žogo v vrata sovražnega kluba, kakor so svoje dni hochstädski kiji in ovni razbijali vrata mesta Tillingen.

Složna igra vseh igralcev kluba »Hochstäda«, napa-dalcev, branilcev in krilcev, je prebila živi zid pred sov-ražnim golom in nekoč se je celo zgodilo, da so z žogo vred ustrelili v sovražna vrata »Mannheimovcev« branilca lastnega moštva, da še danes ne ve živa duša, kako je ta priščel tja noter.

Njihovi strelj so bili strahotni. Žoga, ustreljena v sov-ražna vrata, je pahnila golmana ob stran, pretrgala mre-žo, utrgala nekemu gledalcu za vratu uhelj, ubila nekega psa, ki je tekkel za igriščem, in odbila nekemu, ki je hotel žogo ustaviti, obe nogi. To je en sam primer.

Drugi primer: Pri tekmi »Hochstäda« z »Ingolstadtom« je oster strel v ingolstadtška vrata na mestu ubil dve žrtvi. Golman in žoga sta izdihnila vsak svojo dušo, tako da so morali igro za dve minuti prekiniti, da je prišel na-mestnik in so prinesli novo žogo.

Občani, volivci!

Referendum bo v nedeljo, 26. februarja, pokazal našo skrb za šolsko mladino. Če bo uspel,

- bomo omogočili šolski mladini boljši in ustrežnejši pouk,
- bomo dosegli večji odstotek učencev, ki bodo v osmem razredu uspešno končali osnovno šolo,
- bomo potrebnim učencem omogočili dodatno pomoč pri učenju,
- bomo posebno nadarjenim učencem dali možnost, da svoje sposobnosti še bolj razvijejo,
- bomo ustvarili pogoje za kulturno zabavo in razvedrilo otrok,
- bomo uredili otroško varstvo,
- bomo živeli v zavesti, da so naši otroci na varnem.

Milijon bo dobro naložen

Dom družbenih organizacij v Velikih Malencah cenijo domačini na 7 milijonov dinarjev. Samo 1 milijon bi se potrebovalo, da bi poslopije dokončali. Vaščani, ki so do sedaj vse stroške krili sami, se obračajo za pomoč na občinsko skupščino. Menijo, da zahteva ni pretirana, saj je že zdaj dokazano, da bo denar dobro naložen.

Telovadba v razredih

Učenci nižjih oddelkov brežiške osnovne šole sploh ne vidijo telovadnice znotraj, čeprav imajo na teden tri ure telovadbe. Telovadnica je zasidena od jutra do večera, zato jim ne preostane drugega, kot da se razgibajo v šolskih klopih. Temu pa bi komaj še lahko rekli telovadba. Če so dnevi lepi, potem jih učitelji peljejo v naravo. Letošnja zima pa niti za sprehode ni primerna, saj je zunaj samo blato.

RADIO BREŽICE

PETEK, 16. FEBRUARJA, 18.00
do 18.35 — Reportaža z obiska v Dobovi — Nove plošče RTB — PRAVLJICA ZA NAJMLAJŠE — Beno Zupančič: Deček Jarbo — Obvestila, 18.35—19.30 — Glasbena oddaja — Izbrali ste sami.

NEDELJA, 18. FEBRUARJA:
11.00 — Domače zanimivosti — Stane Skaler: Glasujemo za lepšo prihodnost naših otrok — Maki Topiček: Gostinstvo in trgovina v turizmu — Za naše kmetovalce: Jože Vovk — Krmiljenje krav po telitvi — Igra ansambla Borisa Kovarčiča — Magnetofonski zapisi z obiska pri učencih v Artičah — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in sporod. kinematografov, 12.45 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 20. FEBRUARJA, 18.00
do 19.00 — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Reportaža z obiska na Veliki Dolini — Iz naše glasbene šole — Literarni utrinki: Karol Demotnik-Kajuh — Obvestila in filmski pregled — Tedenški športni in šahovski pregled, 19.00—19.30 — Mladinska oddaja.

NOVO V BREŽICAH

■ **DANES SE V ČATESKIH TOPLICAH** začneja šahovski prvenstvo Jugoslavije za posameznike. Prijavilo se je 48 tekmovalcev. Pričakujejo tudi precej prehodnih gostov, zlasti ljubiteljev šaha. Tokrat bodo tudi šahisti iz Brežic prišli na svoj račun.

■ **V PREDPUSTNEM ČASU** vsa gostilnica vabijo na zabavo in maskarade. Zdravilišče Čateške Toplice pripravlja veliko presenečenje: na pustni prireditvi 24. februarja bo pel Vice Vukov, spremljal ga bo orkester KONGO. Najboljše muke bodo nagajane. Nagrade so: petdnevno bivanje v Čateških Toplicah, potovanje z GENERAL-TURISTOM v Benetke, potovanje s SAP v Trst, kotička pijače pod

letja Slovenija vino in potovalna torba, darilo JAT.

■ **GIMNAZIJA JE POVABILA** na obisk pisatelja Ivana Potrča in ga prosila, da bi dijakombral odločke iz svojih del. Rad se je odzval povabilu. Dijaki se tako vsako leto za slovenski kulturni praznik seznanijo z novimi literarnimi ustvarjalci.

■ **MLADINSKO GLEDALIŠČE** iz Ljubljane je za osnovnošolsko mladino uprizorilo Suhodolčanovo igro »Narobe stvari v mestu Penedis«. Gostje so odigrali za učence dve predstavi. Otroci so plačali vstopnico po 300 starih dinarjev. Vse stroške gostovanja je nosila šola. To se malo čudno sliši, saj so prav šolarji priredili za občinstvo toliko brezplačnih proslav.

Tudi na Bizeljskem je šola premajhna

Cas beži, otroci pa bi čimprej potrebovali sodobnejšo šolo — Učenci se z velikim uspehom udeležujejo v organizacijah, društvih in krožkih

Osnovna šola na Bizeljskem je centralna šola s 4 nižjimi in 7 višjimi oddelki. Na njeni podružnični šoli v Stari vasi sta še dva kombinirana oddelka. Učiteljski kolektiv se trudi, da bi sleherni učenec lahko sledil pouku. Učenci imajo vse možnosti za vključevanje v razširjene dejavnosti. Na šoli imajo pionsko, mladinsko in taborniško organizacijo, podmladek RK, šolsko zadrugo, športno društvo, foto krožek, dramatski, literarni in novinarski krožek, dva pevska zbora in

neobvezne ure iz gospodinjstva.

Pionirska organizacija se zanima za dejavnost vseh razrednih skupnosti učencev in je bila pobudnica raznih akcij. Na temo pionirskega lista »Kaj lahko storiš lepšega in boljšega« se je odredil FRANC GREGL vključil v tekmovanje. Tekmujejo dve ekipi. Obe sta že izpolnili tretjo točko s priložnostjo 720 voščilnic. Izkupiček je namenjen za gradnjo onkološkega inštituta. Napisane imajo tudi tri reportaže: raz-

govor s prof. Skalermom o zgodovini Bizeljskega, novoletni obisk pri najstarejših Bizeljancih in razgovor z direktorjem KZ Ferdom Sepe-tavcem o razvoju vinogradništva na Bizeljskem.

Šolska zadruga vključuje poljedelsko, vinogradniško in hortikulturno sekcijo. Športno društvo je najbolj množično. Člani sodelujejo v 6 sekcijah. Pridno dela tudi foto krožek. Dramatski krožek pripravlja pretežni del programa za proslave. Literarni krožek obravnava dela slovenskih pesnikov in pisateljev. Člani posredujejo svoje sestavke tudi po šolskem radiu. Naloga novinarskega krožka je urejanje prispevkov in izdajanje glasila ORI-CEK. Za referendum o samoprispevku so pripravili posebno izdajo.

Za vse nastete dejavnosti in še za vrsto drugih pa je na šoli potrebno več prostora. Nujno bi potrebovali šest učilnic, tri kabine, klubsko sobo, tehnično delav-

nico, jedilnico, pevsko sobo, risalnico, telovadnico, shrambo za šolsko kuhinjo, garderobo in vrsto učil. Zavedamo se, da vsega naenkrat ne bomo dosegli, vemo pa tudi, da čas beži in da otrok samo enkrat obišče osnovno šolo. Hvalevredna je zamisel o samoprispevku za šolstvo v naši občini. Vrsto pripomb lahko slišimo, toda šolstvo je družbeni interes, družba pa smo mi vsi.

Bizeljancem se posebej priporočamo, da se zamislijo v preteklost, ko so 1844 njihovi predniki gradili »staro« šolo, 1894 pa sedanje poslopje. Na dograditev so mislili že pred prvo svetovno vojno in imeli so tudi načrt. Vojna jim je to preprečila in stavba je ostala znotraj nedoloknjena do leta 1960. Takrat je dobila centralno gretje, vodo v učilnice, parket in 84 kvadrat metrov prizidane površine. Toda zahteve so vedno večje, število otrok raste in tako pride na enega učenca komaj 0,9 kvadrat metrov površine v učilnici. Ponovno se obračamo na občane volivce, naj na referendumu glasujejo za prispevek šolstvu.

Rk

ŠPORT JE SESTAVNI DEL VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA

Ustni časopis za vojake v Cerkljah

Pogovor o pomenu športa za krepitev telesa in o dosežkih naših prvakov — Vojaki so bili navdušeni

Milka Babovič, Mladen Delić in Milivoj Jovanović v razgovoru z vojniki

Na povabilo vojaškega kluba v sudobnem življenju ba sta 29. januarja gostovala v cerkljanski garniziji športna novinarka ter komentatorica RTV v Zagrebu Milka Babovič in urednik športne redakcije RTV Mladen Delić. Babovičeva je bila do nedavnega vrhunska športnica, Mladen Delić pa je pred kratkim slavil 20-letnico reporterskega dela dela pri radiu in 10-letnico dela pri televiziji.

V razgovoru z vojniki sta odgovarjala na vprašanja o pojavih v našem vrhunskem športu in o pripravi naših športnikov na zimsko ter letno olimpiado. Gosta sta povedovala tudi o svojih doživljajih v poklicu. Posebno sta poudarila pomen telesne vzgoje za človekovo zdravje. Avtomatizacija in mehaniza-

tev telesa tembolj pomembni. Slikovito sta opisala, da je nešteto ljudi utonilo, ker niso znali plavati, da so mnogi ostali brez moči pri daljšem pohodu in da drugi spet niso bili kos premagati mraz ali vročino.

Potrebe po ukvarjanju s športom se večajo iz dneva v dan, zato je postal šport sestavni del vsakdanjega življenja. Gosta sta pozvala vojake, naj se načrtno urijo v športu in si nabirajo moči, ki je tako potrebna za opravljanje vojaškega poklica. Tudi potem, ko bodo zapustili vojsko, naj bi te navade ohranili.

M. JARANOVIC

Mopedist je zapeljal v jarek

Svetozar Stamatov iz Gornje Ribnice se je 5. februarja okrog polnoči vračal s mopedom iz Samobora proti domu po cesti Nova vas — Gornja Ribnica. Na ovinku pod gradom Mokrice, kjer se cesta spušča, je zapeljal na levo stran v jarek, kjer je padel in se poskoval po glavi in vratu.

Trikrat oplemeniteni dinar

Vaščani Piršembrega so s svojimi prispevki in s prostovoljnim delom potrojili denar, ki ga je dala krajevna skupnost za ureditev ceste Globoko-Piršembreg-Dednja vas

Krajevna skupnost Globoko je lani vložila za ureditev ceste in vaških poti 1.341.000 starih dinarjev. Toliko je veljal dovoz gramozu, denar za nakladanje pa so vaščani zbrali sami. Nekateri so se oddolžili z delom.

Vaščani iz Piršembrega so lani veliko prispevali za ureditev ceste Globoko-Piršembreg-Dednja vas. V denarju šteje njihov delež 250.000 S din. Ta denar se je torej v rokah občanov potrojil in je bil resnično koristno naložen. Urejanje ceste je vodil predsednik vaške organizacije SZDL Piršembreg Ivan Dirnbek skupaj s kmetom Francem Sulerjem. Vaščani se zahvaljujejo tudi občinski skupščini, ki je prav tako prispevala svoj delež pri navezu gramozu.

Na tem območju je še več poti, ki so potrebne popravila. Cesta, ki pelje iz Malega vrha proti rudniku ter dalje v Blatno vas in Čurnovec, je jeseni, pozimi in spomladi skoraj neprehodna. Ljudje so že začeli zbirati akcije. Doslej so dobili blizu pol milijona S din prispevkov. Na po-

Terezija Slivnik, lastnica pekarije v Brežicah — 300 N din; dr. Jože Zdošek, odvetnik iz Brežic — 300 N din; Jože Prah, gostilničar z Velikih Malec — 300 N din; Henrik Ključar, klepar iz Brežic — 200 N din; Cilka Lukež, gostilničarka iz Brežic — 300 N din; Tina Florjanič, gostilničarka iz Sentenarta — 300 N din; Jože Budič, gostilničar na Catežu — 100 N din; Terezija Les, gostilničarka na Catežu — 100 N din; Ivan Merslavič, gostilničar v Ulici

stare pravde — 100 N din in Irena Erpič, gostilničarka iz Sentenarta — 10 N din.

Našteti deset darovalcev je poklonilo za nakup novega resilnega avtomobila 2.100 N din. Če prištejemo zraven še 400 N din, ki jih je kot pobudnik akcije poklonil Vlado Černe, je to že četrta milijona starih dinarjev. Občani, posnemajte dobre zgled! Denar nakazuje na tek, račun 512-9-478.

Obč. odbor RK Brežice

Za rešilni avto so darovali

Pri sprejemu v Zvezo pionirjev so nam otroci svečano obljubili, da se bodo pridno učili, da bodo postali dobri državljani socialistične Jugoslavije. In kdaj jim bomo mi obljubili, da jim bomo nudili boljše pogoje za delo v šoli? (Foto: Ivan Tomše)

KOZMETIKA v Krškem je za ženski svet privlačna trgovina. Ima bogato izbiro najsodobnejših kozmetičnih izdelkov. Dobro je založena tudi s fotomaterialom in spominki, ki jih v sezoni turisti veliko kupijo. Zlatino dobivajo iz celjske ZLATARNE. Na sliki: ustrezljiva prodajalka Anica Dornik. (Foto: J. Teppey)

UPRAVE NE BODO RESILI PRODUKTIVNOSTI

Dvojni začetek - je to pravilno?

Prvemu koraku mora čimprej slediti drugi, da se bosta družba in posameznik izognila mnogim težavam — Zakaj ne bi spremenili tudi začetek izmen v industriji? — V zgodnjih jutranjih urah je delovni učinek najmanjši

Veliko je različnih in nasprotujočih si mnenj, kadar steče beseda o petdnevnem delovnem tednu in pomaknjenem začetku delovnega časa. V Krškem je to postalo še zlasti pereče. V občinski upravi, na sodišču, na socialnem zavarovanju in na sedežih družbenih organizacij so že začeli delati po novem, drugod pa se še držijo starega urnika.

Precej uslužbencev je vezanih na prevoze s avtobusi, zato pomeni prilagoditev vozni redov pomaknjenemu začetku vpeljavu dvojnega prog. Transportna podjetja pa bodo gotovo preračunala, če bo sprememba rentabilna. Večina zaposlenih se namreč še vedno vozi v zgodnjih jutranjih urah in po drugi uri popoldne.

Zanimiva je bila o tem tudi razprava odborov. Za-

stopali so različna stališča in zahtevali dokaze za to, da je delovni učinek v okviru novega urnika res boljši. Direktor tovarne papirja, ki že več časa zagovarja spremenjen delovni čas, je dejal, da je seznanjanje s prednostmi pomaknjenega začetka pomaknjen. Opozoril je na posledice dvojnega začetka v praksi in dejal, da bi to lahko odpravilo, če bi pomaknili začetek tudi v industriji, ki zaposluje delavce v dveh ali treh izmenah. Uprave res ne bodo rešile produktivnosti v delovnih organizacijah, zato bi morali vsepovsod razmišljati o spremembi delovnega časa. Zelo nerodno bo v tistih družinah, kjer žena dela v upravi, mož pa v proizvodnji. Kako naj tam prilagodijo in uskladijo družinsko življenje?

In zdaj še nekaj dokazov za to, da pomaknjeni delov-

ni čas bolj ustreza biološkemu ritmu človeka. V naprednih državah se tovrstnih ugotovitev že dolgo pridoma poslužujejo. Strokovnjaki so ugotovili, da je delovni učinek najmanjši v zgodnjih jutranjih urah, da proti popoldnevni pojenjuje in da se do tretje ure spet veča. Tudi pri nas so že delali podobne raziskave in prišli do podobnih rezultatov. Analizirali so učinke v tržiški tovarni PEKO in v mariborski avtomobilski tovarni.

Prvi korak smo torej napravili. To pomeni začetek, vendar pri tem ne smemo ostati. V praksi bo to povzročilo nemalo težav, če ne bomo hkrati pripravljali sprememb v tistih delovnih organizacijah, kjer delajo od šestih do dveh, od dveh do desetih in od desetih do šestih.

J. TEPPEY

STEVILO DOMAČIH GOSTOV JE LANI ZELO PADLO

Po stari ceni na letovanje v Poreč

Proste sobe oddaja počitniški dom tujim turistom — Na pogodbeno oddaja nje nezasedenih zmogljivosti ni pristal, sicer bi moral vnaprej omejiti število domačinov

Marsikoga, ki je poslušal ali bral poročila počitniškega doma v Poreču, je presenečilo podatek o zmanjšanju nočnih domačih gostov, članov tistih delovnih kolektivov, ki so vključeni v počitniško skupnost. V lanskem letu je število domačih nočnih upadlo skoraj za 5.000. Predvsem se je zmanjšal obisk nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev, čeravno bi bil oddih njim najbolj potreben. Vzroke bodo morali ugotovljati v vsakem kolektivu posebej. Ponekod so regresije zmanjšali, a ponekod celo opustili. Mnogi delavci pa so denar, ki so ga prejeli na-

menko za dopust, izkoristili za druge, po njihovem prepričanju koristnejše namene. Počitniška skupnost bo ostala pri sedanjih urbanističnih ureditvah letovišča v Poreču in novih objektov ne bo več postavljala. Nujno pa je, da čim bolj vzdržuje sedanja poslopja in kopalniške naprave. Pred nastopom sezone bodo investirali za vzdrževalna dela v jedilnici in kuhinji, za ureditev sanitarij, za ureditev in razširitev kopalnice 31.458 Ndin.

Penzionske cene se tudi letos ne bodo spremenile. Z oddajanjem sob tujim turistom in z vsemi drugimi

uslugami vred je počitniški dom toliko zaslužil, da je v celoti pokrival razliko penzionov za domačine in ustvaril celo nekaj dohodka. Čeravno so se tuje turistične agencije zanimale za pogodbeno oddajo prostih sob, dom na to ni pristal. Prednost imajo člani počitniške skupnosti, njihovega števila pa vnaprej ne morejo omejiti. Zato bodo tudi letos oddajali proste sobe le prehodnim gostom. Da bi jih pridobili čimveč, bodo vpeljali v kuhinji dvozmensko delo. Strokovno pomoč pričakujejo od šolskega centra za gostinstvo v Novem mestu.

POTREBEN BI BIL SPREMENJEN URNIK IZMENSKEGA DELA

Priporočilo, ki ni za gluha ušesa

Tudi trgovina, zdravstvena služba, gostinska in obrtna podjetja naj se prilagodijo novemu delovnemu času

Delovne organizacije v krški občini so prejele priporočilo občinske skupščine za spremembo delovnega časa. V bistvu gre za poenotenje delovnega urnika po vzorcu javnih služb, ki so uveljavile novi začetek dela 15. februarja.

Kakšen naj bo ta pomaknjeni delovni čas? Od oktobra do konca aprila je jutranji začetek pomaknjen na 8.30, od

maja do konca septembra pa na 7.30. Po štiriurnem delu sledi odmor. Traja naj pol ure ali največ eno uro.

Občinska skupščina želi, da bi delovne organizacije vpeljele novi delovni čas najpozneje do 1. oktobra letos. Poskrbeti morajo za prehrano delavcev, kot nosilec te akcije pa naj nastopi hotel Srečič.

Avtobusnima podjetjema IZLETNIK in SAP priporoča

skupščina, da v dogovoru z delovnimi organizacijami uskladi prevoz zaposlenih.

Varstvo predšolskih otrok po mnenju občinske skupščine ne predstavlja nobenih ovir, bolj problematično pa je varstvo šolarjev, ker zanje v šoli ni prostora. Postopoma bi to lahko uredili po vnaprej določenem programu ob finančni pomoči delovnih organizacij, občinske skupščine in posameznikov. Jt

NOVI DELOVNI ČAS ZAHTEVA SPREMEMBO VOZNEGA REDA

Za en opravke ves dan od doma?

Prebivalci Krškega polja, Kostanjevice in zaselkov v Gorjancih želijo ugodnejše zveze z občinskim središčem

Občinska uprava bo 15. februarja začela poslovati po novem delovnem času. Prav je, da se uradovanje prilagodi republiškim in drugim ustanovam, toda ravno v

krški občini bo to zelo nerodno. Pretežni del prebivalstva živi na Krškem polju, v Kostanjevici, v Podbočju in zaselkih v Gorjancih. Že nekoč prej sem napisal, kako neugodno prometne zveze imajo občani iz južnega predela občine, saj uporabljajo avtobus, ki vozi iz Krškega v Kostanjevico, prebivalci 15 vasi. Nanj so vezani tudi prebivalci iz gorjanskih predelov.

Doslej, ko so na občini ura, dovali od sedmih zjutraj naprej, je večina ljudi končala svoje opravke do 8.30, ko odpelje avtobus podjetja Izletnik iz Krškega v Kostanjevico in naprej. Sedaj pa bodo vsi ti ljudje prišli v Krško z avtobusom ob 6.45 ter uro in tri četrti čakali na začetek radnega časa. Zamudili se bodo morda uro ali dve, potem pa bodo morali čakati na avtobus, ki odpelje v Kostanjevico šele ob 17.30. Izgubili bodo 12 ur za en sam opravke, če ne bo spremenjen sedanji vozni red. Upoštevati bi morali, da so nekateri ljudje tudi po 10 km oddaljeni od Kršaja in Kostanjevice in da jih čaka še dolgo pešačenje.

Nujno je torej potrebna nova avtobusna zveza z odhodom iz Krškega ob 10. ali 10.30. Pričakujemo, da bo občinska skupščina ukrenila vse potrebno, da bo naš predel dobil boljše zveze.

JOZE SKETA

Novo vodstvo mladih

Na skupni seji sekretariata ZK, izvršnega odbora sindikalne podružnice in mladinske organizacije so v tovarni papirja izvolili nov sekretariat ZMS. Dosedanje delo mladinske organizacije ni bilo zadovoljivo, zato so na skupni seji sklenili, da ji bosta pomagala sekretariat ZK, izvršnega odbora sindikata. Za predsednika mladinske organizacije je bil izvoljen Milan Malner.

PAVEK

Za otroško varstvo skrbi TIS

Občinska skupščina je sklenila, da v Krškem ne bodo ustanovili posebne skupnosti za urejanje otroškega varstva. To nalogo je prevzela temeljna izobraževalna skupnost, pri kateri že obstoji komisija za varstvo otrok.

Najnovejši podatek

V krški občini so prešteli vsa kmečka gospodarstva in kmečke zavarovalnice. Izključno kmečkih gospodarstev imajo 2570, zavarovalcev pa 7979. Posestev, kjer je gospodar zaposlen, niso upoštevali.

Konec meseca zbori občanov

Zadnje dni februarja se bodo v krški občini začeli zbori volivcev. Do takrat bo pripravljen predlog proračuna za tekoče leto. Na zborih bodo pretrgali tudi odloke o prispevkih in davkih.

V internatu 169 dijakov

V dijaškem domu v Krškem je 169 dijakov. Leta 1963 jih je bilo komaj 80, z razvojem tehniške srednje šole pa se je povečala tudi ta ustanova. Za internat so pridobili prostore nekdanjega zdravstvenega doma in ga tako razširili.

KRŠKE NOVICE

■ VOZNIŠKA DOVOLJENJA BODO ZAMENJALI. Občinska skupščina bo s 15. februarjem začela podajati voziška dovoljenja. Hkrati bo izdajala nova dovoljenja vsem tistim, ki jim je veljavnost dosedanjih dovoljenj potekla: vozačem traktorjev in vsem amaterjem, ki imajo dovoljenja za poklicne vožnje. Zamenjavanje in podajanje dovoljenj bo trajalo do 15. marca, vendar samo pri občinski skupščini v Krškem. Na Sezonem bodo urejali voziška dovoljenja do 15. februarja, v Brezistanici 19. februarja, v Kostanjevici in Podbočju 21. februarja, v tovarni papirja pa 22. februarja.

■ CENE V POČITNIŠKEM DOMU NESPREMENJENE. Upravni odbor počitniške skupnosti je analiziral finančno stanje počitniškega doma v Poreču. Lanskoletni uspehi so zadovoljivi, zato so sklenili, da letos cene penzionov ne bodo spreminjali. Cena za enodnevno letovanje v Materadi bo 2.300 S

din. V to ceno je vključena še tudi turistična taksa. Ostanek lanskoletnega dohodka, ki so ga ustvarili z inozemskim turizmom, bodo porabili za povečanje kopalnice, za ureditev športnih naprav in nakup športnih rekvizitov.

■ PODRUŽNICA UPKOJENCEV bo organizirala v marcu simski izlet v Planico. Udeleženci si bodo tam lahko ogledali smučarske skakalne tekmice. Vsak upokojenec bo sam prispeval 25 Ndin, razliko pa bo prispevalo društvo. Izlet bo trajal en dan.

Pred volitvami v skupščino SZ

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze v Krškem se je 5. februarja sestel s šestimi člani komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Novo mesto. Razpravljali so o novih predpisih za zavarovanje kmetov in o pripravi na volitve v skupščino SZ tam, kjer se dosedanjim članom izteka mandat. Volitve bodo imele v Podbočju, v Kostanjevici in na Raki.

Analiza učnih uspehov

Za danes je v Krškem napovedana seja odbora temeljne izobraževalne skupnosti. Razpravljali bodo o učnih uspehih v prvem polletju, potrdili bodo zaključni račun TIS za leto 1967 in sklenili o začasnem financiranju v prvih mesecih letos. Razen tega bodo obravnavali merila za delitev sredstev v letu 1968 in pravilnik o študentskem kreditiranju študentov.

Vodovod na Drnovem?

Občani z Drnovskega se močno zavzemajo za vodovod. Načrte zanj je pripravil zavod za komunalno dejavnost, kajti ta vodovod naj bi pozneje napajal tudi Kostanjevico. Vaščani torej ne morejo začeti na svojo roko, čeravno stoji vas komaj kilometer od črpalnice. Nekoliko bodo morali še počakati, da se bo oskrba z vodo načrtno uredila za vse območje.

Devet turističnih območij

V urbanističnem programu za občino Krško so načrtane meje devetih turističnih območij. Sem sodi ožje območje kostanjeviškega in brestanjskega gradu, okolica gradu v Leskovcu, arheološko-zgodovinsko področje Drnovskega, okolica starega gradu v Podbočju, razvaline gradu v Krškem, področje na priključkih lokalnih cest na cesto Ljubljana—Zagreb pri Drnovem in pri Smledniku ter ožji okoliš planinskega doma in Srebrnega parka na Bohorju.

Nerešeno cigansko vprašanje

Komisija, ki jo je občinska skupščina imenovala za reševanje ciganskega vprašanja, še vedno dela. Ponovno preučuje, kako bi nastanili ciganske družine, ker je med ljudmi velik odpor do naseljevanja po vaseh. Sklep skupščine je bil, da je treba Cigane vključiti v družbeno skupnost, pri tem pa upoštevati pravice in dolžnosti, ki jih imajo kot občani Zagotoviti bi jim morali najosnovnejše življenjske pogoje. Dodelitev zemljišča in zasilnega prostora za bivanje še ni dovolj. Odraslim za delo sposobnim Ciganom naj bi omogočili zaposlitev, otrokom pa šolanje.

Zabavne prireditve upokojencev

Na željo upokojencev iz Zdoi in Dolenje vasi pripravljata krška podružnica dve družabni prireditvi. Vsak član bo prispeval po deset novih dinarjev. Upokojenci iz mesta Krškega pa so se odločili za družabno srečanje v juniju, ko bodo imeli občni zbor.

v. n.

Veterinarska predavanja po vaseh

Veterinar Alojz Mihev bo imel v kratkem po vaseh vrsto predavanj o prvi pomoči živali. V Drosanju je bilo prvo predavanje že včeraj, jutri bo v Gabrijelah, 20. februarja bo na Bučki, 23. na Primozu, 29. na Studencu, 1. marca v Sentišču in 4. marca v Zabukovju. Občinska konferenca SZDL je poverila predsedniku in tajniku krajevnih organizacij, da poskrbijo za dovolj velik obisk.

Vabilo staršem

TVD Partizan iz Sevnice vabi starše, naj pošljajo svoje otroke vseh starosti k izvenšolski telovadbi, ki se vrši v novi, moderni telovadnici »Partizana« po objavljenem urniku in pod vodstvom strokovno usposobljenih vodnikov. Otroci bodo pod stalnim zdravstvenim nadzorstvom.

UPRAVA

Breg: Največ o vaših poteh

Na zboru občanov na Bregu v soboto, 6. januarja, so po poročilu predsednika krajevnih skupnosti Leopolda Vebra prisotni največ govorili o nujnosti popravila vaških poti. Ljudje zanje ne zmorejo vseh stroškov, zato bi bilo prav, da bi več pomagali tudi gozdarji, ki gospodarijo z gozdovi na tem območju.

Na Bregu imajo tudi že ustanovljen gradbeni odbor za vodovod. Dovolj močan izvir je v neposredni bližini kraja, predračun stroškov pa je razmeroma visok. Ker bo tudi železniška postaja potrebovala vodo, bi bilo mogoče skupno z njo in s sodelovanjem občanov delno zmanjšati stroške.

S. Sk.

Pred občinskimi zbori RK

Na občinskem odboru Rdečega križa je bilo sklenjeno, naj bi imele osnovne organizacije občne zbornice v februarju. Na njih bodo obravnavali predvsem letošnje krvodajalsko akcijo in predavanja šole za življenje. Občinski zbori bodo potekali po naslednjem redu: 11. februarja v Boštanju, 18. v Loki in predvidoma tudi v Sevnici, 25. februarja na Studencu in 28. februarja na Bianci. Datum občinskih zborov v Krme-lju, Sentišču in Tržišču bodo določili tamkajšnji aktivisti RK.

Letos bo urejena Klavniška ulica

V začetku februarja je bila sklenjena pogodba, po kateri bo Splošna vodna skupnost Dolenjske uredila strugo Drosanjskega potoka v Klavniški ulici. V ta namen je bilo predhodno izdelanih več različnih rešitev, od katerih bi najcenejša veljala 27 milijonov starih dinarjev. Del denarja je že zagotovljen v cestnem skladu in občinskem proračunu, vedno pa ga bo prispevala republiška vodna skupnost, ki dobiva od zemljišč enoodstotni prispevek od katastrskega dohodka. Prihodnje leto bo pri regulaciji na vrsti Biančica.

Matijev sejem

Letošnji Matijev sejem bo na Bučki 24. februarja 1963.

Del Sevnice, zgrajen v zadnjem času. — (Foto: Legan)

Sevnica — dolga vas ali mesto?

Zasebno gradnjo je treba spraviti v razumne meje, več denarja pa usmeriti v vrstno in blokovno gradnjo

Priznamo ali ne: nov sistem stanovanjske izgradnje pospešuje gradnjo zasebnih hiš, zapostavlja pa gradnjo večjih stanovanjskih zgradb. Na hitro je kazalo, da je zasebna stanovanjska gradnja cenejša iz več znanih vzrokov in težko je bilo po podjetjih prepričati samoupravne organe, ko so odločali o denarju. Če so ga oročili pri banki, so namreč z razmeroma malo denarja prišli do precej stanovanj.

V dveh letih, odkar so bili ukinjeni stanovanjski skladi pri občinah, so v sevniki občini zgradili razmeroma malo družbenih stanovanj, ki so ponavadi v blokih. Sčasoma so odgovorni spoznali, da je »sprostitve« dvorezen nož. Največje naselje v občini — Sevnica se je raztegnilo v

dolgo naselbino, ki ima razmeroma majhno gostoto prebivalstva.

Računi so hitro pokazali, da močno razvejane komunalne naprave, na katere graditelj sprva niti dosti ne misli, močno podražijo stanovanja, komunalcem pa povzročajo obilo preglavic. Zna-

no je, da je vrstina in blokovna gradnja občutno cenejša povsod v svetu, zato tudi mi ne moremo biti izjema. V mestnih središčih pa bi bilo konec koncev treba graditi večje zgradbe, četudi bi bile dražje, ker so to zahteve urbanističnega načrtovanja.

In še nekaj je treba opozoriti: občina mora še vedno skrbeti za stanovanja občanov, toda kje naj vzame denar, če stanovanjskih skladov ni več?

Pojavilo so se zahteve, da je treba zavezati podivjano »sprostitve«, če hočemo imeti smotrno urejena naselja. Po vrsti posvetovanj je bil pred kratkim v Sevnici ustanovljen koordinacijski odbor, ki bo načrtno usmerjal stanovanjsko izgradnjo. Po priporočilih tega odbora naj bi se ravnala podjetja, ki naj bi denar oročala pri bankah in ga usmerjala v gradnjo blokov in vrstnih hiš.

M. L.

Zbori kmečkih zavarovancev

V teh dneh so v glavnem že bili v sevniki občinski zbori kmečkih zavarovancev. Te zbornice je sklical komunalni zavod za socialno zavarovanje Celje z namenom, da bi na njih razpravljali o vseh aktih, ki urejajo pravice in obveznosti kmečkih zavarovancev.

Po predvidevanjih naj bi se v letošnjem letu stopnje oziroma prispevki za zdravstveno zavarovanje kmetov nekoliko zvišali, in sicer je predvideno, da bi pavšalni znesek na posameznega kmeta zvišali od 130 na 200 novih din, medtem ko se prispevek, ki je predpisan v odstotku od katastrskega do-

hodka, ne bi bistveno spremenil. Da ne bi bila taka nesorazmerja med prispevki kmetov in tistimi, ki so poleg obdelovanja zemljišča še v delovnem razmerju, je predvideno, naj bi tudi slednji plačevali določen odstotek od katastrskega dohodka za zdravstveno zavarovanje kmetov. Sklad za zdravstveno zavarovanje kmetov pri celjskem komunalnem zavodu je deficiten, zato je nujno najti še dodatni vir tega sklada.

Blanča: bo blok pravočasno zgrajen?

Odkar so na zadnjem sestanku investitorjev predlagali, naj bi imel stanovanjski blok v Bianci eno stanovanje več, bo stavba stala 24 milijonov starih dinarjev. Zdal je zagotovljenih dobrih 12 milijonov, občinska skupščina pa je na zadnji seji v ta namen določila tudi kupnino stanovanja zdravstvenega doma. Kljub temu bo še vedno manjkalo nekaj milijonov za udeležbo pri posojilu banke. Upajo, da bodo ta znesek pravočasno dobili, da bo blok lahko dokončan še pred začetkom novega šolskega leta.

Šentjanska šola je dobila kinoaparaturu

Pred kratkim je sevnika delavska univerza prepustila osnovni šoli v Sentišču aparaturo za vrtenje ozkotračnega filma. Šola jo bo uporabljala za pouk, organizirala pa pa bo tudi celovečerne kinopredstave v Sentišču in Tržišču. Ljudje iz sosednjih večjih krajev želijo, da bi potujoči kino kdaj pa kdaj obiskal tudi nje.

SEVNIŠKI PABERKI

NOREN POZIV NI ZALEGEL. Na sevniki kmetijski šoli je tudi v februarju ostala večina klopri praznih. Delavska univerza je bila zaradi slabega obiska prisiljena šolo zapreti, kar je gotovo korak nazaj. Vodja DU Mila Tomšič pravi, da bo delavska univerza s šolo spet poskušala proti koncu letošnje jeseni.

PRESEKNOVA PROSLAVA. Sevnika Svoboda je v petek zvečer, 9. februarja, v domu Partizana priredila proslavo slovenskega kulturnega praznika. Poleg učenec osnovne šole so nastopili tudi prvi domačega pevkega zbora, književnika Jože Šmit in Milan Guček pa sta zbranim brala svoja dela.

VLOMILCU SO NA SLEDI. Zadnje dni januarja je neznanec vlozil v stanovanjski blok in tov. Zavrtniku odnesel mašico, stanine in mesa v vrednosti čez 150.000 starih dinarjev. Še prej je vlomil v dve

kleti v istem bloku, vendar je tam razveljavil plen pustil in odšel z bogatimi. Milica že ima sledi, išče pa se več dokazov.

ZAKAJ ŽELEZNICARJI NOČEJO KAZNOVATI? 3 lanskih letov na železniskih prelatih, od teh večina v Sevnici, je krut opomin, da je treba nekaj ukreniti. Opaziti je, da posebne delavci sevnških podjetij velikokrat v naglici prečkajo železniške prelate, čeprav so zapornice spuščene. Železnice imajo bloke za mandatno kaznovanje, vendar jih iz nerazumljivih razlogov premalo uporabljajo.

ZBORI VOLIVCEV V SEVNICI IN KRME-LJU. Jutri zvečer ob 18. uri bosta zbornice volivcev v Sevnici in Krme-lju. Na obeh zborih bodo razpravljali o odloku o uvedbi prispevka za uporabo mestnega zemljišča in odloku o prispevkih in davkih občanov. V Sevnici bo zbor volivcev tudi za naselje Šmarje, ki tvori s Sevnico zaključeno celoto.

PODRAŽITEV KRUHA V KRME-LJU. Pek Martin Kočvar v Krme-lju se je odločil, da bo staro peč predelal na parno ogrevanje. Zaradi teh del bodo kruh vozili iz Mokronoga. Cena kruha se bo zvišala: Kilogram črnega kruha bo stal 1,45 din, beloga pa 2,05 din.

Cesto Primštal — Kal je treba dograditi

Tovariši uredniki!

Ze desetletja si prizadevamo, da bi zgradili primerne poti do naših naselij, ki so zdaj odrezana od sveta. Vendar vedno zmanjka denarja. Tako je tudi s cesto Primštal—Kladje—Kal.

Leta 1959 se nam je delno posrečilo pridobiti takratno gozdarsko poslovno zvezo, ki je pričela graditi to cesto, ki olajšuje dostop do 1500 ha družbenih gozdov. V času reorganizacij kmetijstva in gozdarstva smo z gradnjo ceste nekaj časa še nadaljevali, ko pa je gozdove prevzelo GG Brežice, se je ustavilo. Spremenjene terase so povzročile, da je bil del že zgrajene ceste celo uničen. Iz gozdne sklada je bilo za omenjeno cesto porabljenih 13 milijonov Sdin, zdaj pa vse skupaj stoji.

Maja 1964 je posebna komisija pregledala stanje in ugotovila, da je treba gradnjo nujno nadaljevati, vendar naj bi zaradi pomanjkanja denarja eno leto počakali. Ob tej priložnosti je bila naložena skrb gozdnemu obratu za finančna sredstva, GG Brežice pa naj bi preskrbelo predračun za dograditev ceste. Dogovorjeno je bilo, naj bi cesto gradili v dveh etapah: v letu 1965 zemeljska dela, leto kasneje pa še drugo.

Znano nam je, da se je sevnika občinska skupščina zanimala za uresničitev načrta, vendar je že predvidevali denar ob ukinitvi okrajev nenadoma izgini.

Tako je ostalo pri starem. Kmetje, ki s tega območja

sodelujejo z GG Brežice, sprašujejo, zakaj dogovori ne veljajo za obe strani. Ker je cesta velikega pomena, so prebivalci tega dela občine prispevali za cesto čez 800.000 Sdin, razen tega pa opravili čez 4000 ur prostovoljnega dela. Ze pred začetkom del je bilo zbrano nad 200 kub. m lesa. Pripominjamo tudi, da bi se dal predračun, ki ga je predložilo GG Brežice, precej znižati, če upoštevamo pripravljenost vaščanov. Na mesto 35 milijonov bi po našem zadostovalo za dograditev ceste do Kladja še dva milijona, za gradnjo odcepa proti Kalu pa tri.

Se enkrat poudarjamo, da cesta ni pomembna samo za naše vaščane in kolarje, marveč tudi za povezavo Miren-ske doline z Radečami, Zagorjem in Litijo.

VINKO ZUPAN, predsednik gradbenega odbora

Nova dimnikarska tarifa

Danes je v Skupščinskem Dolenjskem listu, ki je posebna priloga našega tednika, objavljen novi cenik o najvišjih tarifah za dimnikarske storitve, ki velja za občino Sevnica od dneva, ko je dala občinska skupščina Sevnica nanj svoje soglasje, to je od 1. februarja letos.

Občani naj bi se z novimi cenami podrobno seznanili, da ne bi bilo več nesporazumov z dimnikarji.

Šola za starše in šola za življenje

Vrsta kvalitetnih predavanj v okviru šole za starše in šole za življenje bo obogatila vaše poznavanje življenjskih vprašanj

Zelo prizadevna komisija za družbeno aktivnost žena pri občinski konferenci SZDL v Sevnici bo v februarju pripravila vrsto poučnih predavanj v sevniki osnovni šoli.

Prvo predavanje je bilo že včeraj, druga pa bodo po naslednjem vrstnem redu: 19. februarja bo ob 17.30 v osnovni šoli govoril prof. Jože Valentincič o vzgoji otrok v šolski dobi, 26. februarja bo prof. Franc Demšar predaval v razvoju otroka in spolni

vzgoji, 29. februarja bo Jože Petančič govoril o tem, kako naj se otrok uči.

Razpaslo se je hazarderstvo

V sevniki občini ugotavljajo, da se je zadnje čase močno razširilo hazarderstvo, predvsem igranje kart za denar. Število primerov se je občutno povečalo, posebno znana pa je po tem postala malo odmaknjena gostilna Karla Aliča z Brezovega. Znan je primer, ko je nedolgo tega železnikar še isti dan, ko je prejel plačo, zaslužek do zadnjega dinarja zapravil pri kartah. Kazni so verjetno prenižane, saj je ugotovljeno, da se s hazarderstvom ukvarjajo vedno isti ljudje, ki si obetajo od tega lahek zaslužek. Za to pa je posebno primerna igra »ferbela«.

Seminar za predsednike SP in DS

V petek in soboto, 9. in 10. februarja, je občinski sindikalni svet v gasilskem domu v Sevnici priredil seminar za predsednike sindikalnih podružnic in delavskih svetov. Program je obsegal več področij: vlogo in mesto sindikata v samoupravljanju, presojo zaključnega računa z družbenoekonomskih vidikov, reelekcijo in zakonodajo s področja delovnih odnosov in poslovanja podjetij.

Načrtnost pri varstvu pred nesrečami

Občinski štab za varstvo pred nesrečami je na drugi seji sklenil, da je treba v januarju in februarju sestaviti strokovni program službe, delavska univerza pa je dolžna prevzeti organizacijo tečaja. Pri obravnavanju predračuna za leto 1968, ki je precej večji kot lani, so zbrani menili, da je potrebno nabaviti enotno opremo ter zagotoviti odplačevanje po obrokli. Svetu za gospodarstvo in finance je bilo sporočeno, naj predložijo proračun v oštoli sprejme, ker je delovanje štaba pomembno za varnost ljudi in premoženja. T. K.

DROBNE IZ TRŽIŠČA

ZBOROVANJE VSEH KMEČKIH ZAVAROVANCEV je sklical komunalni zavod za socialno zavarovanje Celje za območje krajevnega urada Tržišče v petek, 9. februarja ob 15.30 v šoli v Tržišču. Kmetovalci iz Tržišča in Telč naj se udeležijo tega zborovanja, da se seznajajo s stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov.

LOVSKA DRUŽINA TRŽIŠČE je ocenila in povrnila škodo vsem kmetovalcem, katerim je divjad napravila škodo in so imeli poljske pridelke zavarovane. Med njimi je bil tudi Vinko Virant iz Polja pri Tržišču, kateremu srne vsako leto uničijo ajdo. Virant se je dnoom lovške družine zahvalil za povračilo škode.

Z OBNOVO VINOGRADOV so začeli intenzivno na območju

vsega Malkovca. Letos je bilo ugodno vreme, kmetovalci — vinogradniki pa so dobro prodali svoje pridelke. Trsnih cepčev letos baje ne bo zmanjkalo, saj jih ima obrat Hmeljnik na Malkovcu dovolj v zalogi iz domačih sort cepčev.

DOBREGA IN PRISTNEGA CVICKA MANJKA tudi v tržiških gostilnah. Vsi gostilničarji po večini nabavljajo vino v Beli krajini, Vlodini ali pa Vipavi, domače vino pa odvažajo drugam.

DOBRE PITNE VODE primanjkuje vaščanom Slančevega vrha in Malkovca. Domačije na tem območju imajo le zajetje s krapnico. Vodovod bodo pričeli graditi, brž ko bo seznanil inšpektor povedal, da je voda dobra.

UL

Zadrugo bolj približati kmetu

Občinski komite ZK: »Pripraviti je treba izčrpno poročilo o stanju zadruga!«

Prejšnji teden je občinski komite Zveze komunistov v Trebnjem na razširjeni seji med drugim obravnaval tudi trenutno stanje v Kmetijski zadrugi Trebnje. Direktor zadruga je zbranim razložil težave, v katerih se je znašla ta gospodarska organizacija zaradi padca cen živine, nepravilnosti pri odkupu krompirja ter velikih letnih odplačil in obrestih od naložb v kmetijstvu. V zaključnem računu za leto 1967 je pričakovati slab finančni obračun.

Odbornikom so naročili »Občana«

V Trebnjem so odbornikom in svetom krajevnih skupnosti naročili glasilo »Občana«, ki obširno obravnava področje krajevnih samouprave. Za ta način izobraževanja bo občina kot članica pogodbenih skupnosti »Občana« porabila pol milijona starih dinarjev na leto. Redakcija obljublja večji obseg glasila, za katerega se bo letna naročnina povečala od sedanjih 5000 Sdin na 8500 Sdin.

Obisk člana CK ZKS

7. februarja je obiskal občinski komite ZK v Trebnjem član centralnega komiteja ZK Slovenije Anton Preložnik. Skupaj z nekaterimi člani občinskega komiteja je obiskal tudi krajevni organizacijo na Mirni in v Sentrupertu ter se v vodstvu pogovarjal o delu v krajevnih organizacijah.

Drugi člani komiteja so menili, da se zadruga premalo zanima za pospeševanje celotnega kmetijstva v občini. To so zatrjevali na podlagi ugotovitev z različnih sestankov po vaseh. Bilo je tudi rečeno, da je treba zadrugo bolj približati kmetovalcem, ker bi s tem najbolj pobijali govorice, češ da naj bi kmetje sami ustanavljali zadruga.

Komite je na koncu sklenil, da je treba pripraviti izčrpno poročilo o trenutnem stanju. Glede letošnjih davčnih obveznosti kmetovalcev so člani komiteja menili, da jih zaradi znanih vzrokov letos ne bi smeli povečati.

Pogovor na dvorišču DANE na Mirni. Direktor Alojz Krhin razlaga podpredsedniku izvršnega sveta dr. Francu Hočevarju (tretji z leve) razvoj podjetja. (Foto: M. Legan)

Dr. Hočevar obiskal Trebnje in Mirno

Sobotni pogovor se je sukal največ okoli šolstva in projekta tovarne za predelavo krompirja

V spremstvu poslancev Francija Kolarja in Marjana Jenka, je v soboto, 10. februarja, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije dr. France Hočevar obiskal Trebnje in Mirno. Razgovora so se udeležili tudi predsednik OBS Ciril Pevec, tajnik občinske uprave Jože Godnjavec, sekretar občinskega komiteja ZK Roman Ogrin, predsednik občinske konference SZDL Slavko Kržan, predsednik občinskega sindikalnega sveta Tone Gole in načelnik za gospodarstvo Jože Kastelic.

Ciril Pevec je podpredsedniku IS razložil trenutno gospodarsko stanje v občini in se še posebej zadržal pri programu izgradnje obrata za predelavo krompirja v krompirjevo moko in kosmiče. Dr.

Hočevar je pozdravil zamisel, ki je po njegovem eden najpomembnejših projektov Dolenjske, hkrati pa primer, kako je treba organsko povezovati kmetijstvo in industrijo. Menil je, da je treba

stvari raziskovati še naprej in iskati primerne investitorje. Sporočil je, da bo v kratkem Dolenjsko obiskal predsednik IS Stane Kavčič, katerega naj bi seznanili z zamisljo, ki je pomembna za vso ožjo Dolenjsko.

V nadaljevanju je podpredsednik IS razložil nekatere osnove politike izvršnega sveta Slovenije, ki je zaradi doslednosti in trdnosti žela odobranje med ljudmi. Dalj časa je tekla razprava o davčni politiki in občinskem proračunu. Predstavniki občine so podpredsednika seznanili s težavami, ki nastajajo zaradi različnih davčnih obremenitev med občinami, in so pri tem opozorili na potrebo po večji vlogi republiških organov.

Po obisku v KEMOOPREMI, Modnih oblačilih in Tovarni rastlinskih specialitet DANI na Mirni, kjer se je dr. Hočevar živo zanimal za proizvodnjo, načrte in težave,

se je nadaljeval pogovor o družbenih službah.

»V veliko dobro vam je treba šteti zbiranje krajevnega samoprispevka za šolstvo. To vam bo omogočilo, da boste lažje dobili denar, ki za mirensko šolo še manjka,« je dejal po tem, ko je bil seznanjen, da za mirensko šolo, ki bo veljala 285 milijonov Sdin, manjka še vedno 90 milijonov. Opozoril je na pritisk tudi iz drugih krajev Slovenije ter priporočal potrkati na vrata republiške izobraževalne skupnosti. Ob tej priložnosti je bil dogovorjen sestanek pri zastopnikih republiške izobraževalne skupnosti, kjer bodo poskušali rešiti to zadevo, tako da bodo z gradnjo mirenske šole lahko čimprej začeli. Dr. Hočevar se je zanimal tudi za dejavnost družbeno-političnih organizacij v občini.

V soboto o idejnosti pouka

V soboto, 17. februarja, bo prosvetnim delavcem iz vse občine v trebanjski osnovni šoli predaval o idejnosti pouka Slavko Podmenik, predavatelj visoke šole za politične vede. Predavanje šteje v sklop prizadevanj za doseganje večje idejnosti pouka, ki je po mnenju vodstev družbeno-političnih organizacij zadnja leta precej popustila.

Bo godba ostala brez kapelnika?

Malokateri kraj tako velik kot Trebnje se lahko ponaša s tako godbo na pihala, kot jo imajo Trebanjci. Veliko zaslug za to ima vodja godbe Jože Tršar, ki je zadnja leta pritegnil veliko mladih godbenikov, kupljenih pa je bilo precej novih instrumentov in nove uniforme. Žal pa se je pred kratkim odločil, da bo zapustil Trebnje in v Kidričevem prevzel tovarniško godbo. Svet Svobod in kulturnih društev je trenutno v veliki stiski, kaj naj ukrene, da se bo godba obdržala.

Nekajkrat bi povečali proizvodnjo, če...

Tovarna nalivnih peres, patentnih svinčnikov in plastične embalaže EMI na Mirni se je lani preusmerila predvsem na izdelovanje plastične embalaže, ker je na tržišču nalivnih peres prehuda konkurenca. Podjetje ima prav ta čas priložnost, da proizvodnjo močno poveča, celo na vrednost pol milijarde. To je precej več kot do sedaj, vendar bi podjetje potrebovalo okoli 50 milijonov starih dinarjev za nakup strojev. Žal podjetje tega denarja nima, posojilo pa je težko dobiti.

Povezavo proti Karteljevemu želijo

»Radi bi boljše povezavo proti Karteljevemu in Novemu mestu. Cesta Ornuška vas-Karteljevo je bila trasirana že pred vojno, pa je še sedaj ni,« je sporočil žele ljudi s Trebelnega in okolice odbornik Karel Ribič. Dobil je odgovor, da je treba pozabiti na stare obljube in da naj ljudje ne gledajo v predsedstvu občinske skupščine nekoga, ki po potrebi deli skupen denar. Treba se bo povezati s sosednjo krajevno skupnostjo v novomeški občini, če bodo ljudje hoteli, da bodo želje uresničene. Brez lastnega prispevka ne bo nič, taka so zdaj načela.

»Pokaži, kaj znaš« v Veliki Loki

V nedeljo so mladinci iz Velike Loke organizirali v dvorani Zadrugnega doma lepo uspešno prireditev »Pokaži, kaj znaš«. Nastopili so narodni ansambli, pevci narodne glasbe, pevci popevk, recitatorji in beat ansambli. Za to prireditev je bilo mnogo zanimanja posebno med mladimi, saj so nastopili predvsem mladi tekmovalci. Prvo nagrado je komisija dodelila recitatorjem Zupancičev »Dume« iz Trebnjega, občinstvo v dvorani pa je bilo najbolj navdušeno nad ansambлом »Fantje iz Podbrnek«. Tudi mlajši tekmovalci so navdušili občinstvo.

Prireditev je lepo uspela. Trebanjski mladinci so z dobro organizacijo ponovili svoj uspeh. m. s.

Udeležite se zborov volivcev!

V nedeljo in ponedeljek bodo v 14 krajih občine zbori volivcev, na katerih bodo obravnavali odlok o prispevkih in davkih, proračun občine za letošnje leto ter razvoj občine za leto 1968. Pri sodelovanju bo predložen tudi ključni račun krajevnega samoprispevka za šolstvo, zadnja točka pa bodo vprašanja in odgovori. Zbori bodo za območja krajevnih skupnosti po naslednjem vrstnem redu:

Nedelja, 18. februarja:
Veliki Gaber ob 7.30 v osnovni šoli
Sela-Sumberk ob 7.30 v osnovni šoli
Sentlovrenc ob 7.30 v osnovni šoli
Dobrič, Svetinje ob 7.30 v zadrugnem domu v Dobriču
Sentrupert ob 7.30 na mlekarno
Trebelno ob 7.30 v zadrugnem domu
Catež ob 7.30 v osnovni šoli
Ponedeljek, 19. februarja:
Trebnje, Stetan ob 18. uri v kino dvorani v Trebnjem

Mirna ob 18. uri v domu Svobode
Dol. Nemška vas ob 18. uri v osnovni šoli
Mokronog ob 18. uri v domu Svobode

Velika Loka ob 18. uri v zadrugnem domu
Knežja vas ob 18. uri v osnovni šoli
Rače selo ob 18. uri v galskem domu.

Še enkrat: s prstom kažejo nanje...

Odgovor predsednika krajevnih skupnosti Velika Loka

Zelim, da je javnost o problemu, ki ga je opisala nekdanja tajnica mladinskega aktiva z Velike Loke, pravilno seznanjena.

Nedoigo tega sem bil tudi sam član tega aktiva, zato so se svede primerjave o nekdanjem in sedanjem delovanju aktiva. Mlajši so od nas podedovali inventar, še zdaleč pa niso prevzeli našega vedenja na mladinskih sestankih. Prav to pa je bilo jabolko spora, o katerem smo govorili tudi na letni konferenci SZDL 15. decem-

bra. Konferenci je prisostvoval tudi sedanjí predsednik mladinskega aktiva.

Mladinski aktiv ne more trditi, da mu nismo nudili pomoči. Predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij so večkrat šeleli prisostvovati sestankom, vendar se je mladina zbirala le bolj »internoe« in za zatemnjenimi okni. Mladinski aktiv išče pravico in mesto med družbeno-političnimi organizacijami, toda vprašanje je, kdo ji to pravico krati in in kdo ji odreja mesto. Zavedati se je treba, da ni prav brez dolžnosti in obveznosti.

Na očitke o dvorani je treba povedati, da jo upravlja prosvetno društvo, višino odškodnine pa je določil občni zbor društva 31. januarja 1965. Plačilo 5000 starih dinarjev od veselilne prireditve ni prevelika, marveč prej premajhna odškodnina, saj mora društvo velikokrat izgubo doplačati iz društvene denarja.

Soba, ki je namenjena tudi za osebno garderobo igralcev, se je res nekdanj imenovala mladinska soba. Pred vsako uporabo pa je bilo treba iskati mladina, ki je nosil ključ s seboj. Prosvetno društvo je naredilo red tako, da je sobo, ki je dovolj vel-

ka, namenilo tudi drugim organizacijam, ključ pa je dostopen vsaki organizaciji in ob vsakem času. Kraj nima toliko organizacij, da se ne bi mogel narediti pamenten razpored.

Ne nameravam blatiti mladinske organizacije, marveč jo želim podpirati pri njeni dejavnosti, seveda taki, ki bo na pravi poti. Tedaj bo odveč tudi bojazen, da se bo mladina »pohujšala«.

JOZE KLEMENCIC

Sentrupert: ključ delitve ni najbolj primeren

Te dni so imeli sestanke vsi sveti krajevnih skupnosti. Na njih so obravnavali letošnje potrebe po občinski pomoči. V Sentrupertu so poudarjali, da dosedanji ključ delitve, ki upošteva razen števila prebivalcev in števila vasi tudi javno razsvetljavo, ni najbolj primeren.

Kraji, kjer nimajo javne razsvetljave, dobijo precej manj denara. Po njihovem bi bilo treba bolj upoštevati potrebe in pripravljenost ljudi, ki so voljni pomagati s prostovoljnimi delom in prispevki.

SPREJEMA
IN ODDAJA
VASE ŽELJE

TREBANJSKE NOVICE

Koliko bo denarja za organizacije in društva

V nedeljo, 11. februarja, je bilo v Trebnjem posvetovalje s predstavniki družbeno-političnih organizacij, občinskih zvez in društev o letošnji dotaciji iz občinskega proračuna. Ker je proračun letos dobil nove odjemalce, še bolj primanjkuje denarja. Predsedstvo OBS meni, da bo treba v prihodnje občinsko pomoč porabiti zgolj za dejavnost in ne za druge manj potrebne izdatke. Družbeno-politične organizacije

bodo po osnutku dobile skoraj toliko kot lani, nekatere občinske zveze pa kljub stiski nekoliko več kot prej. Več bosta dobili občinska zveza za telesno kulturo in občinska zveza prosvetno-kulturnih organizacij, vendar jima bo pomoč med letom zmanjšana, če ne bosta imeli predvidene dejavnosti. V proračunu bo spet taborniška organizacija Sive jelše, ki ima za letos v načrtu lep program.

Borci Rudnika-Šalke vasi pred novimi nalogami

Na nedavni letni konferenci krajevne organizacije ZZZB NOV, ZVVI in ZROP Rudnik-Šalka vasi, ki vključuje člane Rudnika, Šalke vasi, Klinje vasi, Zeljn, Cvišlarjev in Oneka in šteje 253 članov, so kritično obravnavali dosedanje delo in govorili o prihodnjih nalogah. Zavzemali so se za obujanje tradicije NOV, organizacijo raznih prireditvev, vprašanje splošne narodne obrambe. Zavzemali so se tudi za ureditev odcepa na Roški cesti v bližini Rudarskega doma proti novemu kočevskemu pokopališču, saj bi se pot tako skrajšala in ne bi uporabljali več poti skozi Kočevje. Na konferenci so izvolili nov odbor: za predsednika je bil izvoljen Nace Kamšek, za tajnika Justina Sovre, za blagajnika pa Janjo Vidič. D. V.

Letna konferenca ZZZB v Livoldu

Pred dnevi je bila v Livoldu letna konferenca krajevne organizacije ZZZB NOV. Člani so obravnavali delo organizacije v preteklem letu, ki je bilo zlasti pri reševanju nekaterih nalog dokaj uspešno. Sklenili so, da bodo tudi v prihodnje gojili tovarštvo in skrbeli za družabnost svojih članov. Za predsednika je bil izvoljen Niko Grabrijan, rojak iz Bele krajine. D. V.

60 turističnih kreditov

Lani je zaprosilo za turistični kredit, ki ga porabijo lahko le za urejevanje in opremljanje tujskih sob, okoli 60 občanov. V prvem mesecu letos pa se nadaljnji trije. Največ prošilcev je iz Kočevja, nekaj pa tudi iz okoliških vasi in Obkolpja. Velika večina jih bo uredila turistične sobe že letos. Pristojni organi pa bodo morali urediti tudi evidenco o zasebnih turističnih sobah, predvsem tistih, za katere so dobili občani turistični kredit.

Turistično društvo KOČEVJE

vabi NA REDNI OBČNI ZBOR

ki bo 17. februarja 1968 ob 19. uri v gornjih prostorih hotela Pugled v Kočevju. Na občni zbor so vabljeni vsi člani društva in ostali občani, ki se zanimajo za turistično dejavnost. Upravni odbor

Cene v Kočevju in Ribnici

	(cena v Ndin za kg)	Kočevje	Ribnica
krompir	1,08	1	1
svetle zelje	2,60	2,70	2,70
črna zelje	1,96	1,90	1,90
kisla repa	1,96	1,90	1,90
fižol v zrnju	4,34	4	4
čebula	in 5,43	in 4,80	in 4,80
česen	2,90	2,50	2,50
solata	13	14	14
	4,40	4,60	4,60
	in 7,70	in 7,70	in 7,70
korenje	1,95	2,20	2,20
petelin	6,14	—	—
ohrovt	2,60	—	—
radie	11,10	12	12
črtača	4,30	4,90	4,90
jabolka	1,40	1	1
	in 3,18	in 3,18	in 3,18
hruške	4,35	4,50	4,50
pomaranče	4,20	4,60	4,60
	in 4,80	in 4,80	in 4,80
limone	4,85	5	5
banane	5,50	5,10	5,10
grozdje	5,40	5,90	5,90
ribe	6,15	—	—
jajca	—	—	—
(cena za kos)	0,62	0,60	0,60
	in 0,68	do 0,90	do 0,90

Novo pokopališče padlih borcev

Za njegovo ureditev bodo prispevale delovne organizacije — Slavnostno ga bodo odprli za letošnji občinski praznik

Občinska skupščina Kočevje, občinska konferenca SZDL, občinska zveza združenja borcev NOV, občinski sindikalni svet in občinski komite ZKS so s posebno okrožnico zaprosile vse delovne organizacije v občini, naj bi prispevale denar za ureditev novega partizanskega grobišča na novem pokopališču. Za prispevek so zaprosile še občinsko skupščino in zvezo združenja borcev NOV Slovenije v Ljubljani. Stroški za ureditev novega partizanskega pokopališča bodo znašali 15 do 17 milijonov Sdin.

Zaradi neprimerne lokacije in drugih neurejenih zadev bo namreč treba letos prekopati posmrtno ostanke padlih borcev s pokopališča na Trati na novo pokopališče v Mestnem

logu. Načrte za novo partizansko pokopališče že izdeluje projektirni atelje »Zidarja«. Predvidoma naj bi stal na novem pokopališču primeren spomenik s kostilico ali pa

grobiščem. To pokopališče naj bi bilo slavnostno odprto na letošnji občinski praznik.

Na novo pokopališče bi prekopali 170 padlih borcev, ki so zdaj pokopani na Trati. Tu bi bil tudi spomenik oziroma obeležje 1800 padlim borcem in aktivistom ter drugim žrtvam, ki se jim do danes še nismo primerno oddolžili. Z ureditvijo novega pokopališča padlih borcev pa bo tudi trajnejše rešen problem partizanskega grobišča v Kočevju.

Vsak dan šahovsko tekmovanje

Vrsta tekmovanja za mlade in stare — Klub bo izdelal za vsak mesec urnik tekmovanj

Kočevski šahovski klub organizira za mlade in odrasle vrsto tekmovanj. Svojo dolavnost je še posebno razvil v zadnjem času, ko je dobil še dva vodja za razne prireditve (Zgonca in Ostermana). Vodstvo je izdelalo kar urnik šahovskih tekmovanj in krožkov. Udeležujejo se jih lahko vsi občani od najmlajših do najstarejših, ki se zanimajo za šah.

Urniki šahovskih tekmovanj za drugo polovico februarja je naslednji:

15. II.: od 18.30 do 19.30 — turnir četrtokategorikov;
16. II.: od 18.30 do 19.30 — kvalifikacije starejših in mlajših pionirjev in pionirk za sestavo ekip;
17. II.: od 14.00 do 14.30 — medrazredno prvenstvo šole;
18. II.: od 18.30 do 19.30 — ob 15.00 ekipno tekmovanje med dopolnili in popoldanci (na 10 deskah);
19. II.: od 17.00 do 18.00 — krožek najmlajših, od 18.30 do 19.30 — turnir četrtokategorikov;
20. II.: od 18.30 do 19.30 — brezkatégorijski turnir;
21. II.: od 18.30 do 19.30 — medrazredno prvenstvo šole;
22. II.: od 18.30 do 19.30 — turnir četrtokategorikov;
23. II.: od 18.30 do 19.30 — kvalifikacije pionirjev;
24. II.: od 14.00 do 14.30 — medrazredno prvenstvo šole;
- ob 15.00 — ekipno tekmovanje med najmlajšimi in

starejšimi pionirji (na 10 deskah):

25. II.: od 9.00 — tekmovanje za pokal (starejši pionirji), ob 9.00 tekmovanje za pokal (mlajši pionirji);
 26. II.: od 17.00 do 18.00 — krožek najmlajših, od 18.30 do 19.30 turnir četrtokategorikov;
 27. II.: od 18.30 do 19.30 — turnir brezkatégorikov;
 28. II.: od 18.30 do 19.30 — medrazredno prvenstvo šole;
 29. II.: od 18.30 do 19.30 — turnir četrtokategorikov.
- Vsa tekmovanja bodo v

Matični urad poroča

V januarju sta se v Kočevju poročila dva para. Rodilo se je 8 otrok: 4 deklice in 4 dečki. — Umrla so: Marija Patafta, gospodinja iz Dolge vasi, stara 77 let; Jakob Četinski iz Kočevja, upokojenec, 55 let; Marija Debeljak, upokojenka, Mahovnik 3, 76 let; Marija Kobola, druž. upokojenka iz Salke vasi 93, 84 let; Franc Trebušak, upokojenec iz Kočevja, 65 let; Martin Kotar, upokojenec iz Koblarjev 23, 60 let.

Prijeli sposojevalca avtov

Samo na enem avtu sta povzročila za 6000 Ndin škodo — kradla sta tudi orodje iz šolskih delavnic

Kočevski milničniki so končno prijeli dva mlada zlikavca oziroma sposojevalca avtomobilov in raznih drugih predmetov. To sta 15-letni T. D. in 18-letni M. K., oba, čeprav mlada, že stara znanca milničnikov. Odkrili so ju, ko sta v noči med 24. in 25. januarjem vžigala avto v Rusovi garazi na Ljubljanski cesti.

Pri izpraševanju sta nato milničnikom priznala, da sta si 18. januarja ponoči »posodila« iz garaže avto Marjana Bastarja, se z njim peljala v Novo mesto, Dolenjske Toplice in nazaj proti Kočevju.

Ker nista znala voziti — uporabljala sta le prvo in četrto hitrost — sta avto tako pokvarila, da je na njem za okoli 6000 Ndin škoda.

Novembra lani sta nameravala vzeti avto iz nezaklenjenega Deržkove garaže. Avto sta odklenila s šopom ključev, ki sta jih imela kot kaka izkušena vlomilca s seboj. S pomočjo žice sta ga skušala spraviti v pogon, vendar jima ni uspelo. Iz avta sta vzela očala, vredna 250 Ndin, in jih razdrla.

15. decembra ponoči sta vlomila v tehnično delavnico gimnazije in odnesla razno orodje v skupni vrednosti okoli 400 Ndin. 22. ali 23. decembra ponoči sta »obiskale« tehnično delavnico nove osnovne šole in odnesla za okoli 500 Ndin raznega orodja. Šola tatvine ni prijavila.

Neugotovljenega dne sta odnesla iz šahovske sobe

Avto na svoji strehi

Andrej Merhar iz Prigorice se je 9. februarja ob 5.30 prevrnil z avtom na cesti pri Jasnici. Ko je peljal z okoli 80 km na uro proti Kočevju, ga je začelo na poledeneli cesti zanašati, zapeljal je na desno v snež, se nato prevrnil in obstal na strehi. Na avtu je za okoli 10.000 Ndin škoda. Poškodovan ni bil nihče.

Januarja manj nočnin v hotelu

Domačih nočnin 61 manj, tujih pa 20 več — Med turisti precej lovcev, ki so prišli na lov divjih prašičev

Januarja so zabeležili v hotelu Pugled v Kočevju 723 nočnin, istega meseca lani pa 764 nočnin. Na znižanje so vplivali le domači gostje, ki so letos prenočevali v hotelu samo 590-krat, medtem ko so v istem mesecu lani 651-krat. Število tujih nočnin v januarju pa je poraslo od lanskih 113 na letošnjih 133 (oboje za januar).

Med tujci so januarja letos v hotelu Pugled prenočili največkrat Italijani (67 nočnin), Avstrijci (36 nočnin) in zahodni Nemci (27 nočnin). V istem mesecu lani pa so v hotelu prenočili največkrat Avstrijci (65 nočnin), Italijani (29), zahodni Nemci (16).

Med domačimi in tujimi turisti je precej lovcev, ki so prišli na Kočevsko loviti predvsem divje prašiče.

Zaradi slabšega obiska turistov je imela v januarju tudi prodajalna spominkov zelo majhen promet: v me-

secu dni so iztržili le 91.000 starih dinarjev. Ze v prvih dneh februarja je bil promet nekoliko boljši.

Borci se zavzemajo za mir v svetu

Pred kratkim so se zbrali člani krajevne organizacije ZZZB NOV Črni potok pri Kočevju na svoji sedmi letni konferenci. Pogovarjali so se o delu v preteklem letu in o nalogah, ki jih čakajo v prihodnje.

Krajevna organizacija ZZZB NOV v Črnem potoku je tesno povezana z delom drugih družbeno-političnih organizacij, s katerimi sodeluje v vseh večjih akcijah.

Na letni konferenci so se člani ZZZB NOV pogovarjali tudi o perečih problemih v svetu in se zavzemali za mir, roljubno reševanje mednarodnih sporov.

A. P.

Letošnji načrti naših trgovcev

Letos bo uredil »Trgopromet« v Kočevju še dve trgovini s sadjem in zelenjavo ter trgovino s pohištvo

Kočevsko podjetje »Trgopromet« je za letos že v grobem izdelalo plan investicij. Po tem planu bodo letos dogradili garaže, uredili še dve trgovini s sadjem in zelenjavo, uredili trgovino s pohištvo, dokončali obnovo trgovine »Potrošnik« (vse v Kočevju) in zgradili novo trgovino v Livoldu.

Garaže za tovrstne avtomobile grade pri svojem skladišču ob Roški cesti. Dograjevali bodo maja, veljale pa bodo okoli 200.000 N din. Dolejši garaži niso imeli, zato so imeli precej več stroškov za vzdrževanje vozil.

Trgovino s sadjem in zelenjavo bodo uredili pri kinu »Jadrana« (v bivših pisarnah »Trikonas«). Načrti zanjo so narejeni, denar je zagotovljen.

urejati pa jo bodo začeli takoj spomladi. Ureditev bo veljala 50 do 60.000 N din.

Trgovino s pohištvo in drugo trgovino s sadjem in zelenjavo nameravajo urediti na Ljubljanski cesti nasproti Državne založbe, če bo stavba (bivši zapor) primerna za te namene. Načrti za preureditev bodo izdelani do 15. julija.

Novo trgovino v Livoldu

bodo zgradili še letos, če bodo dobili kredit. Načrti zanjo bodo narejeni do 10. marca.

Trgovina »Potrošnik« na Reški cesti že obnavljajo in razširjajo. Ni še znano, kdaj bodo dela končala.

Vabilo v podporno članstvo RK

Občinski odbor Rdečega križa Kočevje je v začetku februarja s posebno okrožnico povabil 27 podjetij in 90 zasebnih obrtnikov v občini, naj postanejo podporni člani Jugoslovanskega Rdečega križa. Najmanjši prispevek za sprejem v podporno članstvo RK znaša za pravne osebe 100 Ndin, za fizične pa 10 Ndin. Te prispevke bi RK porabil predvsem za zdravstveno prosvetljanje občanov in za podporo socialno šibkim. Posebni pravilnik o podpornih članih RK tudi določa, da mora RK enkrat na leto objaviti seznam podpornih članov, njihove prispevke in za kaj je bil zbrani denar porabljen.

Gnojnica ni za na cesto

V Stari cečki so si občani že marsikaj lepo uredili, vendar pa vas kazijo ponekod še gnojnice in druge odpadke, ki tečejo po površju zemlje ali celo po cesti. Obcestni kanali so namreč zamašeni. Vaščani se zavedajo, da bodo v svojem naselju morali urediti še primerno kanalizacijo. Vas je namreč drugače lepa pa tudi v turizmu bo v okviru občine vedno bolj pomembna.

Šola za gostinske delavce

Pred nekaj dnevi se je pričel pouk v poklicni šoli za gostinske delavce, ki jo je v sodelovanju s podobno šolo iz Ljubljane organizirala kočevska delavska univerza. Predavanja obiskuje petnajst slušateljev, zaposlenih v obredih domačega gostinskega podjetja Pugled ali v zasebnih gostinlah. V dveh semestrskih, od februarja do junija in od jeseni dalje, bodo slušatelje pridobile kvalifikacijo natakarja.

Prihodnji mesec bo končan pouk v poklicni gradbeni šoli, ki jo obiskuje trinajst fantov iz kočevskega Zidarja in likvidiranega Gradbenika iz Ribnice. Letos se je pričel tudi pouk v 1. letniku srednje ekonomske šole in šole za organizatorje proizvodnje. Razen tega obiskuje precej slušateljev različne druge tečaje, pripravljajo pa tudi tečaj za polkvalifikacijo v gostinski in kovinski stroki in posebno pletilsko šolo.

KOČEVJSKE NOVICE

Nič več dopolnilne obrti?

Pogosto govorimo o brezposelnosti mladine, lahko pa na drugi strani ugotovimo, da je v dopolnilni obrti dovolj dela.

Kovinsko podjetje je bilo lani v težavah zaradi pomanjkanja dela, sodelavci podjetja, ki imajo dopolnilno delo doma, pa so imeli polne roke dela. Podobno je bilo tudi v nekdanjem Gradbeniku in drugje.

V marsikaterem podjetju so premalo mislili na posledice, ko so dajali soglasje za dopolnilno obrt. V prihodnje bo treba vsakemu zaposlenemu v dopolnilni obrti dati na

labiro: ali vzame obrt in zapusti svoje mesto v podjetju drugemu ali pa dopolnilno delo opusti. Prav iz teh razlogov so v ribniški občini izvedli revizijo vseh izdanih dovoljenj za dopolnilno obrt.

Kaditi prepovedano!

Taka opozorila manjkajo v nekaterih naših avtobusih. Posebno na krajših progah bi bila potrebna. Tudi strastni kadilci bi se lahko te razvade vzdržali dve ali tri ure, zlasti še, če bi vedeli, kako težko prenašajo dim nekateri potniki, ki jih muči potovalna slabost in jim jo vdihavanje dima še stopnjuje. To vedo tudi sprevozniki, zato običajno prosijo kadilce, naj se kajenja vzdržujejo. Najbrž se ne bi nihče protivil taki prepovedi, saj moramo biti tudi do sopotnikov uvidevni.

V. P.

Pomoč za nezaposlene

Občinski sindikalni svet Ribnica je v lanskem letu odmeril sredstva v sklad za pomoč nezaposlenim. Zato je leto nazaj zavodu za zaposlovanje — podružnica v Ribnici 10.000 Ndin kot pomoč za člane sindikata, ki so zaradi brez dela in so prijavljeni pri navedenem zavodu. S tem je bilo vsem, ki prejemale denarno nadomestilo pri zavodu, zelo ustrezno.

Akcija RK v Sodražici

Pomladkarji RK v Sodražici so začeli zelo humano in posnemanja vredno akcijo: neki ženi, ki nima svojcev in tudi ne dovolj sredstev za življenje, niso vsak dan iz šolske kuhinje kosilo. Poleg tega ji prinašajo tudi drva in vodo. Pionirji zaslužijo javno pohvalo.

A. Š.

Vsa reševanja niso pravilna

Krajevna organizacija ZB Loški potok je precej storila za svoje člane na področju varstva. Nekateri borci čakajo na rešitev posebne delovne dobe. Člani krajevne organizacije iz Loškega potoka so dali tudi nekatere kritične pripombe komisiji za priznavanje posebne dobe pri OO ZZB NOV, saj bi morala upoštevati mnenje krajevne organizacije, če gre za reševanje problemov bivših borcev iz njihovega območja.

Letovanje v Banjolah ne bo predrago

Pred kratkim je bila v Ljubljani letna skupščina Počitniške skupnosti Zveze borcev Banjole pri Pulli. V to skupnost so vključene tudi dolenjske občine Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Trebnje, Kočevje in Ribnica. Na skupščini so razpravljali o poslovanju in o letošnjih načrtih. Člani ZB in njihovi svojci, ki bodo prišli v Banjole z nakaznico domačega odbora ZB, bodo imeli poceni letovanje. Dnevni penzion bo stal od 14.50 Ndin do 21.50 Ndin. Vsaka občina ima le omejeno število postelj. Največji naval je v juliju in avgustu, zato pripravljajo, naj se invalidi in upokojenici prijavljajo za letovanje v maju, juniju in septembru.

Kmetje menijo: KZ slabo odkupujeta

Nekateri kmetje trdijo, da ne morejo plačati davkov, ker jim KZ ne odkupi pridelkov — Dopolnilno delo je tudi v Ribnici problem

Danes, 15. februarja, bo v Ribnici razširjena seja sveta za gospodarstvo in finance, ki se je bodo udeležili tudi predstavniki delovnih skupnosti in občinskih konferenc ZK in SZDL. Na njej bodo ocenili značilnosti gospodarskega razvoja v lanskem letu in ocenili razvojne možnosti za letošnje. V okviru te analize pa bodo posvetili posebno pozornost kmetijstvu.

Ocenili bodo, ali sta kmetijski zadrugi izkoristili vse možnosti za odkup tržnih presežkov. Kmetje namreč trdijo, da ne morejo plačati davkov, ker jim KZ odkupi-

je le nekatere kmetijske proizvode (mleko, živino), premalo pa krompirja, zelja, repa in nekaterih drugih pridelkov. Svet bo skušal ugotoviti, če te pripombe drže. Proučili bodo tudi lanski odkup in višino kmetijskih dajatev, da bo letos občinska skupščina sprejela čimbolj pošteno stopnje prispevkov na dohodek iz kmetijstva.

Nadalje bodo razpravljali o zaposlovanju in o posebej o zaposlovanju upokojenec, o davčni politiki do zasebne obrti in o reviziji dovoljenj za dopolnilno delo.

Poznal sem ga, ko je bil še otrok. Bil je v veselje in v ponos svojim staršem. Poslali so ga v šolo, da bi mu bilo nekoč lažje kot je bilo njim. Postal je kremenit mož, ki je imel toliko načrtov pred seboj. Tik pred uresničitvijo svojega življenjskega cilja je omaril v smrt.

Meso se je pocenilo

Končno je tudi v ribniški občini prišlo do pocenitve govejega in svinjskega mesa. Kilogram govejega mesa stane sedaj 11 Ndin, 6 kg svinjine pa 13 Ndin. Pocenili so tudi goveje meso brez kosti. Prav bi bilo, da bi pocenili še druge vrste mesa.

Luknje v asfaltu

Čeprav se ni konec zime, sta že dosednji mraz in odjuga povzročila pravo razdejavanje na asfaltirani cesti med Zlebičem in Dolenjo vasjo. Pokazale so se velike luknje, kjer se je asfalt dobesedno zdrobil. Navedeni del ceste je bil asfaltiran še pred rekonstrukcijo ceste Ljubljana — Kočevje in je bil slabo naraven. Vsakoletna popravila povzročajo velike izdatke, letos pa bodo še posebno veliki.

Milanu Lužniku v slovo

Odšel je tako nenadoma, da smo vsi onemeli. Mnogi še danes ne moremo verjeti tej bridki resnici.

Poznal sem ga, ko je bil še otrok. Bil je v veselje in v ponos svojim staršem. Poslali so ga v šolo, da bi mu bilo nekoč lažje kot je bilo njim. Postal je kremenit mož, ki je imel toliko načrtov pred seboj. Tik pred uresničitvijo svojega življenjskega cilja je omaril v smrt.

Kaj je v domači okolici pomenil, kaj je pomenil držbenim organizacijam, katerih aktiven član je bil, kaj je pomenil svojim stanovalcem, tovarišem, znancom in prijateljem, je pokazala njegova pot iz domače hiše k zadnjemu počitku.

Družnica je ostala brez rednika in skrbnega gospodarja. Vsi ga bodo pogrešali, vsi se ga bodo dolgo dolgo spominjali z žalostjo v srcu. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Vladimir Prezelj

Plan razvoja turizma

Predstavniki Dolenjske turistične zveze iz Novega mesta so se pred kratkim v Ribnici pogovarjali s predstavniki občinske skupščine in turističnih društev o izdelavi regionalnega plana razvoja turizma za Dolenjsko in za vsako občino posebej. Plan bo predvideval, za kakšne vrste turizma so možnosti na posameznih območjih, kakšne objekte bo treba postaviti in podobno. Izdelan bo za obdobje 30 let. Dolenjska bo za turiste in izletnike vedno bolj privlačna, ker bo jadranska obala kmalu prezasičena s turisti.

Pred občinsko sejo bo živahno

Prihodnja seja občinske skupščine Ribnica bo predvidoma 29. februarja. Zato se obeta v teh dneh veliko sej in sestankov: 15. februarja je predvidena razširjena seja sveta za družbeni plan in finance, na katero bodo povabili tudi predstavnike gospodarskih organizacij. V ponedeljek, 19. februarja, so predvidena v večjih krajih občinske sektorske posvetovanja odbornikov in predstavnikov javnega življenja zadevnega območja, na katerem bodo razpravljali o osnovah za letni proračun občine, od 20. do 24. februarja pa bodo zbori volivcev. Na teh zborih bodo volilci seznanjeni z delom krajevne skupnosti, izvolili pa bodo tudi polovico novih članov v svete krajevnih skupnosti.

Novo vodstvo in boljši odnosi

Na letnem občnem zboru krajevne organizacije ZB v Loškem potoku so članom pojasnili nekatere novosti, ki jih je prinesel zakon o vojaških vojni invalidih.

Na zboru so sklenili, da bodo med letom organizirali več srečanj borcev in da bodo v prihodnje še bolj skrbeli za medsebojne odnose in za pravilno vzgojo mladine. Izvolili so novo vodstvo in delegate za občinsko konferenco.

Ohraniti je treba spomine iz NOV

Letni občni zbor organizacije ZB v Loškem potoku je bil dobro obiskan, razprava pa je bila v preteklem letu delaven, naj je na 13 sejah obravnavalo 32 vlog članov ZB za priznanje posebne dobe.

Na občnem zboru so se predvsem zavzemali za zbiranje zgodovinskega materiala in spominov iz NOV. Inicijativnemu odboru, ki je poverjen za pisanje zgodovinske kronike Loškega potoka, naj bi pomagalo čimveč članov ZB.

Lesar spet vzel avto

Preteklo soboto je izpred stolpcev v Ribnici zmanjkalo osebnih avto Dragoljuba Cvetkoviča, na istem mestu pa se je spet pojavil naslednje jutro. Milčičniki so ugotovili, da si je avto »posposlila« Franc Lesar, ki je bil doslej že štirikrat kaznovan zaradi odvzema motornega vozila, z njim pa je bil še neki mladoletnik. Lesar je bil zaradi odvzema vozila nazadnje obsojen 24. januarja letos na 10 mesecev zapora. Javni tožilec se je zaradi mile kazni pritožil. Medtem ko zadnja sodba še ni postala pravomočna, pa je Lesar spet vzel tuje vozilo.

Še vedno zatišje pred pustom

Nekateri predlagajo, naj bi letos organizirali vsaj tekmovanje v pokanju s pustnimi biči — Večina pa jih je prepričana, da bo ribniške pustne karnevale treba obnoviti, vendar v stari obliki

Za temeljitjejo pripravo pustnega karnevala imajo v Ribnici letos verjetno premalo časa, prav pa bi bilo, da bi organizirali vsaj nekatere prireditve.

Tako nekateri predlagajo, naj bi letos v dneh pred Pustom organiziralo Turistično društvo vsaj tekmovanje v pokanju s pustnimi biči oziroma vrvmi, ki je tudi ena izmed ribniških značilnosti. Tekmovalec, ki bi najdlje zdržal, naj bi dobil nagrado. Za »pokanje« je bilo vedno veliko zanimanja med mladimi in starimi.

Kazalo pa bi obnoviti tudi sprevede pustnih maskar, ki so bili značilnost starih ribniških pustnih karnevalov. V

sprevedu so se zvrstile: značne ribniške kamele, prašiči, maskare z velikimi glavami, konjeniki, kmečki vozovi s šemami itd. Ribničani še danes ne morejo pozabiti »ženina in neveste« iz karnevalskega spreveda. Nevesta je bila menda visoka 198 cm, ženin le 155 cm, na roki pa je imel privezано staro budičko. V sprevedu je igrala muzika s petelini na glavah, ki pa je danes žal ni več. Prav bi bilo, da bi to godbo — bila je gasilska — z združenimi močmi spet obnovili.

Pred leti so se fantje iz Ribnice in okoliških vasi že masece prej pripravljali na karneval. Udeležili so se ga predvsem Dolenjčevščani, Jurjevčani, Goričevščani, Nem-

škovaščani in še nekateri.

Letos bi kazalo vsaj nekažneden naštete spet obnoviti. Prav gotovo pa bi morali stari ribniški pustni karnevali zaživeti, ko bo ta del Dolenjske še bolj odprt turistom, se pravi, ko bo moderniziran še del ceste od Kočevja do Delnic in ko bodo v Ribnici prihajale množice turistov.

Takrat bo seveda treba premisliti, če naj bo karneval še na pustni torek ali morda na soboto ali nedeljo pred Pustom, da bi si ga lahko ogledalo kar največ ljudi. Zaradi Ribničanov, pravijo, je vseeno, ker pustni torek že tako vedno praznujejo podobno kot kakšen državni praznik.

Pred kratkim so v ribniškem podjetju »INLES« na pobudo občinskega komiteja ZM in nekaterih članov kolektiva ustanovili mladinski aktiv. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo 40 mladink in mladincev, nekateri člani občinskega komiteja ZM Ribnica in sekretar občinskega komiteja ZKS. Izvolili so predstavnike sekretariata in sprejeli okvirni delovni program. — (Foto: Drago Mohar)

Težave so okrepile samoupravljanje

Ribniško gospodarstvo ima premalo strokovnih delavcev in drugih strokovnjakov — Pri bližnji reelekciji bo treba se skrbneje izbirati direktorje in vodilne delavce

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnice 26. decembra je bila dana tudi informacija o gospodarjenju gospodarskih organizacij v prvih devetih mesecih 1967. Ze poročilo je pokazalo, da poslujejo nekatere gospodarske organizacije uspešno, druga na meji rentabilnosti in tretje z izgubo. Gospodarske organizacije, ki so zašle v težave, pa se spet delijo na tiste, ki so v težkem položaju zaradi opravičljivih razlogov (kmetijske), in druge, pri katerih je glavni vzrok neustrezen kader (predvsem vodilni ter pomankljivo delo samoupravnih organov).

Če podrobneje pregledamo analizo kadrov, zaposlenih v gospodarstvu, ugotovimo, da manjka strokovnih delavcev in drugih strokovnjakov. Tako je na delovnih mestih, za katere se zahteva priučitev, zaposlenih kar 1163 ljudi namesto 757; na delovnih mestih, kjer je potrebna poklicna šola, pa le 375 ljudi na

mesto 679. Na delovnih mestih, kjer je potrebna srednja izobrazba, je zaposlenih 73 ljudi namesto 153; kjer je potrebna visoka izobrazba, pa le 15 namesto 37 ljudi. Iz teh števil so odborniki sklepali, da bo potrebno šolanju kadrov posvetiti posebno pozornost, razen tega pa pri bližnji reelekciji skrbno izbira-

ti nove direktorje in druge vodilne uslužbence.

Poudarjeno je tudi bilo, naj propade vse tisto, (podjetja, obrati, dejavnosti), kar dela z izgubo ali pa ne ustvarja dovolj skladov za modernizacijo in razširjeno reprodukcijo. Vendar je prej potrebno poizkusiti vse, da sedaj nedonosne dejavnosti postanejo rentabilne. V občini je namreč v zadnjih letih, posebno pa še z likvidacijo »Gradbenika«, število nezaposlenih občutno naraslo. Potrebno bo torej predvsem dobro gospodariti, saj bi nove likvidacije porajale nove nezaposlene in hkrati še veliko drugih težav.

Odborniki so nadalje ugotovili, da so gospodarske težave imele tudi dobro stran. Samoupravni organi in delovni ljudje so se namreč zavdeli, da sami odločajo o usodi svojega kolektiva in svoji usodi, vedno bolj so delavni in vedno bolj preudarno odločajo o vseh pomembnih zadevah, kar so prej vse prepogosto prepuščali raznim posameznim strokovnjakom ali »strokovnjakoma« oziroma skupini teh strokovnjakov ali »strokovnjakova«.

Milanu Lužniku v slovo

Odšel je tako nenadoma, da smo vsi onemeli. Mnogi še danes ne moremo verjeti tej bridki resnici.

Poznal sem ga, ko je bil še otrok. Bil je v veselje in v ponos svojim staršem. Poslali so ga v šolo, da bi mu bilo nekoč lažje kot je bilo njim. Postal je kremenit mož, ki je imel toliko načrtov pred seboj. Tik pred uresničitvijo svojega življenjskega cilja je omaril v smrt.

Kaj je v domači okolici pomenil, kaj je pomenil držbenim organizacijam, katerih aktiven član je bil, kaj je pomenil svojim stanovalcem, tovarišem, znancom in prijateljem, je pokazala njegova pot iz domače hiše k zadnjemu počitku.

Družnica je ostala brez rednika in skrbnega gospodarja. Vsi ga bodo pogrešali, vsi se ga bodo dolgo dolgo spominjali z žalostjo v srcu. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Vladimir Prezelj

Prireditve napovedje pravočasno!

Komisija za ocenjevanje v razpisnem zupančičevem natečaju bo imela v naslednjih mesecih obilo dela. Če ne bodo tekmovalne ekipe vsaj teden dni prej javile predstave Zavodu za kulturno prosvetno dejavnost v Črnomlju, se utegne zgoditi, da člani komisije ne bodo mogli priti na prireditve. V tem primeru bodo nastopajoči ostali neocenjeni in tudi ne bodo mogli tekmovali.

K. W.

V baru bo ciganska godba

Na velikem plesu v maskah, ki bo v soboto, 17. februarja, v organizaciji nogometnega kluba Bela krajina v prostorih gostišča Grad v Črnomlju, bo po najnovejših vesteh igrala v baru ciganska godba. Političar Marica in Vida. Organizatorji so sklenili dostojnim maskam omogočiti prost vstop, ostali pa si lahko rezervirajo sedeže po 5 Ndin v knjižarni. Na razpolago bodo predpustne specialitete.

J. V.

Adlešiči pred občnim zborom RK

V nedeljo, 18. februarja, bo v adlešiči osnovni šoli občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa. Za delo v tej organizaciji v Adlešičih ni dosti zanimanja, zato lani zaradi premajhne udeležbe še občnega zbora ni bilo. Upajo, da bo letošnji sestanek le uspel in da se bodo pomenili o preteklem in bodočem delu. Zaželeno je, da bi se v RK udeleževala tudi mladina.

V. P.

18. in 19. febr. bodo zbori volivcev

Prihodnji teden se začne v črnomaljski občini zbori volivcev, na katerih bodo obravnavali poročila o delu občinske skupščine in izvajanju programa javnih del v lanskem letu, kakor tudi predlog proračuna za leto 1968, predlog odloka o davkih in prispevkih občanov ter program javnih del v letošnjem letu. Na teh zborih

bodo razpravljali tudi o zdravstvenem zavarovanju kmetov, razen tega bodo občani dobili informacijo o mednarodnem političnem položaju.

Letošnji zbori volivcev bodo za celotna območja krajevnih uradov, in sicer:

V Semiču 18. februarja ob 9. uri v prosvetnem domu;

na Vinici 18. februarja ob 10. uri v osnovni šoli;

v Dragatušu 18. februarja ob 10. uri v zadružnem domu;

v Adlešičih 18. februarja ob 10. uri v zadružnem domu;

v Starem trgu 18. februarja ob 11. uri v osnovni šoli;

v Gribljah 18. februarja ob 14. uri v gasilskem domu;

v Črnomlju (za vse volilne enote) 19. februarja, ob 19. uri v Domu ljudske prosvete.

Občani, pridite in sodelujte v razpravah!

Zatišje v osemletki

Črnomaljsko osnovno šolo obiskuje 1178 učencev, od tega kar 305 vozačev. Če ob zaključku prvega polletja pogledamo uspeh šole, je izdeležilo 66,7 odst. dijakov. V primerjavi z lanskim letom se je uspeh izboljšal za 1,3 odst. Uspehi do 5. razreda so zelo dobri, v višjih razredih pa so malo slabši. Glavni vzrok za slabsi uspeh je veliko število vozačev. Na šoli so izvedli anketo o učenju dijakov na domu: v višjih razredih se lahko otroci uče le proti večeru, ker morajo takoj, ko pridejo iz šole, doma pomagati.

Problem vozačev imajo v Črnomlju idealno rešen: ko dijaki končajo pouk, imajo na

razpolago 9 učilnic. V vsakem prostoru so do prihoda avtobusa pod nadzorstvom.

Na šoli imajo močno razvite izvenšolske dejavnosti. Največje zanimanje je za košarko, ki jo vodi znani košarkar ljubljanske Olimpije — Tinček Logar. Veliko zanimanje je tudi za folklor, namizni tenis, za fotografski, biološki in kemijski krožek ter za pevski zbor.

MIHA GOSNIK

Premislite, preden odredite

Te dni so prejeli delovne organizacije v črnomaljski občini okoliščino, s katero občinska gasilska zveza in občinska skupščina prosita za prispevek. Zbiralna akcija je namenjena izključno nabavi gasilskega avtomobila in potrebne opreme, brez katerih se nikakor ni mogoče postaviti v bran morebitnemu požaru. Pri odločanju o prispevkih naj kolektivi in delavski sveti z vso resnostjo in odgovornostjo obravnavajo zadevo. Upati je, da ne bo veliko takih, ki bi pomoč odrekli!

L. G.

Vabljeni niso prišli

Občinski odbor RK Črnomelj je v zimskih šolskih počitnicah organiziral enodnevni seminar za mentorje podmladka RK na osnovnih šolah. Vabili so tudi ravnatelje šol, a prišel ni nobeden, iz 18 šol pa je prišlo na seminar 9 mentorjev. Razpravljali so o organizaciji podmladka v osnovni šoli, ki ima pomembno vlogo pri oblikovanju zdravstveno-socialne zavesti, in o utrjevanju higijenskih navad prek podmladka in rednega učnega programa.

V Kotu niso in ne bodo spali

V Kotu pri Semiču so na nedavni krajevni konferenci Socialistične zveze dajali ob račun za minulo obdobje, ki je bilo zelo delavno, obenem pa razpravljali o delovnem programu za letošnje leto. Predlagali so, naj bi se SZDL zavzemala za popravilo vaških poti, za čiščenje in red po vaseh ter za popravilo in ureditev pokopališča pri Nestopli vasi. Ker bo delo na pokopališču zahtevalo precej sredstev, bodo s pomočjo tovarne ISKRA kupili vrtni stroj, kamenje

pa bodo pripravili za lastnim drobilcem. Predvidevajo, da bo potrebna še zbiralna akcija, h kateri naj bi prispevali vsi občani, pa tudi domača podjetja.

Na vprašanja občanov, ki so zadevala kmečko zavarovanje, je dajal pojasnila predstavnik komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Leopold Kolbezen.

Na konferenci so sklenili, da se bodo popravili vaških poti lotili čimprej, zato so takoj izvolili krajevni odbor, ki bo dela vodil.

Razpisanih bo 16 direktorskih mest

Občinska volilna komisija ni povsem zadovoljna s pripravami na reelekcijo v delovnih organizacijah

V črnomaljski občini pride za reelekcijo v poštah 16 direktorjev delovnih organizacij. Kljub pravočasnim vsebinskim pripravam, o katerih so razpravljali v sindikatu, SZDL in v delovnih organizacijah pa volilna komisija ugotavlja, da razpisne komisije v delovnih organizacijah zahtevajo za novega direktorja predolgo prakso (po 15 let), marsikje pa so pogoji sestavljeni tako, da je v njih lahko najti sedanega direktorja.

Ugotovili so tudi, da so v nekaterih statutih delovnih organizacij določila glede direktorja protizakonita; zakon namreč določa, da vsi,

ki so bili na direktorskem mestu 16. aprila 1964, zapadejo reelekciji.

Ker je v kolektivih v zvezi

Motorista so odpeljali v bolnišnico

11. februarja ob 9. uri je iz smeri Drnovca proti Krškemu pripeljal v osebni avtomobil Josip Preskar iz Krškega. Blizu odcepa proti Stadionu Matije Gubca je opazil na poti vozečega motorista Alojza Persuša iz Drage, ki je po izjavi avtomobilista vozil sredi in tja po cesti. Da bi preprečil trčenje, je Preskar zapeljal na levo, toda motorist se je kljub temu zalezel v avto in hudo poškodovan obšel na cesti. Odpeljali so ga v novo meško bolnišnico. Na motornem kolesu in osebnem avtomobilu je za okrog 6300 Ndin škoda. Motoristu so v bolnišnici vzeli kri za preiskavo.

z reelekcijo še nekaj nejasnosti, bo občinsko sindikalno vodstvo razposlalo pismena podrobna navodila, razen tega bodo sklicali posvetovalne s predsedniki sindikalnih podružnic, delavskih svetov in članov razpisnih komisij.

Letošnja reelekcija bo zajela naslednje delovne organizacije: osnovne šole Dragatuš, Adlešiči, Črnomelj, gimnazijo in dijaški dom Črnomelj, tovarno BELSAD, veterinarsko postajo, BELT, ISKRO v Semiču, opekarne Kanjarica, Rudnik, podjetje ZORO, Valjčni mlin, Gostinško podjetje, Brivsko-frizersko podjetje ter Tapetništvo in dekoraterstvo.

Dva meseca predavanj iz kmetijstva

Sekcija za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju je razpravljala o spremembah v zdravstvenem zavarovanju kmetov in izobraževanju kmetijskih proizvajalcev

Prvega februarja so na seji sekcije za kmetijstvo podprli predlog skupščine kmečkega zavarovanja, naj bi v letu 1969 plačevali kmečki zavarovalci 6 odst. katastrskega dohodka in 20.000 S din prispevka na gospodarstvo poleg 8 odstotnega republiškega prispevka. S tem predlogom bodo šli v javne razprave po krajevnih središčih, kjer bodo obenem volili nove člane komunalne skupnosti.

Volitve bodo imele v Semiču, Črnomlju, Starem trgu in Dragatušu. Sekcija je bila mnenja, da je treba letos začeti varčevati s sredstvi sklada

kmečkega zavarovanja, da ob koncu leta ne bo ponovne izgube in da bi si zavarovalci v letu 1969 lahko pridobili nove pravice.

Po razpravi o izobraževanju kmetijskih proizvajalcev so sklenili, da bodo februarja in marca organizirali po več krajevnih središčih predavanja o živinoreji, gnojenju travni-

kov in uporabi kmetijske mehanizacije. Spomladi in poleti pa namerava sekcija za kmetijstvo organizirati nekaj obiskov kooperantov po bolj razvitih predelih Slovenije.

Ko so obravnavali občinsko davčno politiko za letošnje leto, so zavzeli stališče, naj ostanejo davčne obremenitve enake, kot so bile lani.

Pomladne novosti vseh jugoslovanskih tekstilnih tovarn ter blago iz uvoza prodaja

„Veleteksil“ CRNOMELJ

Stiska za prostor odpravljena

V črnomaljskem obratu tovarne BETI so po lanski rekonstrukciji pridobili precej proizvodnega prostora, veliko pridobitev pa pomeni tudi lasten obrat družbene prehrane

Medtem ko se je do lanskega leta proizvodnja v črnomaljskem obratu trikotna industrija BETI stiskala v mnogo pretesnih prostorih, kjer niso imeli ne skladišč ne prostorov za družbeno prehrano, je po lanski rekonstrukciji obrata vse drugače.

Preuredili in dozdali so proizvodne prostore za pletilnico in šivalnico, napeljali so po stavbi centralno ogrevanje, zgradili skladišča, sanit-

rije ter kuhinjo in jedilnico. Delovni pogoji so se s tem bistveno izboljšali, tovarna pa je tudi na zunanji dobila lepšo podobo.

V črnomaljskem obratu BETI je zaposlenih povprečno 180 ljudi, pretežno delavk. Zanimanje delavk se pletenine, kakor vsa leta doslej, vendar je trenutna proizvodnja namenjena predvsem domačemu trgu, kar se v preteklosti ni dogajalo. Izvozna naročila za letos bodo začeli izpolnjevati šele prihodnji mesec.

Delo je januarja potekalo s pospešenim tempom, kajti naročil je bilo veliko in skušali so kupcem ustreči. Po srednjeročnem načrtu razvoja podjetja pa je v letošnjem letu v tem obratu predvidena preusmeritev proizvodnje v konfekcijo spodnjega perila, izdelavo pletenin pa nameravajo opustiti. Elaborati za to so že v izdelavi, toda preusmeritev proizvodnje je vezana tudi na nove stroje, ti pa bodo najbrž šele spomladi prihajali iz tujine. Za specializirano proizvodnjo spodnjega perila bodo potrebovali okoli 50 do 60 novih strojev. Ko bodo nameščeni, bodo postopoma izdelovali nove izdelke, kajti ob preusmeritvi proizvodnje bo potrebno hkrati pričevati delavke na nov delovni postopek.

Družbeni standard zaposle-

nih je v tem kolektivu z rekonstrukcijo precej napredoval. Delavke imajo tople obroke hrane v lastnem obratu družbene prehrane, velika jedilnica pa služi tudi kot prostor za sestanke in prireditve

„Mama, kaj pa je to krušna peč?“

Ljubezen do rodne grude, predvsem pa spoštovanje materinega jezika, to dvoje je v vseh naših izseljencih veliko močnejše kot v nas! — Kaj nam piše rojakinja iz Svržakov nad Metliko, ki že 16 let živi v Clevelandu in se tam tudi požrtvovalno udeležuje v Belokranjskem klubu

Cleveland, Ohio, USA
23. I. 1968

Spoštovano uredništvo Dolenjskega lista!

Preteklo je že mesec dni, odkar sem vam poslala ček za deset dolarjev za dolenjske trojčke, darilo članov Belokranjskega kluba iz Clevelanda. — Moje ime je Olga Mauser, rojena Rus, doma pa sem iz Svržakov 11, p. Metlika; zdaj že 16 let živim v Ameriki. Sem članica našega Belokranjskega kluba, ki je zelo aktiven.

Dobivam Dolenjski list, a zdaj ga že več kakor mesec dni ni bilo in ga zelo pogrešam. Kar vsak dan točem, ko pride poštar, če ga je že prinesel, toda ni nič. Upam, da list kmalu pride. S časopisom sem zadovoljna; seveda pogledam najprej, kaj je pisano o Metliki in okolici, ki mi je znana. Ker je to kmečki list, se mi včasih zdi, da je v njem preveč politike in ogromno pisanih besed tujk. Jaz in drugi Slovenci tukaj ne moremo razumeti, zakaj vendar uporabljate pri pisanju tujke, ko

pa je slovenski jezik tako lep! Saj imamo vendar za vsako tujko slovenski izraz, in to še lep, ki ga bo vsak slovenski človek, pa naj bo kmet ali izobraženec, z lahkoto razumel. List bo samo še bolj priljubljen med ljudmi.

Mi v tujini učimo naše otroke in jim vcepjamo v njihova mlada srca ljubezen do naših krajev, učimo jih slovenske govornice. To je težko delo: ko pride otrok v šolo, je tam sama angleščina, doma pa mora govoriti slovensko. Imamo tudi sobotne slovenske šole. Tam se otroci učijo pisati in brati, učijo se lepših pesmi naših starih pisateljev in pesnikov. To vse je težko delo, ker moraš otroku vsaditi v srce ljubezen do krajev njegovih staršev. Ko razlagam svojim punčkam (imam tri hčerkice, stare 9, 6 in 3 leta) o krajih, kjer sem doma jaz, in od kod je njihov oče — on je Gorenjec, doma z Bleda — jim moram povedati vse tako, da si v svoji domišljiji lahko ustvarijo sliko teh krajev. In ne morete si misliti, kako vse z zanimanjem

poslušajo, ko jim pripovedujem o njih, kako sem hodila na pašo, kako smo pekli koruzo, krumpir ali kostanj na paši. Nikakor pa si ne morejo predstavljati, kaj je krušna peč. Velikokrat je treba stvari tudi narisati, da si otrok lahko vsaj nekoliko predstavi, kako je videti stvar, o kateri govorim. Vse to ni lahko delo, toda ker občutimo veliko ljubezen do naših krajev in domovine ter do vseh naših ljudi, delamo to z veseljem in z zavestjo, da bodo tudi naši otroci, rojeni v novi domovini, ponosni na Slovenijo.

Dragi rojaki, boli nas, ko prejemamo razne revije in časopise od vas in je notri toliko tujk! Resno se vprašujemo, kam bo prišla lepa slovensčina ob tolikšnem navalu popačenk in tujk. Če ne bi znala angleško, bi skoraj lahko rekla, da včasih ne morem razumeti kakšnega spisa, posebno političnega ali strokovnega. Ali se kdaj kakšen političen ali strokovni predavatelj pri vas vpraša, če je preprosto kmečko ljudstvo razumelo njegov govor?

Ne uporabljajte tujk, ko je pa slovensčina tako lepa!

Včasih se sprašujem, če morda posamezni govorniki želijo, da ljudje ne bi razumeli njihovih besed. Prosimo, lepo prosimo, ne uporabljajte tujk, ko

NOVICE
črnomaljske komune

Pred tovarno ob dveh popoldne, ko se menja izmena. Večina delavk-gospodinj se spotoma ustavi še v tovarniški trgovini, nato pa s polnimi cekarji hite domov. (Foto: R. Bačer)

V tovarni BETI pravočasno ukrepajo

Decembra lani so v metliški tovarni BETI prvič izplačali zmanjšane osebne dohodke, kaj naglo pa so se nato razširile govorice, da se tovarna maje — še več: šušljali so, da je direktor dal ostavko — Po informacijah, ki smo jih dobili v tovarni, je resnica daleč od tega!

Zaključni račun za leto 1967 sicer še ni narejen, vseeno pa v tovarni zagotavljajo, da je bilo lansko poslovno leto dokaj ugodno in da bodo skladom lahko odmerili precejšen del dohodka.

Res pa je, da se je decembra prodaja blaga začasno ustavila, zato so se samoupravni organi skupno s celotnim kolektivom odločili za zmanjšane osebne dohodke. Ta ukrep v bistvu ni nikdar prizadel, kajti skoraj po vseh enotah je bila ustvarjena proizvodnja večja od 100 odstotkov, zato so zaposleni kljub zmanjšanju dobili običajne dohodke.

Celotno proizvodnja je bila vredna okoli 570 milijonov starih dinarjev, toda v skladišču je ostalo za 170 milijonov Sdin neprodanega blaga, zato so se odločili izplačati osebne dohodke v skladu s poslovnimi uspehi, da ne bi »pojedli« preveč. Tak ukrep je vsekakor pameten in kaže na dobro gospodarjenje v tem kolektivu, saj izgubljenega ni nič. Takoj ko bodo iz skladišč blago prodali (nekaj so ga že), bodo zaposlenim izplačali razliko za nazaj.

V tovarni skušajo na vsak način obdržati razmerje med skladi (30 odst.) in osebnimi dohodki (70 odst.), ker mislijo tudi na jutrišnji dan

in nadaljnje načrte v zvezi z razvojem tovarne.

Ni izključeno, da bi do podobnih ukrepov tudi letos kdaj prišlo, toda zaenkrat je bojazen odveč. Prodaja blaga se je že odprla na domačem trgu, medtem ko izvoz sploh ni problematičen, saj številna naročila komaž zmagujejo.

O številnih iz zaključnega računa bomo naknadno poročali, zdaj pa še besedo o direktorjevi ostavki. Kot je znano, pride tovarna BETI letos v redno reelekcijo — to pomeni, da bodo morali

javno razpisati mesto direktorja kot v nekaterih drugih metliških kolektivih. Govorice o ostavki so sploh ne utemeljene, verjetno pa so zrasle iz mimogrede izrečene pripombe direktorja tovarne Petra Vujčiča na delavskem svetu, da ne namerava več kandidirati. Povedal je tudi, zakaj: predvsem, ker je bolehen in ker po toliko letih vodenja tovarne smatra, da bi bila umestna zamenjava. Zadeva pa ni bila uradno registrirana in tudi še ni nikjer rečeno, da si ne bo predmisli.

Zadruga se ne strinja z vsemi novostmi

Predstavniki kmetijskih zadrug Novo mesto, Metlika in Črnomelj so na nedavnem posvetu v Metliki menili, da bi moral novi zakon tudi v bodoče dovoljevati sedanji način organizacije hranilno-kreditnih služb — Kdo bo sicer kmetovalcem dajal posojila?

Hranilno-kreditne službe pri zadrugah, ki so se pri nas bolj razvile pred nekaj leti, so doslej poslovale več ali manj ilegalno oziroma so temeljile na določilih zastarelega zakona iz leta 1949. Novo zakonodajo smo težko pričakovali, vendar pa je predlog zakona o ustanavljanju in poslovanju hranilno-kreditnih služb kmetijskih in gozdarskih delovnih organizacij naletel na več utemeljenih pripomb.

Novi zakon o hranilno-kreditni službi predvideva sicer in posojilnic pri zadrugah, to pa pomeni najmanj dva ali tri uslužbenca več, ločeno blagajno in obračun.

Kritje tako velike rešitve bi se obneslo le pri okoli 3 milijone Ndin hranilnih vlog, toliko kapitala pa obrača le malo zadrug v Sloveniji, zato bi taka organizacija za naše zadruga pomenila prenehanje poslovanja sedanjih hranilno-

Dobrim kmetom gnojila na kredit

Zgodi se, da kak dan v poslovalnicah Kmetijske zadruge Metlika zmanjka dušikovih gnojil, vendar v splošnem gnojil ne primanjkuje. Zadruga je doslej prodala precejšnjo zalogo žlindre, kalijeve soli, nitrofoskala itd., nove pošiljke pa postopoma dotekajo. Tudi v prihodnje bo zaloga gnojil za splošno setev peštra, manj-

kalo bo samo nitromonkala. Namesto tega pa bo mogoče dobiti gnojilo UREA, ki je sicer še enkrat dražje, je pa tudi še enkrat bolj učinkovito. Letos zadruga precej kreditira nakup umetnih gnojil, toda na up daje le čistim kmetom, ki potrebujejo večje količine gnojil in za katere vedo, da bodo dolg jeseni gotovo vrnil.

Metliški gadje bodo presadili človeške možgane

Vesoljna zalega metliških gadov in beloušk, ki je v petek zvečer napolnila metliško kino dvorano, je z odprtimi usti in glasnim odobravanjem sprejela dokončno in nepreklicno odločitev glavnega gadjega gnezda, da bodo na pustno nedeljo, 25. februarja popoldne, spoštovani veleučeni gadji kirurgi prvič v zgodovini človeštva javno presadili človeške možgane. Ta epohalni znanstveni podvig bo imel še nesluten vpliv na razvoj človeške rase, zlasti na možgane metliške gadje zalege. Ze dosedanjih prvi tipajoči poskusi gadjih kirurgov so dali ne- pričakovane in zavidanja vredne rezultate: možgani so postali še bolj zapleteni in videti je, da bodo letošnje godje pogruntalije in neumnosti še večje, kot so bile prejšnja leta.

Zanimivo operacijo si bo lahko po velikem pustnem sprejmu vsakdo ogledal z lastnimi očmi. Operacija bo namreč potekala na odru sredi velike trate pred vinsko kletjo. Vsekakor je prostor posrečeno izbran, saj bodo tistim, ki so potrebni, da jim gadji kirurgi presadijo možgane, za transfuzijo na razpolago neuhajljive količine izvrstne metliške črnine.

Isti dan se bodo ob 11. uri na metliških trgih in ulicah prikazali pustni orači, kosci in mlatiči ter tako oživili stare navade svojih prednikov.

Če ste v zadnjih letih s svojim obiskom počastili pustni praznik metliških gadov in beloušk, vemo, da tudi letos ne boste manjkali. Pripeljite še svoje prijatelje in znance!

Metliški gadje in belouške vas vabijo in pričakujejo!

Maturantski ples v Metliki

Maturanti črnomeljske gimnazije so minulo soboto priredili v hotelu Bela krajina tradicionalni ples, ki je zelo uspel. Gostje so se prijetno zabavali ob glasbi ansambla »Fantje treh dolin«, organizirali pa so tudi bogato tombolo, za katero so prispevala dobrotke razna podjetja. Pokrovitelj plesa tovariš Fux je govoril o pomenu belokranjske gimnazije in njenih težavah. Ples je minil v zadovoljivo organizatorjev, uprave hotela in občinstva, ki je zasledilo vse razpoložljive prostore. DARKO STRAJN

Na občnem zboru tudi filmi

Belokranjsko Muzejsko društvo v Metliki je imelo v torek, 13. februarja, v sejni sobi občinske skupščine redni občni zbor. Po poročilih in izvolitvi novega upravnega odbora so si navzoči ogledali ozke barvne filme iz življenja Metlike in domačinov, ki jih je posnel študent Janez Dular. Filmi so stari šele nekaj let, vendar imajo že zdaj dokumentarno vrednost. Med raznimi načrti, ki jih je društvo sklenilo izvesti letos, je tudi odkritje spominske plošče pokojnemu skladatelju Antonu Lavrinu na Vinjem vrhu pri Semicu.

Ponoven zbor gadje zalege

V četrtek, 15. februarja, bo v kino dvorani ponovno sestanek vseh metliških gadov in beloušk, da se podrobneje pogovorijo o velikem pustnem sprejmu, ki bo v nedeljo, 25. februarja, popoldne.

Tečaji prve pomoči

Občinski odbor Rdečega križa pripravlja v sodelovanju s civilno zaščito 80-urni tečaj prve pomoči ter tri tečaje po 20 ur. Tečaje bodo vodili zdravniki zdravstvenega doma Metlika. Z 20-urnimi tečaji nameravajo obiskati bližnje vasi ter učiti ljudi prve pomoči. V načrtu imajo predavanja v okviru šole za zdravje, po krajevnih organizacijah Rdečega križa po bodo letne konference. V glavnem bo načrt uresničen že v februarju.

Rdeči križ vabi občane, da bi se predavanjem udeležili v čim večjem številu. M. G.

Ob nedeljah kmetijski razgovori

Kmetijska Zadruga Metlika organizira ob nedeljah po krajevnih središčih razgovore o kmetijski problematiki, obenem pa prireja predavanja o gnojenju, zaščiti, sadjarstvu, vinogradništvu itd., odvisno od področja in zanimanja kmetovalcev.

V Metliki in na Krasincu so se že sestali. Udeležba ni bila ravno množična, prišli pa so tisti kmetovalci, ki si res prizadevajo pri delu. Zadruga je na sestankih obenem zbirala naročila za semenski krompir, pšenico, sadike, semena in gnojila nudila pa je tudi strokovna navodila za spomladansko setev.

Na Radovici pripravljajo kolje

Gospodarji na Radovici te dni pridno pripravljajo kolje za vinograde. Lani se je namreč precej vinogradnikov, zlasti močnejših gospodarjev, odločilo za obnovo vinogradov. Doslej je zrižganih že okoli 10 hektarov površin.

pa je slovenski jezik tako lep! Včasih se mi dozdeva, da smo mi tukaj v Ameriki in drugje po svetu bolj ponosni na Slovenijo, na njene običaje in govorico kakor pa vi doma. Naj bodo lepote tujine še tako bleščeče, pa le ne morejo nikoli in nikdar uničiti v naših srcih velike ljubezni do slovenskih gričev, vinskih gor, lepih rek, prostranih polj, mogočnega gora in prelepega Jadrana!

Ko vam to pišem, si tako živo predstavljam, kakor da se peljem z vlakom iz Ljubljane proti Dolenjski. Kar vidim ljudi vstopati in izstopati, vlak pa poje svojo enakomerno pesem... Pred očmi bežijo lepa zelena polja dolenjskih kmetov, tu pa tam se pozdravi zelena Krka. Meni pa se mudi naprej v sončno Belo krajino! Kar dihi mi zastaja, ko se bližamo semiskemu predoru. Že smo v njem in že se skozi temo svetleke mi prihaja iz predora in odpre se mi pogled na mojo tako ljubljeno Belo krajino. Vlak se ustavlja, postaje beže: Semič, Črnomelj, Gradac, Dobrave, Metlika. Tu izstopim, tu so vsi lepi in grenki mladostni spomini. Tu je kraj, kjere sem preživela otroška leta in mladost. Mislim, da Metlike po toliko letih ne bi več spoznala. Vem, veliko se je spremenilo in mnogih mojlih sošolcev in znancev ni več tam. Šli so za kruhom. Vseeno pa si neizmerno želim videti ljudi in kraje, ki so mi tako dragi. Seveda najprej želim k mami, ki živi na Svržakih. Moja sestra živi vsa povojna leta v Ljub-

ljani, toda z družino vedno obiskuje Belo krajino. Tako topla družinska vez je med nami. Ko bom obiskala domovino, bom prišla tudi v vaše uredništvo.

Kaj delamo v Belokranjskem klubu?

Mislím, da vas bo zanimalo, če vam opišem naš tukajšnji Belokranjski klub. Samih Belokranjcev v Clevelandu ni veliko. Zato imamo v klubu tak predpis, da je družina lahko članica v klubu že, če sta oče ali mati ali pa žena ali mož iz Bele krajine. Tako imamo v klubu Gorenjce, Ribničane, Dolenjce, Notranjce, Primorce in Stajerce, toda vsi od naštetih imajo v družini pristne Belokranjce ali pa že tukaj rojene potomce Belokranjcev. Klub smo ustanovili pred dvema letoma in pol in je kar delaven. Vsako jesen priredimo v dvoranah znano belokranjsko »martinovance«, ko po domačih obredih krstimo vino. Škoda le, da nimamo naše dobre belokranjske portugalke!

Vsako poletje priredimo v naravi belokranjski piknik, pravilno slovensko bi rekli »medeljsko veselico«. Vsi člani kluba imamo lepe belokranjske narodne noše; nekaj je bilo napravljenih tukaj, največ pa smo jih dobili od doma. Prvo leto smo priredili, seveda vsi v narodnih nošah, semiško ohcet. Imeli smo krasen uspeh. Vsi člani kluba smo žrtvovali ogromno ur, da smo se naučili pesni in plesu za ohcet. La-

ni smo priredili ljudem novo veselje: v nošah smo tolkli lan in plesali kolo »Lepa Anka«. Dobili smo laneno seme, pri vrtnarju smo ga posejali, nato smo lan populili, otepili seme in ga položili na travo. Z velikim veseljem in ponosno oživljamo obrede, zgodovino in lepoto Bele krajine. Toplo se zahvaljujem svoji sestri Zorki Roterjevi, ki je toliko napravila na naš klub. Pošljila nam literaturo, za nas je dobila posnetke pesmi in melodije belokranjskih kol. V Metliki ji je pomagala družina Zupanič in gospa Nada Kopinič, za kar gre vsem naša topla zahvala! Vse, kar se bomo naučili v bodoče, bo narajeno s ponosom in z ljubeznijo do lepih belokranjskih krajev.

(Naša zvesta bralka nato opisuje zbirko za dolenjske trojčke, za katere so belokranjski rojaki v Clevelandu zbrali 60 dolarjev, o čemer smo pisali pretekli četrtek. Nato pa zaključimo pisno takole:)

Tako, dragi rojaki, moram končati, ker se boste že naveličali čitati. Toplo pa sem želela, da vam vsaj malo povem o nas, ki smo tako daleč od rojstne domovine, in kako mi tukaj čutimo do naših starih krajev. Dragi rojaki, osebje pri Dolenjskem listu in vsa draga Bela krajina: prejmite tople pozdrave od Belokranjcev onkraj Atlantika!

Članica Belokranjskega kluba v Clevelandu, Ohio — ZDA:

OLGA MAUSER-RUSS

metliški tednik

HELENA PUHAR Matjaž in Alenka⁹

Ko bo večji, bi utegnil ob takem pouku sklepati, da so tudi naloge, katerim ti deli služijo, grde...

— Pa saj takle otročiček govorene besede še ne razume! — se je posmehnila stara mati.

— Iz tega bi sledilo, da so tudi vse besede zgrajene brez pomena, zakaj pa jih potem predlagam? — se je hitro znešel Matjažev oče.

— Jaz pa mislim, da to v celoti ne drži. Seveda je otroku, kot je naš Matjaž, sam govor še nerazumljiv. Toda po mojem mnenju kljub temu že prav kmalu lahko ugotovi, če nam je njegovo ravnanje všeč ali ne. To spozna že po izrazu obraza, tonu glasu (»fuj, pa cek« ne moreš reči ljubeznivo!) in zo naših kretnjah, po tem, če naše besede spremlja ljubeznivo smehljaje ali pa nezadovoljstvo. Iz zvona našega glasu ugotovi, katero njegovo početje nam je všeč in katero ne. Saj sama veš, da občuti, če smo z njim zadovoljni ali ne. Kadar opazi, da nismo, je vznemirjen, v zadregi, včasih celo prestrašen. Če pa opazi, da smo zadovoljni, je navdušen, vesel, zadovoljen. Glavno pa je po mojem mnenju: Če se bomo mi odločili za takšen način »boj« proti tej njegovi razvadi, ga bomo uporabljali ne le danes, ko je Matjaž še majhen, marveč tudi jutri in pojutrišnjem. Denimo, da se Matjaž sprva ne bo zavedel, da se ne strinjamo s tem, da prijemlje spolovilo. Toda Matjaž bo rasel in bo sprito našega ponovnega takega ravnanja to počasi dojel. Naše ravnanje in zgrajanje bo ostalo v njem kot neko doživetje in to doživetje bo vezano na predstavo in mnenje, da je spolovilo »grdo«. To pa ne more biti koristno, — se je docela odločil oče in prepričal tudi ženo ter celo omajal trdnost stare matere.

— Jaz mislim, da se bo treba z Matjažem čedalje bolj ukvarjati kadar je buden, — je menila mati. — Ko je buden in sam, mu postane dolgčas, pa stika po svojem telesu. Zdi se mi, da sem nekoč brala, da se takim igram vdajajo otroci, kadar nimajo kaj drugega početi.

— To bi utegnili biti res,

— je pritrdila že tudi stara mama.

— Pametno bi bilo kupiti mu nekaj igračk in tudi stajico. Ko bo bolj zaposlen in bo imel več tega okoli sebe, kar bo lahko prijemal in ogledoval, bo gotovo vse manj iskal užitkov na samem sebi.

Matjaž dobi prve igračke

Tako je Matjaž dobil prvo ropotuljico, nekaj živo pisanih gumijevih živali in tudi stajico. Sedel je v njej, zadovoljno brundal predse, ogledoval zdaj tega zdaj onega, ki je karkoli delal v kuhinji, ta mu je odgovorjal, se mu nasmihal ter mu zdaj ponudil eno, zdaj drugo njegovo igračko. Igrače so ob dotikih Matjaževih mehkih rok cvilile in mijavkale in Matjaž je užival ob njih po mili volji. Pri tem pa je vse bolj pozabljal na otipavanje svojih udov in na te vrste užitkov. Igre s spolovilom so postajale manj pogostne in so nazadnje sploh prenehale.

Roditelja in stara mama pa so ga večkrat vzeli tudi

v naročje, se pomenkovali z njim in se mu smehljali. Tako se je počutil med njimi varnega in ljubljenega. Tako tudi ni čutil potrebe, da bi segal po nadomestilih za ljubezen in varnost: sanjau prstov, monotonem pozibavanju in igram s spolovilom.

Če se je kdaj kljub temu še zgodilo, da se je poskušal zabavati in tolažiti na samem sebi, ni nikomur več prišlo na misel, da bi ga zato udaril po rokah in mu govoril: — Kak Matjaž, fu, to ni lepo...! — marveč mu je hitro pobral kakšno pozabljeno igračko, mu z njo ropotal in že so se Matjaževe ročice same po sebi stegnile po njej. V hipu je bilo pozabljeno zabavljanje na samem sebi.

Tako so se roditelji in stara mama sporazumeli, da se v zvezi s spolnimi organi nikoli ne bodo zgrajali nad njim, kaj šele, da bi mu govorili, da so grdi. Kljub temu je stara mama ob navajanju Matjaža na snago pri odvajanju spet govorila o teh delih telesa kot o grdih. To pa je hitro opustila, ko

jo je oče opozoril, da so deli telesa, ki služijo odvajanju, in pa spolni, tako povezani med seboj — ali so celo isti — da ne kaže na tak način govoriti o njih. Otrok utegne tudi takšno mnenje kaj hitro prenesti na spolnost.

Stara mama se je spet prenaglila

Nekaj podobnega je bilo s slačenjem in oblačenjem. Kakor vsi otroci, je tudi Matjaž dolgo z užitkom ogledoval svoje telo. Stara mama tega ni mogla prav razumeti, da že ji je uslo:

— Matjaž, ali te ni sram? Ni še utegnla nadaljevati, ko sta jo Matjaževa rodite lja opozorila, da take pripombe niso umestne. Sramežljivosti človek ne prinese kot dediščina s seboj na svet, marveč jo počasi povzame po odraslih.

— Mi se ne bomo pred njim vedli enako, kot se on. Ne bomo se mu razkazovali goli, toda ne bilo bi prav, če bi mu govorili, da je goloto telo grdo. To v otroku ostane in kaj lahko smatra nekatere dele telesa za grde. Ko bo dovolj star, bo že sam od sebe po nas posnel, kako se odrasli pri odkrivanju in zakrivanju določenih delov telesa vedemo — je menila Matjaževa mama. In res je ob takem ravnanju domačih Matjaž kmalu spoznal, za kaj gre. Kadar se je preoblačil, je hitreje menjal hlačke. Tedaj je kazalo, da je stara mama nenkrat postala najbolj »napredna«.

— Neumnež, kaj pa se tako skrivaš? — se mu je rada smejala.

Roditelja pa sta menila, da tudi to ni primerno. Matjaž je pač že opazil, kako se drugi vedemo in hoče ravnati podobno. V tem ga ne kaže ovirati, saj vendar želimo, da bi se tako vedel tudi sam, ker velja takšno vedenje v naši družbi na splošno za primerno.

Pustimo mu torej, da ravna svoji starosti in zrelosti primerno.

Ljudje smo različni

Matjaž je rasel in dobil tudi sestro Alenko. Roditeljem se je kmalu posrečilo dobiti stanovanje in se odseliti od stare matere. Nasečili so se bliže v mesto in tu je bilo vse polno stvari, ki so vzbudile Matjažovo pozornost. Večni »zakaj« so se vrsili drug za drugim, da sta roditelja komaj še utegnili odgovarjati.

Pogovor z zdravnikom

Vrednost in uporaba fizikalne terapije

Ultravijolični žarki povzročajo, da se v koži napravi vitamin D (pravimo mu tudi kalciferol ali protirahitični vitamin), ki preprečuje rahitis. Pod vplivom teh žarkov tudi počrnimo. Isti žarki povzročajo rdečino in toploto kože, pa tudi luščenje.

Koliko časa smemo sedeti pred to svetilko ali pa se izpostavljati soncu, je odvisno od posameznika. Od začetka obsevanja ne smemo pretiravati, sicer se bomo opekli. Zelo važno je, da pri sončenju s kremenčevim živostrebno lučjo dobro zaslonimo oči, najbolje s čim tanjšimi in primerno debelimi poklopci, ki jih pritrdimo s kako kremo na zaprte veke, sicer se nam bodo oči močno vnele, kar je zelo neprijetno in skeleče.

Sončenje z ultravijoličnimi žarki močno pomaga pri rahitisu, splošni oslabelosti, otroških krčih ter izvenpljučni jetiki, posebno pa je koristno pri nekaterih kožnih boleznih (mozojavost, posebno mladostna psorijaza, navadni lupus pa še nekatera omenjena gnojna kožna vnetja).

5. Zdravljenje z ultrazvokom

Posebni aparati, ki povzročajo ultra zvok, imajo le zdravstveni zavodi. Ultra zvok je v bistvu zvok s toliko tresljaji, da ga ne moremo z našimi ušesi slišati. Množina tresljajev mora biti seveda toliko, da ne povzroča bolečin, pa tudi prodreti mora dovolj globoko v tkivo. Navadno uporabljamo frekvenco 1000 kilociklov na sekundo, pri čemer prodre polovica energije 5 cm, četrtina pa 10 cm globoko v človeško telo. Na začlenem mestu dobimo toploto, neki mehanični pritisk in kemične spremembe.

Trgovsko podjetje

»HMEJLNİK«, Novo mesto

razglašja
PROSTA DELOVNA MESTA za:

1. KLJUČAVNIČARJA za vzdrževalna dela in
2. SKLADIŠČNIKA trgovskega blaga

POSEBNI POGOJI:

pod 1.: kvalificiran ključavničar,
pod 2.: srednja šolska izobrazba ali KV trgovski delavec.

Poizkusno delo traja 60 dni.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
Kandidati naj pošljejo pismene prijave upravi podjetja.

Komisija za sprejem in razporejanje delavcev pri

PE »STANDARD«, Novo mesto

objavlja na podlagi 11., 14. in 38. člena
pravilnika o delovnih razmerjih veletrgovine
»MERCATOR«, Ljubljana,
izpraznjeno delovno mesto

POSLOVODJE

prodajalne »Radulja« v Škocjanu

POGOJ:

1. visoko kvalificirani delavec trgovske stroke s prakso v splošni trgovini,
2. kvalificirani delavec trgovske stroke z najmanj 6 let poklicne prakse ali 3 leta poslovodske prakse v splošni trgovini.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite na upravo PE »Standard«, Novo mesto, Glavni trg št. 3, do vključno 25. 2. 1968.

France Slana: MATERINSTVO

Dr. ZVONIMIR LAMOVEC:

Kratek oris zgodovine psihiatrije

Nadaljevanje in konec

Takratni psihiatri so smatrali duševne bolezni za posledico okvar možganov. Nekoč v tem času pa so se začeli zanimati tudi za duševne pojave same po sebi. Naenkrat so postale zanimive tudi tiste duševne motnje, ki jih do tedaj niso obravnavali, se pravi nevroze (živčnost). Na veliko se je ukvarjal z eno izmed nevroz, histerijo, francoski zdravnik Charcot. Pri njem je delal tudi Dunajčan Sigmund Freud, ki je bil začetnik revolucije v psihiatriji. V človeškem duševnem življenju je odkril zavestni in podzavestni del; podzavestni naj bi imel največjo vlogo ter bi določal človekovo mišljenje in ravnanje. Izvor duševnih bolezni je Freud iskal v psiholoških dogajanjih, se pravi ne v okvarah možganov, in tudi zdraviti je poskušal s pomočjo psihološkega vplivanja — tako imenovane psihoanalize. Vendar so še vedno poskušali razlagati duševne bolezni s spremembami v možganih in zato tudi zdraviti s kemičnim in fizikalnim učinkovanjem nanje. Tako je prišlo do novega revolucionarnega odkritja

— zdravljenja duševnih bolnikov s pomočjo insulina in elektro šoka.

Psihiatrija je dobila prvo močno orožje v roke in podoba bolnišnic za duševno bolne se je spremenila. Komaj pičlih 15 let je minilo in leta 1952 se je pojavilo novo zdravilo, ki ima tudi odločujoč vpliv na psihiatrijo, to so preparati tako imenovani fenotiazini (znani largactil, melleril). Pod vplivom teh novih zdravil je surovost iz duševnih bolnic izginila, psihoanalitične teorije, ki so se razvile iz Freudovega nauka, pa so se vnesle v človeške odnose v psihiatrijo kot eno izmed važnih zdravilnih pomagala. In tako je danes bolnica za duševne bolne hiša, kjer vlada mir in red, kjer se pridno dela, po delu zabava in počiva. Skratka, v bolnici skušajo bolnika čimprej pripeljati na stari način življenja. Psihiatrična znanost pa pospešeno išče novih poti iz duševnih bolezni. Pri tem si prizadeva prav tako na polju psihoanalize kot na področju psihofarmakologije (vede o vplivu kemičnih zdravil na duševnost oz. na duševna obolenja).

Tudi bolničarji Vera, Jože in drugi v kirurškem oddelku novomeške bolnišnice požrtvovalno skrbijo za svoje paciente in so jim na razpolago vsak trenutek. Čeprav je njihovo delo naporno, so vedrega obraza, saj tudi tako lahko bolniku veliko pomagajo. (Foto: Albin Božič, Črnomelj)

Tam, kjer raste drevo večnosti...

Tanlog Mani se ni konec sveta. Toda tukaj, kamor prihajajo ladje z vseh olin, ni drugega kot vodovje in z džunglo pokrita obrežja. To je Borneo, ob čigar obrežja butajo valovi Pacifika.

Zelena so obrežja tega daljnega otoka, kjer živijo plemena, ki prišleku ne sežejo v roko in o katerih pripovedujejo mračne zgodbe, kakor so tiste o glavorezcih Dajakih. Pomorski neradi usidrajo svoje ladje v vodah Tanloga Mani, široki delta reke, ki priteka iz džungel Bornea, polnih vršanja divjih ptic, vpija opic, pošastno lepih metuljev in pisanih kolibrijev.

»Orni, draga, so zdaj moji dnevi, ker pripluli smo v Tanlog Mani...«

Tako pojo mladi pomorski, napol v šali, napol zares.

Ladjo privežejo za velike boje in tukaj ostanejo dneve in dneve, obkoljena od vseh strani s splavi. Spretni plavalci dokerji, kot imenujejo to vrsto obrežnih delavcev, dan in noč vlačijo iz vode velika debla, jih povezujejo z lisanami v splav. To so debla, ki prihajajo po reki iz mračnih gozdov Bornea v ocean.

Debla so gladka, kot da jih je kipar obtesal s posebno pozornostjo in ljubeznijo; prinašajo vonjave iz osrčja prastarih gozdov, pozdrave neznanih drvarjev, katerih obrazov in oči ne bo videl noben od teh belih pomorskih. Na vsakom deblu drevesa, ki raste ponosno in ravno kot nobeno drugo drevo na svetu, je vsekano znamenje s sekuro in pobarvano. Orka ali črka in številka. Deblo je dolgo plavalo po vodi, skorja mu je postala gladka in spolzka od alga in diši po ribah.

»O, Tanlog Mani, kjer raste drevo večnosti...« poje drvar na Borneu, ko podira tikovo drvo, najtrši les na svetu, o katerem pravijo, da ga niti ogenj ne more uničiti.

»O, reka Tanlog Mani, ki

Na poti k taborišču v osrčju džungle na Borneu

skrivaš najponosnejše drevo na svetu...« poje ploveči doker po kitajsko ali malajsko ali japonsko, ko na pol sit, bolan za rumeno mrzlico, hrepeni po svoji družini in svojem domu, ki je tako neznan daleč od zelenega, divjega Bornea.

Pacifik ziblje težke ladje, zasidrane nekaj sto metrov od zelenih bregov Tanloga Mani, v ustju, ki živi krokodile in vrešče opice. Opice ob svitu plezajo po vejah prelepih palm, kraljic džungle, in cvilijo od objestnosti, ko se brizgajo z vodo iz oceana. Mornarji so otožni in jezni. Molčijo, ko se navolčajo samotne in gluhe džungle, odkoder iz mraku prihajajo opojne vonjave, posebno kadar ovete dimet.

»O, reka Tanlog Mani, da bi te ne bilo...« pojo plavalci dokerji, brezdomci, čeprav imajo dom, čeprav imajo družino in rodni kraj. Na svojih džunkah kurijo velik ogenj, utrujeni, otožni in revni.

Ladje odhajajo, odnašajo s seboj najtrši les, ki ga niti ogenj ne more uničiti, les, od katerega bodo bogati še bolj bogatejši. V daljave potuje drevo tik, ki mu pravijo »drevo večnosti«.

Blaženka Stejč

MELIORACIJE V MAKEDONIJI

Dve žetvi na leto

Kot predvidevajo, bo kmetijsko gospodarstvo v Makedoniji imelo do konca leta 1972 že okrog 138 tisoč hektarov rodovitnih njivskih površin. Melioracijski sistemi, ki jih z zvezno pomočjo že nekaj let izvajajo na področju republike Makedonije, bodo pomenili velik korak v razvoju tamkajšnjega poljedelstva.

Koliko bodo novi sistemi namakanja pripomogli k večjim pridelkom, pričča dejstvo, da bo kmetijska proizvodnja na melioriranih področjih skoraj petkrat večja kot prej na istih parcelah. To bo omogočilo, da se bo tudi letna bruto proizvodnja vsega makedonskega kmetijstva povečala za okrog 40 odstotkov v primerjavi sedanjo.

Doslej so za zgradnjo sistemov za namakanje in izsuševanje porabili okrog 500 milijonov novih dinarjev, do konca leta 1972 pa bo treba vložiti za melioracijo še okrog 1 milijardo 390 tisoč dinarjev.

Makedonija ima že sedaj

večje število manjših sistemov, ki namakajo kakih 45 tisoč hektarov. Te površine so že pokazale svoje velike prednosti. V stanju izgradnje melioracijskih naprav so sedaj sistemi »Bregalnica« — 27.000 hektarov, »Strumica« — 22.150 hektarov in »Tikveš« — 20.110 hektarov, kar je skupaj 72.000 hektarov obdelovalnih površin. Razen tega se pospešeno dela še na drugih manjših melioracijskih sistemih.

Skupaj s sistemi na zamakanje, ki so bili zgrajeni prejšnja leta, bo nova izboljšava obdelovalnih površin v Makedoniji omogočila, da bodo imeli po dve žetvi na leto. Namakalni in izsuševalni sistemi bodo omogočili, kot pravijo strokovnjaki, skrajno izkoriščenje zelo ugodnih podnebnih pogojev v Makedoniji in pospeševanju industrijskih kultur, kot so tobak, bombaž, afion (mak) in riž. Prav tem kulturam makedonsko sredozemsko podnebje zelo bstriza.

A. DIMITROVSKI

Art Buchwald:

Dekle? Kaj pa je to?

Prejšnji teden je prišla iz Da Nanga v Vietnamu žalostna novica, da mornariški korpus Združenih držav Amerike poskuša odstraniti vse slike lepotic iz svojih kasarn. Ta kampanja se je začela, ko so generali v Da Nangu obvestili svoje oficirje, da štab mornariškega korpusa ni nič kaj navdušen nad temi lepoticami. Nato je sledila kaplanova pridiga, v kateri je svaril fante pred pokvarjenostjo in škodljivostjo teh deklet, posebej se tistih mladih dam, ki razkazujejo svoje čare v reviji »Playboy«.

Ker sem sam nekdanji bil marinec, me je odnos mornariškega korpusa do lepotic nemalo prizadel in osupnil. Skozi leta in leta, od Montezume pa do Tripolija, su mlade marine navdihovale slike lepotic, ki so jih nosili s seboj, in jih spominjale, za kaj se borijo.

Marince navažno pošiljajo v take kraje, kjer so edina ženska bitja, ki jih lahko vidijo od enega do drugega leta, dekleta, katerih slike pripenjajo na stene svojih sotorov. Če ne bi bilo teh deklet, je vprašanje, kako bi se marinci spet lahko vrnili v normalno družbo ter se obnašali kot človeška bitja.

Spominjam se, kako sem med drugo svetovno vojno v Eniwetoku na Marshallskih otokih šel k nekemu prijatelju v šotor in videl, da ima v svoji omarici nalepljeno neko fotografijo. Na tem otoku sem bil že 14 mesecev, vendar sem tedaj pruč videl to sliko.

»Kaj pa imaš tukaj?« sem vprašal prijatelja.

»Neko dekle.« je odgovoril.

»Dekle? Kaj pa je to?« sem vprašal.

»No, to je stvar, ki je podobna moškemu, samo da je malo drugačna.«

»Bedak, to tudi sam vidim.« sem dejal. »Kaj pa počne?«

»Precej govori. ima otroke in nosi mnogo trapastih oblek.«

»Toda tale nima na sebi ničesar.« sem pokazal.

»Vem. Saj ravno zato je vredna, da jo kam nalepiš. Če bi imela na sebi kaj dosti obleke, je že ne bi hotel gledati.«

»Zakaj pa ne?«

»Ker ne bi mogel ničesar videti.«

»Kaj pa bi rad videl?«

»No, če bi bila oblečena, ne bi vedel, da je drugačna, kot smo mi. Če pa ne bi imel zavesti, da so v Združenih državah tudi bitja, ki so drugačna od nas, bi se na mestu ustrelil.«

»To se mi zdi smešno,« sem dejal.

»To je zato, ker si tukaj že preveč dolgo. Kaj nisi še nikoli ničesar slišal o dekletih?«

»Zdi se mi, da so se zadnjič zvečer fantje pogovarjali o njih. Toda nisem dobro slišal, kaj so govorili. Eden od njih je rekel, da jih moraš objeti in nekdo drug je dejal, da jih moraš poljubiti. Ali ni to malo prehudo?«

»Da, ravno to moraš storiti, če ne, se strašno razjezi.«

»Naj me vrag vzame,« sem dejal. »Jaz sem pa mislil, da se samo šalijo.«

»Pa saj še nisi tukaj tako dolgo,« je dejal prijatelj. »Prav gotovo se še spominjaš naših deklet.«

»Mislim, da se jih, a precej nejasno. Mehkejša so, kajne?«

»Veliko mehkejša.«

»Daj, da se enkrat pogledam sliko,« sem dejal, »morda se bom vsega spomnil.«

Proučeval sem sliko mesece in mesece in tedaj, ko sem se vrnil domov v Združene države, sem natančno vedel, kakšno naj bi bilo dekle. To mi je vsekakor veliko pomagalo, ko sem se spet vrnil v normalno življenje.

V Da Nangu je verjetno na tisoče fantov, ki so na istem, kot sem bil jaz v Eniwetoku, in nerad pomislim na to, kako se bodo obnašali, ko se bodo vrnili domov brez slik lepotic, ki bi jim edine lahko pokazale, kakšno je sploh dekle.

Ljudska modrost

Vsak berač svojo malho hvati.

Vsak človek ima svoj prav.

Vsakemu se svoje najljepše zdi.

Vsak je sebe vreden.

Vsak je svojega imena vreden.

Kaj sem temu človeku jaz, kaj mu je Sódnik? Zakaj bi ne govoril, ako si s tem olajša svoje stanje? In ko bi tudi to ne bilo, taki ljudje nimajo srca, še veselji jih, če morejo koga spraviti v nesrečo. Uboga Jerica, ubogi Matija! Stari Seljan vama ne more pomagati, ako se Bog vaju kako ne usmili!!

Take misli so rojile ubogemu starcu po glavi.

Drugi dan je bilo pri okrajni gosposki veliko slovesno zasliševanje in izpraševanje. Zaplotačnik ni tajil, da je vojaški begun in da je delal denar; ali pri kom je prebival, kdo so bili njegovi tovariši in pomočniki, tega ni bilo spraviti iz trdovratnega jetnika kakor so ga villi in pestili. Poskusilo se je, ali ga morebiti omeiti post. In tako je šel zopet v zapor; morebiti bo popoldne volnejši.

Seljanu ni dala skrh miru, četudi je vedel, da ne more pomagati. Napoti se, sam ni vedel prav zakaj, proti Sódnikovemu domu: kaj Sódnik, ali mirno čaka doma ali je morebiti pobegnil? Na dvorišču mu pride Liza naproti:

»Kako pa Andrej?«

»Nič prav zdrav ni; bojimo se, da bi ne prisla kaka bolezen. Včera ni ves dan nič jedel.«

»Kje pa je?«

»Menim, da gori! Ali bi radi z njim govorili?«

Preden je Seljan na to kaj rekel, pristopi k nji, ma Andrejček, ki je slišal materine besede, ter pravi:

»Ne, mati, očeta ni gori, kakor pravite; jaz sem jih iskal, hotel sem jih nekaj prositi, pa jih ni. Nato mi je dejal sosedov Luka, da jih je videl, ko so šli zgodaj po stezi proti gozdu. Jaz mislim, da jim je že boljše, ker so tako zgodaj vstali, kaj pravite, mati?«

»Bog daj, da bi bilo tako, kakor praviš,« pristavi žena.

Seljan je edini vedel, kako je možu, a on ni smel govoriti.

»Nič posebnega; kar imam, povem mu lahko drugikrat; morda ga še danes kje srečam. Bog vas obvaruj.«

Tako se je Seljan poslovil in odšel na svoje delo. S postom se ni dalo pri Zaplotačniku nič opraviti. Trdovratno je molčal zopet pri drugem in tretjem zasliševanju. Treba ga je bilo torej poslati naravnost v mesto, naj tam store z njim, kar velevala zakon. Drugo jutro sta ga gnala žandarja dobro vklepana po cesti proti mestu. Kako so gledali tržani ta novi prizor! Mnoga ženska je dejala sama pri sebi: »Skoda tako lepega človeka!« Zaplotačnik je mirno stopal pred čuvajema, ozrl se ni ne na desno ne na levo a glave tudi ni povešal. Čez nekaj časa zavijejo po cesti v gozd — nekaj otrok je šlo še za njimi — gošča je bila ob obeh straneh. Ko so tako molče stopali nekaj časa, kar pogleda Zaplotačnik zdaj na desno, zdaj na levo v goščo, potem se zdrzne in kakor strela šine na levo v grmovje! Eden žandarjev hitro pomeži za njim in izproži. Zdelo se mu je, da je zadel, ali ko sta planila potem oba za njim, ni bilo od Zaplotačnika ne duha ne sluha. Iskala sta ga, kakor išče lovec obstreljene divjačine; steknila sta vse grmovje daleč naokrog, zastonj. Zaplotačnik je bil izginil; naposled sta mislila sama, da mora biti ta človek res s samim hudobnim duhom v zvezi.

Otroci, ki so videli ta prizor, so prinesli hitro z velikim krikom in vpitjem to novico v trg.

XX.

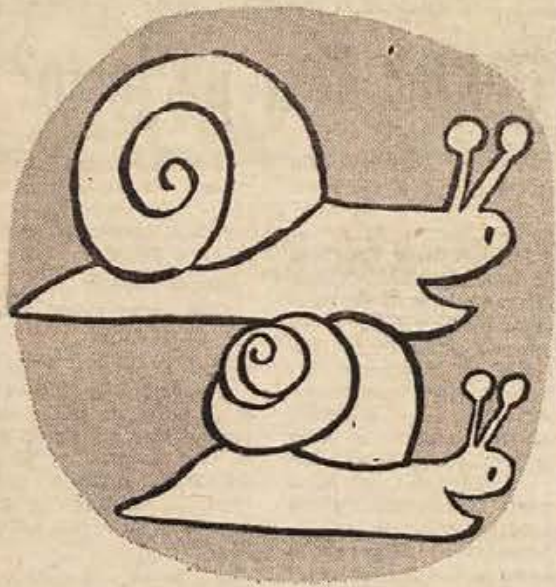
Orni oblaki so bili zagrnili večerno nebo. Kakor čreda gladnih volkov je tulil veter okoli vogalov. Bliski so svigali kakor goreče kače po nebu in strašno so razsvetljevali nočno temo. Treskalo je in grmelo da se je zemlja tresla. Ljudje so trepetali po hišah, križali se in molili, kakor da bi se jim bližal sodni dan. Živina je tulila po hlevih in zver se je plašna skrivala ter po jazbinah in grmovju iskala zavetja pred grozno nevihto. Strašno hreščanje in pokanje se je razlegalo po gozdu. Visoka drevesa so se zibala in skoraj do tal pripogibala svoje vršiče. Vihar jih je šilil in lomil kakor suhe treeke. Gorje človeku kateri se je zakasnil in hodi o tem času po gozdu.

Seljan je bil star mož, ali take nevihte ni pomnil. Počival je že v svoji samotni koči poleg gozda. Luč upihne; skoraj strah ga je bilo v postelji, ko je vihar tako grozno razgrajal in mikastil njegovo staro poslopje; bal se je, da bi mu ne odnesel slamnate strehe znad glavo. Šilil se je mižati, ali ognjevitli bliski so mu siloma odpirali oči. Bogu je priporočil svojo dušo in svojo kočo, obrnil se v steno in kakor otrok potegnil odejo čez glavo.

Ko je tako ždel, se mu zazdi, da je nekdo potrkal na duri, toda tolaži se; nič ne bo, vihar bije na vrata. Vendar nehotoma posluša; veter je bil nato malo potihnil; vdruči se mu zdi, da nekdo trka; zdaj celo čuje prav razločno človeški glas: »Odpri!«

Brž ko je to slišal, vstane brez pomisleka, prižge luč ter gre odpirat; ko bi bil razbojnik, v taki nevihti ga kristjan ne sme pustiti brez zavetja. Toliko da ga ni vihar znak vrgel, ko je odprl vrata. Vse črno, nič ne vidi.

»Kdo je?« vpraša.

Tema ni treba namensko varčevati – hišo že imata! Toda ljudje ne nosijo hiš na hrbtu – in če si jo boste hoteli postaviti, **začnite namensko varčevati pri**

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah
**v Krškem, Metliki
in Trebnjem!**

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri
vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

Na podlagi 97. člena statuta podjetja in sklepa sveta poslovne enote

ELEKTRO LJUBLJANA POSLOVNA ENOTA KOČEVJE

razglašamo
prosto delovno mesto

VODJE FINANČNE SLUŽBE

pod naslednjimi pogoji:

1. diplomirani ekonomist ali ekonomist s petletno prakso,
2. ekonomski tehnik z desetletno prakso.

V primeru pod 1. in 2. mora imeti kandidat odslužen redni kadrovski rok.

Rok za sprejem prijav po razpisu je 30 dni od dneva objave v časopisu.

Prijave naj kandidati vložijo pismeno na naslov

**ELEKTRO LJUBLJANA,
PE KOČEVJE, TRATA 6**

Komisija za sprejem in odpust delavcev pri obratu

»METALNE« V KRMELJU

razpisuje
prosti delovni mesti

KNJIGOVODJE osnovnih sredstev in evidence in MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

POGOJI: ekonomska srednja šola (lahko brez prakse), obvezna enomesečna poizkusna doba s testom.

Prijave z življenjepisom, s podatki o šolski izobrazbi ter o eventualnih dosedanjih zaposlitvah sprejema komisija do 25. 2. 1968 oziroma do zasedbe delovnega mesta.

Osební dohodek po pravilniku, stanovanje ni priskrbljeno.

stop

**radio
televizija
film
beat
REVIJA**

VSako SOBOTO!

GRADBENO PODJETJE

»OBNOVA«, Ljubljana

Titova c. 39

sprejme za območje LJUBLJANE, kakor tudi za dela v DEMOKRATICNI REPUBLIKI NEMČIJI, ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI in AVSTRIJI

KV TESARJE

KV ZIDARJE

KV ŽELEZOKRIVCE

in NEKVALIFICIRANE DELAVCE

Za vsa razglašena delovna mesta je zaželeno, da imajo odslužen vojaški rok.

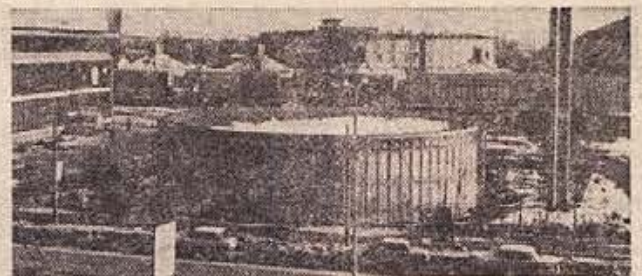
Delovna mesta so vezana na obvezno dvomesečno preizkusno dobo. — Plača je urejena s posebnim pravilnikom podjetja.

Samska stanovanja so na razpolago. Hrano podjetje kreditira in se obračunava mesečno pri plači.

Kandidati se lahko zaposle za določen ali nedoločen čas.

Nastop je možen takoj ali po dogovoru. Razglas velja do zasedbe prostih delovnih mest.

Pismene oz. ustne ponudbe sprejema kadrovska služba podjetja »OBNOVA«, Ljubljana, Titova c. 39, I. nadstropje, soba št. 12.

Obveščamo interesente, da bo letos

VELIKA PRODAJA AVTOMOBILOV IN PRODAJNI SEJEM KMETIJSKE MECHANIZACIJE

v času od 9. do 31. marca 1968 na Gospodarskem razstavišču.

Podrobna obvestila prihodnji teden!

**GOSPODARSKO RAZSTAVISCE
LJUBLJANA**

REZULTATI ŽREBANJA NAGRADNIH KUPONOV

»JUTRANJKE«, SEVNICA:

izžrebane so bile naslednje številke v vseh serijah, ki se končujejo:

**760, 655, 998, 8312, 7180,
9125, 10132**

Izžrebanci naj v 60 dneh po objavi pošljejo priloženo kupon in svoj točen naslov na upravo »JUTRANJKE« z navedbo poslovalnice, kjer so dobili kupon.

Nagrada električni gramofon bo dostavljen na dom. »JUTRANJKA« čestita vsem izžrebancem in se priporoča za nakup svojih izdelkov!

Avtopromet GORJANCI Novo mesto

SPREMENBA VOZNEGA REDA

Cenjenim potnikom sporočamo, da bo od 20. februarja 1968 ukinjen avtobusni promet na relaciji Dolenjske Toplice—Zužemberk—Radohova vas—Ljubljana (dosedanja avtobusna linija Črnomelj—Semič—Dolenjske Toplice—Zužemberk—Radohova vas—Ljubljana).

Avtobus bo od 20. februarja v Dolenjskih Toplicah, namesto da bi peljal kot doslej proti Zužemberku, nadaljeval pot proti Novemu mestu. Promet na tako spremenjeni liniji se bo odvijal po naslednjem voznem redu:

4.45	Črnomelj	17.25
4.54	Gradac	17.15
5.10	Semič	16.59
5.50	Podturn	16.19
5.55	Dolenjske Toplice	16.15
6.25	Novo mesto	15.50

VOZI SAMO OB DELAVNIKI!

Avtobus ima v Podturnu zvezo z avtobusom, ki pelje čez Zužemberk v Ljubljano in iz Ljubljane, v Novem mestu pa ima zvezo za Zagreb in Ljubljano. Časi prihodov in odhodov na postajališčih od Dolenjskih Toplic do Novega mesta so objavljeni na običajen način.

Razen tega obveščamo potnike, da smo razširili lokalni promet od Novega mesta do grada Otočec in od Gotne vasi do Težke vode ter iz Novega mesta v Stražo čez Prečno, po naslednjih voznih redih:

Proga Novo mesto—grad Otočec: odhod iz Novega mesta ob 7.30, 9.45 in 13.30, povratek iz grada Otočec ob 8.30, 10.10 in 13.50.

Proga Novo mesto—Gotna vas—Težka voda: odhod iz Novega mesta ob 17.00, povratek s Težke vode ob 5.00 in ob 17.20.

Proga Novo mesto—Straža čez Prečno: odhod iz Novega mesta ob 18.20, povratek iz Straže ob 18.55. Vsi trije avtobusi vozijo SAMO OB DELAVNIKI! Hkrati obveščamo potnike, da je spremenjen lokalni promet na vseh progah iz Novega mesta, o čemer so potniki že obveščeni na običajen način.

**AVTOPROMET GORJANCI
NOVO MESTO**

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 16. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Darinka Režek poje narodne ob spremljavi. vi Avgusta Stanka. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Silc: Rezultati poskusov s krmilnimi rastlinami v prejšnjem letu. 12.40 Na kmečki peči. 13.10 Obvestila in zabavna glasba. 14.05 Valček in uverture. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.25 Glasbeni intermezzo. 15.45 Kulturni globus. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 17.15 Glasbene uganki. 18.45 Na mednarodnih križpotih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 Poje zbor RT Beograd p. v. Borivoja Simića. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 17. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Vukadin Šišaković: Za obnovo vinogradov uporabljajmo zdrave cep-

ljenke. 12.40 Popevke iz studia. 14. 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek - Šilga Naoya: Ilanov zločin. 17.05 Gremo v kino. 15.35 Igramo beati 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 18. FEBRUARJA: 8.00-8.00 DOBRO JUTRO! 8.05 Radijska igra za otroke - Svetoslav Ruskic: »Štirje Eskimi potujejo v beli svet«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. del. 10.00 Se pomnite, tovariši... Milivoje Perović: »Vas Bojnik je umrla«. 11.00-11.15 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 13.15 Iz operetnih partitur. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Pojo slavni operni pevci. 17.30 Radijska igra - Marjan Marinc: »Mista«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 19. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila -

Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Ivan Mrzel: Najnovejši pogledi na varoke in preprečevanje kronične respiratorne bolezni pri perutni. 12.40 Petar Kostić: Izbor melodijskega »Koštanec«. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Sinterna 4594«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Ireno Kohont. 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV-Ljubljana. 22.10 Radi ete jih poslušali.

TOREK, 20. FEBRUARJA: 8.08 Operna matineja. 9.25 Slovenske narodne v priredbi Borisa Kovčiča. 9.40 »Cicibanov sveta in »Pe-smica za najmlajše - Otroško vrtec »Tugo Vidmar« iz Kranja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marko Bertonec: Strojna molka v kmečkih rejah krav. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico. 14.25 Lepe melodije. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 V terek na svide-nje! 17.05 Igra Simfonični orkester RTV-Ljubljana. 18.45 Svet teluške - inž. Vlado Zupan: Pri-hodnost umetnih mas. 19.00 Lah-ko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidijo Kodrič. 20.00 Od premiere do premiere. 21.15 De-set pevcev - deset melodij.

SREDA, 21. FEBRUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glas-be. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Po-ročila - Turistični napotki za tu-je goste. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jelka Hočevar: Uporaba herbicidov v žitih. 13.30 Priporo-čajo vam... 14.05 Igramo za ra-zvedrilo. 14.35 Naši poslušalci če-stitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš podlistek - Zlaka Lazič: Hromi Dragomir. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.40 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Vrhovi operne po-ustvarjalnosti.

ČETRTEK, 22. FEBRUARJA: 8.08 Operna matineja. 9.25 Šest slov. narodnih pesni v priredbi L. M. Škerjanca. 10.15 Pri vas do-ma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kme-tijski nasveti - inž. Helena Vo-dovnik: Kakovost finskih nabav-pivovarskega jedrca. 13.30 Pri-poročajo vam... 14.45 Lirika za otroke - »Mehurčič«. 15.20 Glas-beni intermezzo. 17.05 Četrtekov simfonični koncert. 18.15 Turistič-na oddaja. 18.45 Jezikovni pogo-vori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Majda Se-pe. 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov. 22.10 Komor-ni glasbeni večer!

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

GRADBENO PODJETJE

TEHNIKA LJUBLJANA

sprejme na delo:

I. ZA GRADBIŠČE V JUGOSLAVIJI:

60 KV IN VKV TESARJEV

50 KV IN VKV ZIDARJEV

Delovno razmerje je možno skleniti takoj! Kandidat, ki sutreza vsem splošnim pogojem, lahko nastopi delovno razmerje za nedoločen čas takoj brez predhodne pismene ponudbe. Javiti se mora v personalnem oddelku direktorije podjetja v Ljubljani, Vošnjakova 8. Uradne ure vsak dan razen sobote od 6. do 14. ure. Podjetje nudi samska stanovanja in kreditira svojim delavcem hrano.

Sprejem brez predhodnih pismenih dogovorov bo potekal od dneva razpisa dalje do 29.2.1968. Vsi kandidati, ki do tega dne ne morejo nastopiti dela, morajo dostaviti pismene ponudbe in bodo prejeli odgovor z vsemi ostalimi pojasnili.

II. ZA GRADBIŠČE V INOZEMSTVU:

V BELGIJI:

5 ŽELEZOKRIVCEV

10 ZIDARJEV

40 TESARJEV

V ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI:

45 TESARJEV

10 ZIDARJEV

V DEMOKRATIČNI REPUBLIKI NEMČIJI:

20 TESARJEV

30 ZIDARJEV

3 ŽELEZOKRIVCE

65 PK DELAVCEV

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev in s kratkim življenjepisom dostavite splošnemu sektorju podjetja najkasneje do 20. febru- arja 1968.

Kandidat bo sprejet na delo za določen čas od enega do poldruga leta. Odhod na delo v inozemstvo je predviden v drugi polovici marca oziroma prvi polovici aprila 1968.

NEDELJA, 18. 2.

9.10 KMETIJSKA ODDAJA V MADŽARSCINI (za Pohorje, Plešivec) Beograd
9.25 POROCILA (Ljubljana)
9.30 DOBRO NEDELJO VOSCI-MO Z ZADOVOLJNIMI KRANJCI (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Be-ograd)
10.45 VILAVAJA-RINGARAJA - ponovitev (Ljubljana)
11.30 NJEGOVA EKSELENCA - jugoslovanski kratki film (Ljubljana)
12.45 Grenoble: SMUCARSKI SKOKI NA 90 M - prenos (do 15.00) EVR
17.25 TV KAZIPOT - ponovitev (Ljubljana)
17.45 CLOVEK S FILMSKO KA-MERO »PARIZ 1900« (Ljub-ljana)
19.05 CIKCAK (Ljubljana)
19.10 SREČANJE - film iz serije Bela in Sebastian (Ljubija-na)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.50 TV MAGAZIN (Zagreb)
21.50 TV DNEVNIK (Beograd)
22.05 SLOVESNI ZAKLJUČEK OLIMPIADE V GRENOBLU - posnetek (Zagreb)

PONEDELJEK, 19. 2.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 RUSCINA (Zagreb)
14.50 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
15.45 RUSCINA - ponovitev (Za-greb)
16.10 ANGLESCINA - ponovitev (Beograd)
16.45 KULTURNA PANORAMA V MADŽARSCINI (za Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.00 POROCILA (Zagreb)
17.05 MALI SVET - oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 ARHITEKTURA LENINGRA-DA - sovjetski dokum. film (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 DOMACI ANTIBIOTIK - oddaja iz cikla Znanost in mi (Ljubljana)
18.50 REPORTAŽA (Zagreb)
19.20 POKLICI V GOZDARSTVU (Ljubljana)
19.45 VOKALNO INSTRUMEN-TALNI SOLISTI (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 TV DRAMA (Beograd)
21.35 RESNA GLASBA - Saraje-vo (Zagreb)

TOREK, 20. 2.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 ANGLESCINA (Zagreb)
14.50 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
15.45 ANGLESCINA - ponovitev (Zagreb)
18.05 POROCILA (Ljubljana)
18.10 ROKE PROC OD PRINCE-SKE - češki lutkovni film (Ljubljana)
18.25 POMEN LEKTORSKEGA DELA (Ljubljana)
18.50 SVET NA ZASLONU (Ljub-ljana)
19.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)
20.00 CIKCAK (Ljubljana)
20.10 OZ NOČ ROJENA - ame-riški celovečerni film (Ljub-ljana)
21.40 KULTURNA PANORAMA (Ljubljana)
22.20 ZADNJA POROCILA (Ljub-ljana)

SREDA, 21. 2.
16.55 TV KRONIKA V MADŽAR-SCINI (za Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.10 POROCILA (Ljubljana)

17.15 KLJUKEC KOT INDIJANEC - zgodba iz serije Kljukce-ve dogodivščine (Ljubljana)
17.45 KJE JE, KAJ JE (Beograd)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 ODDAJA ZA OTROKE (Beo-grad)
19.05 POPULARNA GLASBA (Sko-pje)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 EKLAN NA EKLANU (Za-greb)
21.30 CIRKUS V HIŠI - serijski film (Ljubljana)
22.05 KOSARKA OLIMPIJA : SLA-VIJA (Praga) - posnetek
23.30 ZADNJA POROCILA (Ljub-ljana)

ČETRTEK, 22. 2.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 NEMSCINA (Zagreb)
11.00 ANGLESCINA (Beograd)
14.50 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
15.45 NEMSCINA - PONOVI-TEV (Zagreb)
17.10 POROCILA (Ljubljana)
17.15 TIKTAK: Karneval (Ljubli-ana)
17.30 ODDAJA ZA OTROKE (Be-ograd)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 KOMORNI ZBOR RTV LJU-BLJANA - oddaja iz cikla Naši zbori (Ljubljana)
18.45 KALEJOSKOP (Ljubljana)
19.05 PRAVDARJI - humoristična oddaja (Beograd)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 L. Pirandello: SAJ NI ZA RES - TV drama (Ljubli-ana)
22.20 ZADNJA POROCILA (Ljub-ljana)

PETEK, 23. 2.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
14.50 TV V SOLI - ponovitev (Beograd)
17.25 POROCILA (Ljubljana)
17.30 MOJ PRIJATELJ FLICKA - serijski film (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 GLASBENI ZASLON (Beo-grad)
19.05 BALETKA MAJA PLISET-SKAJA (Ljubljana)
19.35 NISO SAMO ROŽE RDEČE - glasbena oddaja (Ljubli-ana)
19.55 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 OBTOŽENI - češki celove-černi film (Ljubljana)
22.05 ZADNJA POROCILA (Ljub-ljana)

SOBOTA, 24. 2.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
14.50 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
17.35 TV KAZIPOT (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 MLADINSKA IGRA (Beo-grad)
19.20 UMETNIK IN RESNICA - oddaja iz cikla Človek in kultura (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 CIKCAK (Ljubljana)
20.35 POKLICI - humoreska (Be-ograd)
21.35 DVORJENJE - film iz seri-je Bonanza (Zagreb)
22.25 ZGODOVINA PRIVOLNOSTI - špansko zabavno glasbena oddaja (Ljubljana)
23.25 ZADNJA POROCILA (Ljub-ljana)

MIRNA tovarna šivalnih strojev na MIRNI,

PRIREJA vsak mesec za svoje kupce bogato

nagradno žrebanje,

v katerem sodelujejo vsi, ki kupijo šivalni stroj v času od 10. februarja do 31. decembra 1968.

Pogoj za sodelovanje v nagradnem žrebanju je odrezek garancijskega lista, ki ga poš-ljete v tovarno in na podlagi katerega vas bo »MIRNA« redno uvrščala v žrebanje. Cenjeni potrošniki, ne zamudite izredne prilike! Med 31 bogatimi nagradami je tudi avtomobil »ZASTAVA« 750.

UPRAVNI ODBOR »NOVOTEHNE«, Novo mesto

razpisuje

učni mesti 2 TRGOVSKIH VAJENCEV

- a) 1 za prodajalno Barve - Laki
- b) 1 za prodajalno Avtomotodeli

Prošnje sprejema splošni sektor podjetja do 25. 2. 1968.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 16. februarja — Danilo
Sobota, 17. februarja — Silvin
Nedelja, 18. februarja — Dragoslava
Ponedeljek, 19. feb. — Konrad
Torek, 20. februarja — Leon
Sreda, 21. februarja — Irena
Četrtek, 22. februarja — Marjeta

PREKLICI

OPOZARJAM sosede, naj ne pušajo kokeši na moj vrt, ker ga bom obsejal s pšenico in jo za-

strupili. Petrovič, Faderšičeva, n. h., Novo mesto.

Jožefi Vovk iz Jame 10, Dvor pri Žužemberku, prepovedujem pasu kokoši in obračanje vozov po mojem vrtu ter jo opozarjam, naj pusti mojo družino in moje starše pri miru. Če tega ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjal. Karel Glavič, Jama 9, Dvor pri Žužemberku.

Alojz Rihl iz Dednje vasi pri Pišecah prepovedujem hojo in vožnjo po moji parceli št. 425 in opozarjam Jožeta in Franca Hotka, Franca Veršovška in Antona Zorka, naj odstranijo svoje barake do 20. februarja, sicer jih bom predal sodišču.

OBVESTILA

KOTLE za šaganjekuho vseh vrst izdeluje kvalitetno V. Kapelj, bakrothlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4, Šiška.

CEMENTNO strešno opeko po 1 Ndin, dostavljamo na dom, dobite v Ljubljani, Milana Majma 47.

HITRO IN SOLIDNO izvajam instalacije centralnega ogrevanja in vodovodne napeljave z vsemi potrebnimi nadzori. Ponudbe pod »Garancija 2 leti«.

OBVEŠČAMO conjene gosie, da zaradi bolezni v ansamblu ni bilo v nedeljo v Beli cerkvi Pisančarjev. Sporočamo, da bodo igrali prihodnjo nedeljo, 18. 2., ob 16. uri v prosvetnem domu.

Vabljeni!

ZAHVALE

Ob prerani izgubi našega draga ga moža, očeta in starega očeta.

MATJE FLAJNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Po-

sebna hvala g. župniku, pevcem, tov. Cestniku za poslovilne besede, kolektivno ELEKTRO iz Črnomilja, vsem sosedom ter drugim, ki so nam kakorkoli pomagali. Še enkrat hvala za vse!

Zalujoči domači

Ob izgubi dobrega moža

SLAVKA SATOŠKA

upočenca iz Črnomilja

se iskreno zahvaljujem dr. Marini, dr. Siamaju, dr. Mihelcu iz Črnomilja, primariju dr. Koscu, dr. Primožiču in drugemu zdravstvenemu osebju bolnišnice v Novem mestu za zdravljenje in vso nego. Nadalje se zahvaljujem družbeno-političnim organizacijam, predstavnikom JLA, prijateljem in znanjem, ki so ga spremili na zadnji poti in mu na prerani grob položili vence in cvečje. Posebna zahvala sosedom, ki so mi v tem težkem času stali ob strani.

Zalujoča žena Marija in sorodniki

Zahvaljujem se črnomeljskim zdravnikom, v novomeški bolnišnici osebju internega in kirurškega oddelka, dr. Koscu, dr. Primožiču, za uspešno operacijo dr. Sav. lju in dr. Moreli.

Fotograf Albin Božič, Črnomelj.

Res je: dvakrat na leto

nam »suša« pobere zadnje dinarje iz plitkega žepa: pozimi in poleti, obakrat pred redno izterjavo polletne naročnine. Tiskarna, tovarna-papirja, pošta in drugi dobavitelji pa že terjajo plačilo računov za januar in februar. Zato prihajamo te dni k vsem naročnikom:

prosimo, pripravite takoj denar za polletno naročnino — vaš pismonoša vas bo obiskal že prihodnje dni! Nikar mu ne odrecite plačila, saj vas bo moral potem še enkrat obiskati; sebi in nam boste naprtili samo nepotrebne stroške, vsem pa še veliko nepotrebnega dela!

Naročnino za DOLENJSKI LIST je treba plačevati vsaj za pol leta vnaprej. Zato vas, dragi naročniki, (trenutno s prazno blagajno) lepo pozdravlja

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

mali oglasi

ŠLUŽBO DOBI

DIMNIKARSKEGA POMOCNIKA sprejemam takoj Ivan Roher, dimnikarstvo, Ribnica na Dol.

MLADO DEKLE (nad 18 let), začetnica, ki ima veselje za delo v gostilni, dobi takoj službo pri Marjoli Cerne, gostilna, Brežice, Zakot 35. Predstavite se v Brežicah ali pisemne ponudbe.

GOSTILNA Germovšek, Trebnje, sprejme kmečko dekle, staro nad 18 let, za pomoč v gospodinjstvu. Lahko tudi kvalificirana kuharica. Vsa oskrba v hiši.

GOSPODINJSKO POMOCNICO, posebno, ki zna kuhati in opravljati druga hišna dela, išče družina z odraslimi otroki v Zagrebu. Plača po dogovoru. Ponudbe: Peru. novič, Zagreb, Klajdova 44. telefon 571-526, ali: Božović, Nova Raza 12, Krško.

STANOVANJA

PRODAM HIŠO v četrti fazi gradnje, 1 km od centra Novega mesta. Plačljiva lahko v nekaj letih. Informacije: Lavrič, Volčiceva 20, Novo mesto.

HISO, takoj vseljivo, s sadnim vrtom, ki je oddaljena 10 minut od železniške postaje Polzevo, prodam. Cena 35.000 Ndin. Sijar, Zgornja Draga 23, Višnja gora.

ZIDANICO ALI HIŠICO, primerno za vikend, med Stranjo in Zagradom kupim. Ponudbe z navedbo kraja in cene na upravo Dolenjskega lista pod »Dostopno z avtom«.

PRODAM HIŠO v Beli krajini, gospodarsko poslopje, vinograd in zemljo po želji. Hiša je 5 minut oddaljena od avtobusne postaje na cesti Metlika — Novo mesto. Naslov v upravi lista (183/68).

PRODAM ALI ODDAM v najem poslastico oseb, ki bi me preživljala do smrti. Naslov v upravi lista (181/68).

PRODAM vseljivo enostanovanjsko hišo. Vprašajte na Parizanskih 23, Novo mesto.

MOTORNA VOZILA

PRODAM AVTO »skoda 1000 MDe. Horjak, Heroja Maroka 1, Sevnica.

MOPED COLIBRI, dobro ohranjen, dva brzin, prodam. Silvo Jare, Trebnje 72.

UGODNO PRODAM traktor znamke »Doja« z vsemi priklopi. Jože Rupar, Goriška vas 7, Skočjan.

PRODAM motor »DKW« 1959 v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (179/68).

PRODAM motorno kolo »Puch Roller 125 cm za 100.000 Sdin in traktor »Ilanza 25 km, po dogovoru tudi menjaj. Grabrijan, Dragoski 4, p. Adlešci, Črnomelj.

PRODAM

PRODAM VINOGRAD na Golušniku v skupni izmori s pašnikom 40 arov. Matja Bojanc, Mala Bučna vas 15.

PRODAM večjo količino vložnih jurčkov in arabeke solate. Ignac Povše, Birična vas 15.

PRODAM VINOGRAD in zidnico s 2 prostoroma v Šmarju. Informacije: Alojz Zupančič, Dobriš 28.

OBVEŠČAM VSE INTERESENE, da bom prodal 18. februarja ob 9. uri kmečko stroje, živino, vozove, nekaj pohištva; dam v najem tudi hišo ter gospodarsko poslopje. Jože Zupančič, Veliki Gaber 36.

POCENI PRODAM 30 a zemlje v Veliki Bučni vasi, Martin Cesar, Velika Bučna vas 18.

PRODAM kombinirani otroški voz.

ček, stajico in kosek. Kandijska 13 (blizu DMV), stanuje 15.

PRODAM DVE NJIVI v izmori 18 in 20 arov. Stefan Mavsar, Sela 4, Črnomelj.

ODDAM ALI PRODAM garažo na obroke. Naslov v upravi lista (190/68).

PRODAM zamidljivo parcelo na lepem kraju v Šmilbelu. Naslov v upravi lista (176/68).

PRODAM 2 voza lepega smrekovega kolja. Naslov v upravi lista (175/68).

PRODAM stroj za izdelavo cementne strešne opeke z 200 do 400 kosil jeklenošestih modelov. Adolf Nahtigal, Mokronog 34.

BILJARD, avtomatičen, renoviran, ugodno prodam. Na zalogi imam vedno pribor za vse vrste biljarov. Poceni prodam 3-tonsko prikolico za traktor. Ivan Zupančič, Krško, Cesta krških artev 139.

SPALNICO z vložki ugodno prodam. Ogled vsak dan od 16. ure dalje. Cesta herojev 14, Novo mesto.

POCENI PRODAM kuhinjsko opremo, novo pomivalno mizo in spalnico. Naslov v upravi lista (184/68).

PO UGODNI CENI prodam dobro ohranjen ženski šivalni stroj »Gritzner«. Naslov v upravi lista (185/68).

UGODNO PRODAM krompir sorte: Igor, Urgenta, cvetnik, sirtena, merkur in kifeljar; debelina 2,8 do 4 cm. primeren za saditev. Na željo kupca preskrbim tudi prevoz. Interesenti, javite se na naslov: inž. Franc Kurat, Zabnica 45, p. Zabnica pri Kranju.

PRODAM CEBELNJAK in 10 AZ panjev 1000 din. Božic (Terzija), Birena vas.

PRODAM skedenj v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (187/68).

KUPIM

TAKOJ KUPIM zazidljivo gradbeno parcelo. Naslov v upravi lista (177/68).

RAZNO

ZELIM spoznati žensko, staro do 38 let, po možnosti s pokojnino ali da je šivilja. Naslov v upravi lista (178/68).

PRED JEDJO in po njej morda morate misliti na svoj želodec, če ga zdravite brezuspešno z raznimi zdravili. Ste že poskusili z preizkušenim in učinkovitim naravnim zdravilom — z rogaškim DONAT vrelcem? Zabeležite ga v trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju HMELJNIK in STANDARD (MERCATOR).

POROČNE PRSTANE izdeluje po najnovejši modi in vsa zlatarska dela opravlja zlatar, Gospoška 5, Ljubljana (poleg univerze).

ZAGETNI in nadaljevalni krojnosilvalni tečaj se prične 26. februarja 1968 v Novem mestu. Informacije in vpis pri: Stukelj, Parizanska 5.

POZOR! Pomlad se približuje. Če se nimate vrtnega palčka, pohitite z naročilom! Z velikim popustom vam v zimskem času nudim simpatičnega palčka v velikosti 60 cm iz najodpornostnejših materialov. Pošiljam po povzetju. Naročila sprejema Aleksander Leskovec, Mirna na Dolenjskem.

Prav je, da zveste:

Toliko lepega branja

»KAJ LETOS NE BOSTE NIC POBIRALI NAROČNINE?« so spraševali te dni mnogi naročniki, ki so prišli v upravo našega lista od blizu in daleč in plačali polletno ali tudi kar celoletno naročnino. »Bomo, bomo« — smo jim hiteli zatrjevati, »a počakati smo morali zaradi velikega števila novih naročnikov v januarju, da steče vsa izterjava hkrati.« »Pa le glejte, da se obseg lista do poletja ne bo nič znižal« so nam zabijevali ljudje in dodali, da je prav zdaj na vasi največ časa za branje. Veseli smo, ko mnogi bralec povedo, kako jim je v listu všeč to in ono, zlasti pa so tudi starejši ljudje veseli, da »... je v Dolenjski toliko lepega branja«. Verjemite nam, zadovoljstvo naročnikov je za nas v uredništvu in upravi lista najlepše plačilo!

IZTERJAVA NAROČNINE pa se je medtem že začela: te dni smo poslali poštam na Dolenjskem položnice za plačilo naročnine za prvo polletje. Prosimo, olajšajte vašemu pismonoši naporno in odgovorno delo: plačajte mu naročnino takoj ob prvem obisku! Saj vas tudi Vaš list obišče redno vsak četrtek — in nič ga ni treba »dvakrat prositi«, kakor moramo mi prenekaterega slabega plačnika! Ogenj pa je v strelhi, če takemu »pozabljenemu« naročniku list ustavimo...

ZADNJI ČETRTEK TISKARNA v Ljubljani ni mogla pravočasno dobiti boljšega roto papirja iz tovarne v Krškem, zato smo morali Dolenjski list tiskati na navadnem časniškem papirju. Zamer je bilo nič koliko, pa ne ljubelega slučajja res nismo bili krivi! Prosimo za vaše razumevanje in potrpljenje, saj bo danes (tako upamo v torek opoldne) na voljo spet boljši, beli papir.

NEPRIJETNO NOVIČO nam je sporočila prodajna služba časnika DELO, ki odpremlja iz tiskarne v Ljubljani tudi naš tednik: uro dela v ekspeditu in adremoteki nam bo poslej zaračunavala po 1200 starih dinarjev in ne več po 900 Sdin kot zadnjih 5 let. Podražitev pa je upravičena, ker so se vsi stroški medtem občutno povečali. Na leto bo treba odšteti ČP Delu nekaj nad 2.750.000 Sdin več kot dolej, a verjemite nam: zaradi tega naročnine zares ne bomo povišali! Razliko bomo pokrili iz razširjene oglašne službe v našem listu.

SOFINANCIRANJE OBCINSKIH STRANI letos se ni začelo tako kot bi bilo treba: mesečne obroke za januar smo dobili od ObS v Sevnici, Kočevju, Novem mestu, Metliki, Ribnici in Krškem, medtem ko smo preostale tri občinske skupščine spet prosili za nakazilo. — Če vas za konec še zanima: podjetja, ustanove in ObS nam dolgujejo trenutno nad 11 milijonov Sdin neplačanih računov. Suh je februar zelo suh...

Vsem naročnikom in bralcem lista: lep pozdrav!

DOLENJSKI LIST

Dotrpeli so naša ljuba mama

FRANČIŠKA PRIJATELJ

roj. JENC iz Vinic

Pokopali smo jih 12. februarja 1968 v Ljubljani

Vsem, ki ste jim poklonili vence in cvečje, jih spremili na zadnji poti ter sočustvovali z nami, iskrena hvala!

Zalujoči:

hčere Angela, Francka, Ela, sin Ivan, sestra Marjetka ter vnuki in pravnuki

Vinice, Novo mesto, Ljutomer, Vancouver, Ljubljana

KINIO

Brežice: 16. in 17. 2. angleški film »Rafali ob zori«. 18. in 19. 2. francoski barvni film »Krogla v srcu«. 20. in 21. 2. italijanski barvni film »Tri ljubzenske noči«.

Črnomelj: 16. in 18. 2. italijanski barvni film »Prehujšani dolar«. 20. in 21. 2. ameriški barvni film »Zenska iz slame«.

Kočevje: 16. do 18. 2. ameriški barvni film »Arabeskas«. 19. in 20. 2. ameriški barvni film »San Fernando«. 21. 2. ameriški film »Graničarska pravda«. 22. 2. italijanski film »Gospo in gospodje«. 23. 2. francoski film »Maščevalec z mečem«.

Kostanjevica: 16. 2. ameriški barvni film »Propad rimskega cesarstva«.

Metlika: 16. do 18. 2. ameriški barvni film »Vesela dekleta«. 19. in 20. 2. nemško-jugoslovanski barvni film »Pesem prerjeka«. 21.

in 22. 2. jugoslovanski film »Gran-ka travas«. Novo mesto — »Krkas«. 15. in 16. 2. jugoslovanski barvni film »Čudne ženske«. 17. do 19. 2. francoski barvni film »Topli pleni«. 18. 2. ob 10. uri matineja slovenskega filma »Nevidni bataljoni«. 20. 2. gostovanje MG Ljubljanskega abonma. 21. in 22. 2. ameriški film »Tarzan v New Yorku«. Ribnica: 17. in 18. 2. francoski barvni film »Bojevniki pošte«. Sevnica: 17. in 18. 2. ameriški film »Ljubezen v Las Vegasu«. 21. 2. ameriški film »Pregon iz poklas«. Sodražica: 17. in 18. 2. ameriški barvni film »Popoldanski strel«. Trebnje: 17. in 18. 2. francoski barvni avanturistični film »Olovček iz Hong Konga«.

CESTNIKE

Jožetu Sinkovcu iz Ločne želijo sinova Joži in Darko, žena in mama.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopac, Marjan Legan, Jože Primo, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 33 novih dinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina: 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustreza druga valuta v vrednosti 4 amer. dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rok-pisov in fotografij ne vračamo — Tiska: ČP »Delov« v Ljubljani.